

**OBŘADNÍ PŘÍRUČKA
CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ**

AGENDA

První část

PRAHA 2006

OBSAH

Předmluva biskupa – správce církve Štěpána Kláska	7
Úvodní slovo k Agendě	8

O svátostech – výklad

Křest	9
Břmování	13
Pokání	15
Večeře Páně	16
Manželství	18
Útěcha nemocných	21
Svěcení kněžstva	22
Služba svátostmi podle řádů Církve československé husitské	24

Svátosti a obřady

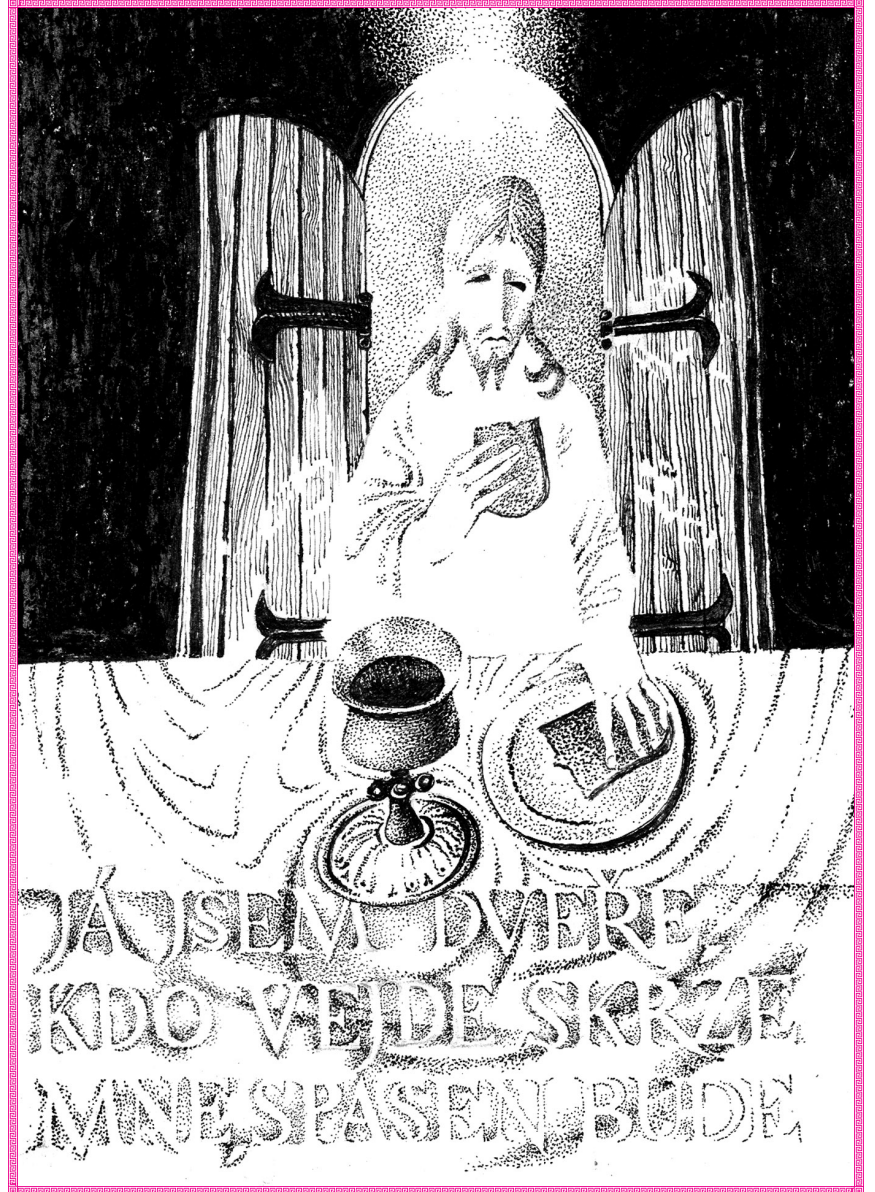
Svátost křtu ve sboru	25
Křest nemluvněte – křest dítěte	25
Křest dospívajícího a dospělého	29
Společný křest ve zvláštním shromáždění	33
Křest mimo sbor	41
Křest v krajní nouzi	41
Požehnání daru rodičovství a přivítání matky ve sborovém společenství	41
Svátost břmování	45
Svátost pokání v rámci Liturgie	51
Osobní zpověď	54
Pokání v samostatném shromáždění	57
Svátost večeře Páně mimo Liturgii	64
Svátost manželství	70
Manželské jubileum	77

Svátost útěchy nemocných	82
Útěcha nemocných s pokáním a večeří Páně	82
Duchovní posila umírajícího	90
Svátost kněžského svěcení	93
Slib členů rady starších	98

Antifony a rezponzoria

1. Dobrořeč, má duše, Hospodinu	101
2. Hospodin je síla má a moje píseň	102
3. Já, Bůh, zpytuji srdce	103
4. Je mi dána veškerá moc	104
5. Kdo se bojíte Hospodina, chvalte ho	105
6. K tobě pozvedám svou duši	106
7. Má duše, Hospodina chval	107
8. Panovníku, otevři mé rty	108
9. Pojďte ke mně všichni	109
10. Po Bohu žízním	110
11. Pojďte, zaplesejte Hospodinu	112
12. Probuď se, kdo spíš	113, 114
13. Přijď, Duchu svatý	116
14. Radostně služte Hospodinu	117
15. Vyznávám se Bohu ze své nevěry	118
16. Vzdávejte Hospodinu chválu	119

Prameny a literatura	121
----------------------	-----

JA JSEM DVEREM
KDO VEDE SKRZE
MNE SPASEN BUDE

PŘEDMLUVA

„Proto každý zákoník, který se stal učedníkem království nebeského, je jako hospodář, který vynáší ze svého pokladu nové i staré.“ Mt 13,52

Sestry a bratři,

dostává se vám do rukou Agenda CČSH obsahující svátostné i některé mimosvátostné obřady církve. Její příprava probíhala od roku 1991, tiskem poprvé vyšla v roce 1994, ale liturgická komise na ní dále pracovala a zpracovávala i připomínky, které přicházely od vás z obcí. Věřím, že svátostný a liturgický život společně se zvěstováním Božího slova je pro církev pokladem, se kterým má odpovědně hospodařit a vynášet z něho nové i staré. Ti, kteří se na přípravě Agendy podíleli, se právě o to snažili. Sněm s výsledkem jejich úsilí vyslovil souhlas, ale bude především na vás v náboženských obcích, jak budete dál s Agendou pracovat. V úvodním slovu k vydání z roku 1994 zaznělo přání, aby Agenda byla církví tvořivě a odpovědně přijata. Rád bych toto přání zopakoval a přidal alespoň jedno konkrétní doporučení, jak si tuto tvořivou odpovědnost představuji. Agenda není jen příručka pro duchovní, ale počítá se zapojením celé shromážděné obce. Proto věřím, že se dostane i do rukou varhaníků a zpěváků (hudební části byla v tomto vydání věnována zvláštní pozornost i samostatný oddíl) a také všech, jejichž responzoria – odpovědi by měly vyjadřovat spoluodpovědnost a podíl na životě a službě církve jako Kristova těla. Kéž pro vás tato Agenda není jen solí konzervující to staré a osvědčené, ale také vodítkem a inspirací k novému – vždyť církev má být svátostí i dnešního světa.

S prosbou o požehnání pro vaši službu

Štěpán Klásek,
královéhradecký biskup
a správce církve

ÚVODNÍ SLOVO K AGENDĚ

Na 2. zasedání VII. řádného sněmu Církve československé husitské v roce 1991 byl zvolen liturgický výbor, který byl pověřen úkolem vypracovat novou obřadní příručku CČSH. Pracovní skupinu výboru vedl bratr patriarcha Josef Špak. Vytvořené návrhy jednotlivých obřadů byly od roku 1991 pravidelně předkládány k připomínkám v rámci celocírkevní diskuse. Výsledkem této práce a rozhovorů se stala nová Agenda vydaná v roce 1994 pod názvem Svátosti a obřady CČSH. Zahrnuje sedm svátostí a některé z obřadů. (Pohřební obřady tvoří samostatnou část. Další aktuální obřady jsou postupně připravovány.) Na 3. zasedání VII. sněmu v roce 1994 byla vzata na vědomí jako text pracovní. Vychází ze starší tvorby církve (Farského Agenda, Drtinova Agenda z roku 1951 a Bohoslužebná kniha CČS(H) II. díl). Odráží se v ní však také živé a nosné ekumenické dědictví svátostí a obřadů, jak bylo zpracováno katedrou praktické teologie Husitské teologické fakulty UK v Praze za vedení prof. ThDr. Milana Salajky a vycházelo v Theologické revui v letech 1984 – 1986. Ekumenické dědictví bylo využito s ohledem k učení a svátostné praxi CČSH.

Práce na nové obřadní příručce byla konána na základě těchto hledisek a intencí:

- Přiblížit její jazykovou formu vyjadřování současných lidí.
- Shromáždit širší nabídku biblických textů pro zvěstování i meditace. Jejich znění vychází ze soudobého ekumenického překladu Písma.
- Usilovat o hlubší pochopení podstaty a smyslu jednotlivých svátostí a o zdůraznění svátostných znamení a symbolů z křesťanské tradice.
- Obnovit původní tradici antifon a rezponzorií, které tvoří součást obřadů, ať již ve formě zpívané, nebo recitované. Autorem většiny melodií a harmonizace antifon, rezponzorií a hymnů je PhDr. Juraj Pospíšil, profesor bratislavské konzervatoře.
- Zdůraznit koinonický charakter svátostí požadavkem větší aktivní účasti obce a jejích zástupců. Vysluhování svátostí a konání obřadů je třeba věnovat náležitou přípravu ze strany duchovních i komunikantů. Také ti, kteří svátostnou službu církve vyžadují a přijímají, mají mít proto texty svátostí a obřadů k dispozici.

- Hledat nové formy vzhledem k cestám současné spirituality.
(Ze zprávy předsedy liturgického výboru pro 3. zasedání VII. řádného sněmu Církve československé husitské dne 28. 8. 1994.)

Po několikaletém období přezkušování, diskuse a připomínek byla Agenda předložena a schválena dne 9. září 2001 na 2. zasedání VIII. sněmu CČSH s přáním, aby byla tvořivě a odpovědně přijímána duchovními a laiky a stala se nástrojem k prohlubování a naplňování svátostného života s Ježíšem Kristem v Církvi československé husitské.

„Služme Bohu tak, jak se jemu líbí, s bázní a úctou.“ Žd 12,28

0 SVÁTOSTECH

Podle nauky Církve československé husitské je svátost jednání, jímž se obecnství věřících v Duchu svatém činně podílí na milosti Božího slova přítomného skrze slyšené svědectví Písma svatého a svátostné úkony (Základy víry CČSH ot. 307). Význam svátosti spočívá v tom, že Boží slovo, které je v kázání hlášáno a vykládáno, je ve svátosti věřícími činně, více smysly a veřejně přijímáno a spojuje je v uvědomělé obecnství v Ježíši Kristu (Základy víry ot. 310).

V Církvi československé husitské v návaznosti na tradici západního a východního křesťanství slavíme a vysluhujeme sedm svátostí: **křest, biřmování, pokání, večeři Páně, manželství, útěchu nemocných a svěcení kněžstva.**

KŘEST

Svátost křtu může být udílena v kterékoli době církevního roku. Přesto má příprava ke křtu a jeho přijetí zvláštní a jedinečnou spjatost s velikonoční dobou, s poselstvím o kříži Ježíše Krista a jeho vzkříšením (Ř 6,3–11 – srov. Základy víry CČSH ot. 312). Za významnou se pokládá rovněž tradice křtu v době povánoční, v čase Zjevení Páně (Mk 1,9–11).

Svátost křtu je především sborovou slavností. Proto v domácnostech se má tato svátost konat jen ve výjimečných, opodstatněných případech. Úkolem

náboženské obce a jejich členů je doprovázet křtěnce svými **modlitbami**, které jsou uvedeny také ve Zpěvníku. Modlitba za křtěnce pronášená duchovním nebo zástupcem obce je součástí obřadu a zaznívá bezprostředně před vlastním křtem.

Důležitou částí křestního obřadu je **zvěstování Božího slova** v podobě čtení biblických textů a kazuálního kázání. Křestní kázání má charakter osobní a existenciální, vztahující se k adresátům a jejich situaci, ale též zvěstně-didaktický, vycházející z biblického svědectví. Jeho smyslem je osvětlit význam jedinečnosti daru křtu podle Bible. Kazuální kázání se dotýká konkrétní situace člověka nebo skupiny. Přesto není v centru kazuálního kázání člověk, ale Boží slovo, a má být proto postaveno na biblickém textu. Agenda nabízí řadu novozákonních i starozákonních textů, které jsou ve vykladačské křesťanské tradici chápány jako předobrazy svátosti křtu. V křestním kázání nemůže kazatel vysvětlovat všechny aspekty křtu, k tomu je prostorem individuální a skupinová předcházející či následná katecheze. Kazatel se zaměřuje pouze na některý z nich. Adresáty kázání s připomenutím daru a závazku křtu je křtěnec, ale i křestní svědkové a obec.

Ke křtu dospělého patří úkon **pokání**. To bylo charakteristické pro křestní praxi v novozákonní době (Sk 2,38; srov. Žd 6,1–2) i v pozdější církevní tradici, kdy do křestního obřadu bylo zařazeno odříkání se ducha zla (abrenuntiatio diaboli). V Agendě se křtěnci klade otázka: „Jsi odhodlán vytrvat v odpírání zlému a kdykoliv bys upadl (upadla) do hříchu – činit pokání a navrátit se k Pánu?“ Svou kladnou odpověď vyjadřuje se ochota k pokání a stále duchovní obnově.

Jestliže jedním předpokladem přijetí křtu mladého člověka nebo dospělého je ochota k pokání, pak druhým předpokladem je zrodilší se víra v Ježíše Krista a jeho evangelium (Mk 1,15). **Víra a její vyznání** má rozměr osobní i církevní. Obsah víry je vyjádřen ve společném vyznání církve. Odpověď křtěnce se dotýká obojího charakteru víry: „Uvěřil jsem, že Ježíš Kristus je i můj Spasitel. Chci patřit k obecenství těch, kteří tuto víru vyznávají.“ Při křtu jde o vyznání trojjediného osobního Boha (srov. Mt 28,19). Naše Velké vyznání víry, které máme uvedeno v textu křestního obřadu, je trojičným krédem. Věříme a vyznáváme Boha Otce jako Stvořitele, Ježíše Krista jako Syna Božího i Ducha Božího (svatého). Výklad kréda je důležitým obsahem předkřestní katecheze.

V Agendách K. Farského a V. Drtiny bylo zachováno symbolické jednání se svící. Tuto tradiční **symboliku světla** nacházíme i v této Agendě. Duchovní drží v ruce hořící svíci. Přitom zpívá on, případně pěvecký sbor píseň, jejíž text pochází patrně ze starokřesťanské křestní liturgie: „Probud se, kdo spíš, vstaň z mrtvých a zazáří ti Kristus“ (Ef 5,14b). V našem křestním obřadu je k ní připojen verš z Janova evangelia: „On praví: Já jsem světlo světa, kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života“ (J 8,12). Píseň je pojata jako hymnus, oslava Krista, který je světlem. Když dozní hymnus, přijímá křtěnec od duchovního hořící svíci a společně s obcí vyznává Velké vyznání víry. Přihlašuje se tak veřejně k tomu, jenž je „Světlo ze Světla“. I přes svou působivost je svíce – znamení světla – při svátosti křtu doplňujícím symbolem. Proto může být symbolika světla předsunuta před vlastní křest, aby se tak posílila gradace k vrcholu, kterým je svátostné obmytí vodou a vyslovení trojiční formule.

Ve způsobu provádění křestního aktu se počítá se třemi variantami. V první variantě je k polití vodou užívána křestní konvička. Druhá možnost je, že se křtěnec sklání nad křtelnicí. V tomto případě duchovní nabírá vodu rukou nebo konvičkou a skrání křtěncovu hlavu. Přípustná je i třetí možnost, že se obřad odehrává v baptisteriu (křestním bazénu). Ve všech případech je důležité polití temena hlavy, které vyjadřuje obmytí celého člověka.

V liturgickém prostoru má svůj význam křtelnice jako viditelné znamení úkolu církve křtít. Bývá součástí základního zařízení kostelů, podobně jako bohoslužebný stůl nebo kazatelna. Stůl Páně odkazuje ke svátosti večeře Páně, kazatelna ke zvěstování Božího slova a křtelnice ke znovuzrození z vody a Ducha (J 3,3–6) a k obnovování církevního společenství. Tam, kde se v našich sborech a modlitebnách buduje nový interiér, neměla by být proto křtelnice opomenuta.

K podstatě křtu spolu s vodou patří trojiční formule: „**N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.**“ Církev československá husitská má ve všech svých oficiálních a užívaných agendárních textech Karla Farského a Vlastimila Drtiny zachovanou tuto trojiční formuli. Při křtu pravoslavné církve je vyslovována trojiční formule, která má neosobní aspekt: „Křtí se...“ Naznačuje se tak, že subjektem křtu je Duch svatý, který jedná prostřednictvím osoby křtícího. Církev československá husitská vychází ze západní tradice, kde má výrok osobní charakter: „Já tě křtím...“ V nové Agendě je však

zájmeno „já“ vypuštěno, aby tak osoba duchovního ustupovala do pozadí. Rozhodující při křtu je především jednání Ducha svatého, který „přivtěluje křtěnce jednou provždy k Boží církvi“ (Základy víry CČSH ot. 312).

Podobně jako křestní obřad Českobratrské církve evangelické má také náš obřad v závěru **přijetí do církve a do společenství večere Páně**. Duchovní s podáním ruky křtěnci říká: „Vítáme tě do rodiny Páně a přijímáme do církve.“ Na jedné straně souvisí křest s připojením k Boží církvi, která není omezena časem a prostorem. Na druhé straně se křest týká vstupu do konkrétní církve – do Církve československé husitské, do konkrétní náboženské obce, do zcela konkrétního společenství sester a bratří v určitém místě a v určité době. Duchovní dále vyhlašuje křtěnci: „Jsi zahrnut do společenství stolu Páně.“ Zřetelně je tak vyjádřeno, že právě křest je předpokladem i podmínkou k přijímání svátosti večere Páně. Křest otevírá přístup k večeři Páně. Není tedy možné, aby někdo z mládeže nebo dospělých účastníků bohoslužby vědomě odmítal křest a přitom přicházel k večeři Páně.

Křest dospívajícího a dospělého má ve svátostné službě naší církve velmi významné místo. Iniciační obřady v nové Agendě, týkající se mládeže a dospělých, mají napomáhat prohlubování univerzální křesťanské víry v době ekumenismu a současně posilovat uvědomělé členství v Církvi československé husitské.

Exkurz o křtu dětí:

Svátostná praxe křtu dětí a její naukové zdůvodnění má své pevné místo v církvích pravoslavných, římskokatolické, evangelických a také v Církvi československé husitské. Křest dětí má významnou ekumenickou rovinu, neboť je obsahem Dohody o křtu mezi církví husitskou, evangelickou a římskokatolickou z roku 1994: „Na základě přání rodičů křtí církev děti ve víře, že také jich se týká Kristovo vykoupění, a v naději, že Pán skrze svědectví víry, zejména rodičů a místní křesťanské obce, dovede tyto děti k samostatnému vyznání víry a životu v následování Ježíše Krista, a tak k vědomému přijetí závazku křtu.“ V současné době ve větší míře přijímají křest mladí lidé a dospělí. Se křtem jako zrozením v Kristu je spojen další projev duchovního růstu, který se týká jak dětí, tak i dospělých. V případě křtu dětí, ke kterému neoddělitelně patří svědectví víry rodičů, duchovní péče, katecheze a výchova, je pak toto uvědomělé přijetí smyslu křtu vírou vyjádřeno ve svátosti biřmování (Základy víry ot. 316).

BIŘMOVÁNÍ

V každé ze sedmi svátostí má významnou úlohu Duch svatý a jeho působení. Svátost biřmování bezprostředně navazuje na svatodušní poselství, proto bývá její udílení vřazováno do těchto svátků.

Původně bylo biřmování aktem, který patřil bezprostředně ke křtu. Od 3. století se osamostatňuje a vzkládání rukou je vyhrazeno biskupům. V západní církvi na florentském koncilu v 15. století bylo biřmování definováno jako druhá ze sedmi svátostí (sacramentum confirmationis). Pro svátostné pomazání se stalo nezbytným křížmo – směs olivového oleje a balzámu, které posvěcoval biskup. Jestliže ve východní a západní církvi byl v popředí vždy svátostný charakter biřmování, v reformaci se prosazuje jeho pedagogický a katechetický zřetel s důrazem na zkoušení mládeže na základě katechismu. Ujímá se tu označení konfirmace.

V Církvi československé husitské jsou od počátku sledovány oba rysy – svátostný (z obecně křesťanské tradice) i katechetický (z domácí i světové reformace). K. Farský rozuměl svátosti biřmování jako „úkonu uvědomělého potvrzení poznané Kristovy víry“. Příprava k biřmování se od počátku naší církve konala jednak ve škole při hodinách náboženství, jednak ve zvláštních shromážděních ve sboru. Příprava, která začala ve věku 12 let, byla završena udílením svátosti při sborové slavnosti. K biřmování stále patří soustavná katecheze a trpělivá duchovní péče.

Každý svátostný obřad v Agendě naší církve má zpravidla v úvodní části **biblické zdůvodnění**. Tradiční podklad pro svátost biřmování se spatřuje v knize Skutků apoštolů 8,14–17; 19,4–6 a také v listu Židům 6,2. Není to však slovo samotného Krista. Proto reformace nepovažovala biřmování za svátost (M. Luther: O babylonském zajetí; J. Kalvín: Instituce). Naše církve v návaznosti na římskokatolickou tradici řadí biřmování mezi svátosti. V Agendě bylo pro úvodní zdůvodnění zvoleno slovo Ježíše Krista z Lukášova evangelia: „Váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo o něj prosí“ (11,13b). V tomto Ježíšově slově není obsaženo jen velké zaslíbení, ale současně je vyznačen i postoj shromážděné církve u příležitosti udílení biřmování.

Svátost biřmování není automatická manipulace s duchovními hodnotami ze strany církve a jejích představitelů, ale je spojena s postojem pokorných

proseb a modliteb obce věřících. **Modlitby k Duchu svatému** pronáší biskup: „Duchu svatý, opatřuj Kristovu církev svými dary. Naplň svou milostí i tyto naše sestry a bratry, aby nesli tvé ovoce...“ Laický zástupce shromážděné obce v přímluvných a sborových modlitbách děkuje za ty, kteří před Boha předstupují s prosbou o dary svatého Ducha. Celá obec vyzývá Božího Ducha některou ze svatodušních písní. Také sami biřmovanci před udílením svátosti vyslovují hlasitou prosbu o duchovní dary.

V modlitbě podle Agendy dr. K. Farského i Agendy V. Drtiny se zmiňuje **sedm darů Ducha svatého**. V Bibli není nikde tento souhrn uveden. U proroka Izajáše nenajdeme počet sedm (11, 2–3), ale šest – tři dvojice. Bázeň Hospodinova je jmenována dvakrát (jde o hebrejský paralelismus membrum). V případě sedmi darů jde tedy o tradiční shrnutí, které nacházíme v patristické a středověké katechezi. Církevní otec Augustin zkombinoval biblická místa Př 9,1 a Iz 11,2–3 a došel takto k sedmeru působení Ducha svatého. Výčet sedmi darů Ducha nacházíme např. i v katechetickém spise „Jádro učení křesťanského“ mistra Jana Husa (moudrost, rozum, rada, síla, umění, dobrotivost a bázeň). Také liturgický výbor VII. sněmu se při formulaci textů pro novou Agendu přidržel tohoto tradičního symbolického shrnutí. Členové výboru vedli diskusi o tom, jaké nejuvýstižnější výrazy užít. V textu Agendy jsou jako dary Ducha uvedeny: moudrost, rozumnost, rozhodnost, síla, tvořivost, zbožnost a svatá bázeň.

Biřmování jako svátost dospívajících a dospělých pomáhá rozvíjet uvědomělé křesťanství a členství v církvi. Výrazem tohoto uvědomělého křesťanství je **vyznání víry** Církve československé husitské a **slib věrnosti**. Ve Farského Agendě byl formulován jako slib církvi. Podle nové Agendy biřmovanec slíbuj, že s pomocí Boží chce „věrně následovat Krista a žít s ním v obecenství Církve československé husitské.“

Na krédo a slib biřmovanců navazuje vlastní akt této svátosti, který tvoří **vzkládání rukou** a vyslovení svátostné formule: „**Přijmi pečeť darů Ducha svatého**.“ Vzkládání rukou bylo praktikováno v prvotní církvi (Sk 8,17; 19,6) a v české reformaci u tábortů a v Jednotě bratrské, kde bylo odstraněno tradiční mazání olejem. Podle Základů víry je se svátostnou formulí spojeno ještě symbolické znamenání křížem na čelo biřmovance (srov. ot. 321).

Katechetická příprava a udílení svátosti biřmování v naší situaci se nevztahuje jen na dospívající mládež v období pubescence, nýbrž jsou otevřeny mno-

hem širší věkové skupině. Biřmování jako svátost Božího Ducha je svátostí „dospělých“ – ve smyslu duchovní dospělosti. Uvědomělé členství v církvi znamená zapojení do života náboženské obce a jejích služeb. Křest a k němu patřící biřmování jsou základem pro uskutečňování obecného kněžství věřících – ať již v radě starších, v kazatelské a výchovné činnosti nebo v sociálních službách. Ve svátosti biřmování nejde o nic menšího než o Ducha svatého a jeho dary, kterými církev žije, buduje se a slouží druhým (1K 12,4–11; Ef 4,11–16).

POKÁNÍ

Svátost pokání měla v minulosti a má v přítomnosti rozmanité bohoslužebné a pastorační formy. Bylo tomu tak již v prvních staletích církve, kdy obrácení a smíření bylo spojeno s modlitbami, slavností smíření, pastýřským napomínáním, pomazáním nemocných i uplatňováním kázně až po extrémní podobu, kterou je exkomunikace – dočasné vyloučení z obce ve zvláště těžkých případech (např. vražda, odpadnutí od víry). Od 6. století se v prostředí iroskotských mnichů objevuje taková forma pokání, která je známá pod označením „zpověď“. Dostala svým způsobem právní charakter a je vázána na kněze. Ze spolukřesťana, který prosí za odpuštění vin druhému, se stal kněz, který sám z moci svého úřadu odpouští ve jménu Boha a církve. S tímto pojetím polemizovali představitelé reformace. Ti kritizovali také praxi a teorii odpustků.

V Církvi československé husitské, vycházející z katolické tradice, patří pokání mezi sedm svátostí. Svátost pokání je chápána jako cesta společenství a jednotlivce k setkání se spásnou blízkostí odpouštějícího Boha v Ježíši Kristu. V naší církvi je možné rozvíjet tři formy této svátosti.

První formou je svátost pokání v Liturgii.

Druhou formou je osobní zpověď, v níž převažuje pastorační charakter. Odehrává se v rozhovoru s duchovním, v kritickém rozboru situace zpovídajícího se a ve společné modlitbě. S otevřením nitra bližního je spojen závazek zpovědního tajemství.

Třetí formou je „svátost pokání v samostatném shromáždění“. Může jít například o skupinu duchovních, manželů, rodičů s dětmi a dalších – všech těch, kteří touží po překonání dočasné odcizenosti, popřípadě vzniklého nepřátelství a chtějí se otevřít Božímu odpuštění a smíření. Liturgický čas postu je k tomu vhodnou příležitostí.

Po úvodní části, kterou tvoří **pozdrav, modlitba, zpěv písní a responzoria**, začíná vlastní pokání. K uvědomění si hříchu a vin napomáhá nejprve společná recitace **Desatera a Ježíšových výroků**.

Druhou pomocí je pak **čtení vybraného oddílu z Písma a kázání** duchovního. Přestože je toto shromáždění příležitostí pro zdůraznění etických motivů, nemá být promluva nesena pouhým moralismem, vytrženým z kontextu biblického poselství o Boží milosti ospravedlňující hříšníka. Slovo duchovního má charakter „zповědního zrcadla“ a je meditativní povahy.

K uvědomění si hříchu a vin náleží za třetí osobní **zpytování svědomí** každého z účastníků ve chvíli ticha. Následuje **doznání vin** ve formě otázek a odpovědí a ve společné **modlitbě** s vyslovením lítosti.

Po doznání vin přítomnými zaznívá z úst duchovního **rozhrěšení**. Výraz „rozhrěšení“ (z latinského „solutio“, „absolutio“ – zproštění, osvobození – srovnej Mt 18,18) nacházíme ve Farského Agendě, stejně tak i v této obřadní příručce. Rozhrěšení není výrazem panství kněze nad duší druhého, nýbrž jde o zvěstování Božího odpuštění. V uváděných variantách rozhrěšení je zjevné, že odpuštění je zcela svrchovanou záležitostí Boží (srov. J. Hus: O šesti bludiech, 3. kap.).

V závěrečné části přechází kající a prosebný ráz shromáždění v **děkovnou modlitbu**, v níž se vyjadřuje vděčnost za Boží odpuštění přijímané ve víře.

Církev žije a obnovuje se Božím slovem a svátostmi. Svátost pokání se někdy neoprávněně v naší církvi ocitá na okraji zájmu. Soustředíme se na ni, ať již v rámci bohoslužby, či v jejím individuálním a osobním rozměru, nebo ve zvláštním shromáždění. Objevujme, jaký dar smíření a duchovní obnovy se nám v této svátosti nabízí.

VEČEŘE PÁNĚ

Dar večeře Páně je nevyčerpatelné tajemství Boží spásné blízkosti. Tento formulář v Agendě nabízí způsob slavení této svátosti v menším společenství, mimo pravidelnou nedělní bohoslužbu. Agenda uvádí velký výběr biblických textů pro zvěstování a meditaci při jejím slavení. Biblické texty nám objasňují zvěstný obsah této Kristem ustanovené svátosti.

Obřad večeře Páně v nové Agendě zachovává všechny podstatné stavební

kameny zevního úkonu této svátosti, kterými jsou **obětování, zpřítomnění a přijímání** (srov. Základy víry CČSH ot. 323).

Slova ustanovení jsou zde spojena bezprostředně s přijímáním. Nejprve je předsedajícím duchovním lámán chléb a přijímán účastníky stolování. Pak se podává kalich (srov. L 22,17). Účastníci pijí víno přímo z kalicha. Tím, že věřící symbolicky sedí kolem jednoho stolu, dělí se o chléb a pijí z kalicha, je posíleno vědomí konkrétního společenství sester a bratří. Tato forma večeře Páně je možná v menší skupině, například ve společenství duchovních, členů rady starších, skupiny mládeže a při dalších příležitostech.

Exkurz o formě přijímání:

Rozdělování darů z večeře Páně a jejich přijímání má v křesťanských církvích více forem. Jsou dány odlišnými tradicemi. Věřící přistupují v některých kostelích k přijímání v řadě, jindy stojí v kruhu nebo klečí, případně zůstávají stát v lavicích. Chléb (hostie) je podáván duchovními do úst nebo na ruku, víno je přijímáno věřícími pitím z kalicha, namáčením, lžičkou, nebo je rozléváno do zvláštních malých kalichů pro každého účastníka. V naší církvi je praktikováno přijímání namáčením chleba (hostie) ve víně (per intinctionem) (srov. Rút 2,14 „Když byl čas k jídlu, řekl jí (Rút) Bóaz: „Přistup blíž, pojez chleba a namáčeji si sousta ve víně.“). Ve formulářích První i Druhé liturgie Církve československé husitské je řečeno: „Duchovní podává věřícím chléb namáčený ve víně.“ Jde o velmi starobylou bohoslužebnou praxi, vyskytující se dosud například ve východní arménské církvi. S touto formou vysluhování se však neseťkáváme v české ani světové reformaci, zde přijímání chleba a přijímání vína bylo chápáno jako dvě samostatné části. Husité ve své době kladli důraz na podávání kalicha s vínem, který byl laikům dlouho upírán. Vysluhování svátosti večeře Páně v církvi podobojí (husitské) probíhalo podle dochovaných dokladů tak, že nejprve všichni komunikanti přijímali chléb a pak zase všichni víno. Hostie byly u husitů stejně jako u katolíků v podobě tenkých pšeničných nekvašených oplatků okrouhlého tvaru. Jinou formu měly liturgické oplatky pro kněze a jinou pro výsluhu věřícím. Z velkého kalichu se rozlévalo do menších. Největší husitské kalichy pojímaly 6 až 8 žejdlíků (jeden žejdlík – staročeská dutá míra – je asi 0,48 litru). Z kalicha se podávalo přímým pitím nebo stříbrnými lžičkami. Pro husity a později pro představitele světové reformace měla zásadní důležitost Kristova výzva vztahující se ke kalichu s vínem: „Pijte z něho všichni“ (Mt 26,27).

Odlišnost formy večeře Páně nevyklučuje respekt ke stávající praxi v Liturgii naší církve. Způsob vysluhování svátosti večeře Páně odráží svátostnou zbožnost našich věřících. Je zcela správné mít obavy před nezodpovědnými experimenty v případě její výsluhy, aby se její svátostný charakter nestal něčím profánním (1K 11,20). Na druhé straně forma večeře Páně, jejího rozdělování a přijímání, je otevřená. Nový obřad chce sloužit prožívání tajemství přítomnosti a spásného jednání Ježíše Krista ve společenství večeře Páně při zvláštních příležitostech. Vhodným časem k tomu je například Zelený čtvrtek.

MANŽELSTVÍ

V obřadu svátosti manželství se muž a žena staví pod Boží slovo, které je církví vyhlašováno a osvětluje pravou hodnotu lidských vztahů. Na **čtení z Bible** navazující **kazuální svatební kázání** napomáhá k tomu, aby muž a žena byli otevřeni Božímu slovu, které k nim zaznívá na počátku jejich společné manželské cesty. Biblické poselství o Boží milosti i spravedlivém nároku má být aktuálně převedeno do konkrétní jedinečné situace snoubenců či manželů. Ve svatebním kázání značí zvěstování duchovní péči v elementárním smyslu. Bez pastýřského osobního přístupu a bez předcházející duchovní péče zůstává svatební kázání jen v neosobní rovině, a tím i bez spojitosti s konkrétními adresáty. Při volbě textu má mít duchovní na zřeteli situaci snoubenců či manželů, aby zvolil text, který se jich osobně dotýká. Svatební kazuální kázání má mít biblický obsah a současně pastorační i misijní zřetel. Agenda nabízí základní texty pro kazuální svatební kázání.

Na jedné straně patří ke svatebnímu obřadu **zvěstování** slovní formou, **modlitby, slib, prohlášení, požehnání**, na druhé straně zde mají své místo i mimoslovní sdělení – symboly. Pomocí symbolů se duchovní obsah stává zjevný a zakoušený.

V obřadu konaném podle Agendy jsou patrná čtyři znázornění pomocí předmětů a gest: 1) **ruce spojené štolou**, 2) **vzájemné předání prstenů**, 3) **společné pití z kalicha** a 4) **pozdrav pokoje** (políbení novomanželů). Všechny tyto symbolické předměty a jednání slouží k vyjádření ústředního duchovního obsahu křesťanského manželství, kterým je láska, jednota a vzájemné sdílení v Duchu Ježíše Krista.

Při stvrzování svátosti manželství obváže duchovní štolou spojené ruce snoubenců. Charakteristickým rysem každého symbolu je jeho víceznačné chápání. Platí to i o symbolu **štolu** duchovního. Může být chápána jako znamení Kristova jha (srov. Mt 11,29n) i jako znamení jeho lásky. Štola, kterou jsou obvázány ruce snoubenců, liturgicky znázorňuje pouto Kristovy lásky spojující vše k dokonalosti (Ko 3,14).

Výměna **prstenů** při uzavírání manželství je starořímským obyčejem. S prsteny se však setkáváme již ve starozákonní době (Pís 8,6). Výměna prstenů jako symbolické gesto vzájemného spojení přešla později do křesťanského svatebního obřadu. Prsteny jsou viditelným znamením manželského slibu.

Dalším symbolem je společné **pití z kalicha**. Rubriky uvádějí: „Novomanželé pijí jeden po druhém z kalicha, který společně drží.“ Toto obrazné jednání nacházíme v obřadu podle K. Farského i V. Drtiny, je zmíněno i v Základech víry (ot. 338). Nejde zde o svátost večeře Páně, ale o znázornění smyslu svátosti manželství. Kalich je jistě spjat zcela jedinečně se spásným poselstvím svátosti večeře Páně (Mk 14,23), ale i v tomto případě platí víceznačnost symbolu. V některých obcích mají ve zvyku užívat zvláštní svatební kalich. V Žalmech se například hovoří o kalichu životního údělu – kalichu dobrodiní (Ž 23,5) i hořkosti (Ž 75,9). Pít z partnerova kalicha je znamením důvěrného sblížení. Společné pití snoubenců z kalicha není něčím ojedinělým pouze v našem husitském obřadu. Je také součástí židovského svatebního obřadu, kde ženich a nevěsta vypijí pohár dohromady na znamení toho, že budou společně sdílet radosti i starosti. O uzavření svazku v židovství se hovoří jako o „sdílení poháru života“.

V závěru obřadu zaznívá k novomanželům výzva z epištoly: „Pozdravte se svatým políbením“ (2K 3,11). Výrazem úplného smíření a bratrství bylo při večeři Páně prvních křesťanů **políbení pokoje** (srov. Ř 16,16; 1Pt 5,14). Pravděpodobně bylo omezeno na příslušníky stejného pohlaví. V našem prostředí bylo v liturgii nahrazeno podáním ruky. Políbení lásky a pokoje má své místo ve svatebním obřadu v kontextu celého verše epištoly do Korintu, který zaznívá k novomanželům: „Žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní a Bůh lásky a pokoje bude s vámi“ (2K 13,11).

Exkurz ke slibu při svátostech a obřadech:

Součástí některých svátostných a mimosvátostných obřadů v Agendě je slib. Můžeme si položit otázku: Má smysl při křesťanských obřadech něco slibovat? Víme přece, jak často lidské sliby v osobní i společenské rovině dopadají. Pro podstatné části a jednotlivé formulace v nové Agendě jsou teologickým normativním pramenem Základy víry ČČSH. Matoucí by byl názor, že svátost objektivně působí milost, ale člověka vůbec k ničemu nezavazuje. Vždyť účelem svátosti je současně proměna lidského života k pravé poslušnosti a lásce (Základy víry ot. 311). V sakramentologické části Základů víry se vyskytuje slovo slib. Při křtu dítěte rodiče slibují, že „budou pečovat o jeho život v Kristu“ (ot. 318). Součástí svátosti biřmování je „slib věrnosti evangeliu“ (ot. 320). Do průběhu svátosti pokání patří „slib nápravy“ (ot. 334) a významné místo zaujímá slib lásky, věrnosti a oddanosti ve svátosti manželství (ot. 338). Jestliže se podíváme do Agendy Českobratrské církve evangelické z roku 1939 a z roku 1983, zjišťujeme, že také tam se vyskytuje tento pojem v požehnání sňatku a v pokání. V křestním obřadu je vyjádřeno odhodlání a závazek rodičů v rámci vyznání víry. K tomu se vztahuje poznámka: „Závazek poslušnosti, který v sobě křestní vyznání obsahuje, je třeba formulovat jako přítomný úmysl, ne jako slib zaměřený do budoucnosti. Křest se nesmí proměnit v pouhý slib, že rodiče budou (někdy v budoucnosti) děti křesťansky vychovávat“ (Agenda z roku 1983, s. 72). Jak je tomu se slibem v Písmu svatém? Ve Starém zákoně se setkáváme se slibem (hebr. neder) a sliby, které byly dány Bohu za svědectví lidu. „Svoje sliby Hospodinu splním před veškerým jeho lidem“ (Ž 116,14.18; srov. Ž 22,26). O slibu jako závazku Bohu, který si člověk uloží sám, pojednává 4. kniha Mojžíšova 30,3–16. V knize Kazatel se setkáváme s opatrnějším postojem: „Co slíbíš, to splň! Lépe je, když neslibuješ, než když slíbíš a nesplníš“ (5,3–4). U talmudských učenců převažuje vůči slibům negativní postoj. V Novém zákoně se slib (řecky euche) objevuje mezi židokřesťany (Sk 18,18) a náznak je také v pastorální epistoletě (1Tm 4,12). Kupodivu se v Novém zákoně o slibech ze strany člověka příliš nehovoří, ale zato o zaslíbeních Božích.

Každá svátost je především zaslíbením – velkým slibem ze strany Boha skrze Ježíše Krista. Každá svátost je odkazem k budoucnosti, kterou nám Bůh v Ježíši Kristu připravil. Tento Boží slib vyžaduje ze strany člověka osobní víru. Když hovoříme o osobní víře jako o nezbytném předpokladu svátostného jednání, pak

musí být zřejmé, že tato víra v sobě zahrnuje osobní odhodlání, rozhodnutí a věrnost ze strany člověka. Proto má slib ve smyslu svobodného rozhodnutí a vědomého odhodlání své místo v nové Agendě ve svátosti křtu, biřmování, pokání a manželství. Je tomu tak i v případě svátosti kněžství, stejně jako při jáhenském svěcení a pověření ke kazatelské službě. I v tomto případě má slib svůj význam. Slib kandidáta kazatelské, jáhenské a kněžské služby je vyjádřením ochoty podrobit se Kristově výzvě k věrnosti. Tato výzva i rozhodnutí člověka podrobit se jí je zcela ve shodě s biblickým poselstvím. K závazné odpovědi aktivního účastníka svátosti nebo pověřovacího obřadu patří nadto výpověď „s Boží pomocí“. Tím odpověď při slibu ve spojení s touto formulací není výrazem lidského sebepřeceňování, velikášství a domýšlivé sebedůvěry. Je spojena naopak s pokorným vědomím, že to nejdůležitější, k čemu se člověk před Bohem a církví zavazuje, záleží vposledu na Bohu samém a na jeho milosti.

ÚTĚCHA NEMOCNÝCH

Biblickým základem pro současnou praxi v církvi je perikopa Jk 5,14n. Již v raném křesťanství byly rozšířeny modlitby za nemocné. Bývaly doprovázeny pomazáním (olejem, který posvětil biskup). To vykonávali laici (např. rodinní příslušníci) nebo představení obce, případně nemocní navzájem. Církevně-oficiálním aktem se stalo, když jej konal biskup v rámci eucharistie. Teprve od 8. století se stává kněz tím, kdo sám vysluhoval pomazání. Současně se mění pochopení svátosti. Na místo pomazání nemocných nastupuje poslední pomazání. Mělo být vysluhováno bezprostředně před smrtí a obsahovalo odpuštění hříchů. V tomto pojetí bylo ve 12. století „poslední pomazání“ zařazeno mezi sedm svátostí.

V ortodoxních církvích je pomazání nemocných (řecky hagian euchalaion) udíleno každému pokřtěnému v těžké životní situaci při duševním nebo tělesném strádání. Používán je čistý olivový olej smíšený s vínem (srov. L 10,34). Dalšími předměty při obřadu jsou: evangelium a kříž. Tuto svátost vykonává sbor sedmi kněží, někdy z praktických důvodů dva nebo jeden.

Ve vědomí mnoha křesťanů se udrželo až do současnosti pomazání jako poslední pomazání, to znamená svátost umírajících. V dnešním jeho porozumění má být vyzdvižen původní aspekt: na prvním místě jde o vnitřní posilu nemocného, nejen umírajícího.

Agenda Církve československé husitské obsahuje dvojí formulář: 1) svátost útěchy nemocných a 2) duchovní posilu umírajícího. Základní prvky obřadu jsou čtení z Písma, modlitba a fyzické znamenání křížem.

Čtení z Písma svatého a promluva jsou obsahově vázány na situaci nemocných nebo jejich příbuzných a přátel.

Ústředním prvkem obřadu je žehnající **modlitba**, kterou se modlí ten, kdo vede pobožnost. Je podepřena prvky neverbální komunikace (doteky, rozpažení rukou – gesto žehnání a znamení kříže). V naší církvi je praktikována forma žehnání nemocným, kdy není užíván olej. Základní neverbální liturgický úkon spočívá ve **znamenání nemocného křížem** (ZV ot. 340).

Ke svátosti útěchy nemocných se připojuje **zpověď** a přijímání svátosti **večeře Páně**. V době raného křesťanství přinášeli nemocným členům obce, kteří se nemohli účastnit nedělní bohoslužby, příbuzní nebo služebníci obce chléb a víno z eucharistické slavnosti domů jako znamení jejich trvalé integrace. Na tuto praxi navazuje dnešní pojetí přijímání eucharistie nemocnými v římskokatolické církvi. Podle pojetí Církve československé husitské mají slova ustanovení večeře Páně zaznít ve společenství s nemocným. Za jeho účasti má být konána tato svátost ve zjednodušené podobě, aniž by byly vynechány její základní nosné liturgické části a prvky.

Žádoucí je předcházející průběžná **duchovní péče** o nemocné, návštěvy a osobní rozhovory s nimi. Svátostná služba je zavrcholením této duchovní péče.

SVĚCENÍ KNĚŽSTVA

Tato svátost vyžaduje hloubku duchovního prožívání i intenzitu teologického promýšlení. Proto je nezbytné, aby ti, kteří svátost vysluhují, včetně spolusvětitelů, i kandidáti, kteří svátost přijímají, vedli při přípravě vzájemný rozhovor o jejím významu a průběhu obřadu.

Obřad svěcení se zařazuje do bohoslužby s tím, že vyznání víry se přesouvá z obvyklého místa, neboť tvoří důležitý pilíř vlastního svěcení.

Písně, které zpívá shromáždění, jsou vybírány tak, aby se vztahovaly svým obsahem k této svátosti (např. píseň o poslání zvěstovat evangelium – č. 9, píseň vyjadřující vděčnost Bohu za jeho ochranu a vedení – č. 111 a další doporučené písně).

Biblické texty a promluva konaná zpravidla biskupem osvětlují smysl a charakter kněžské služby v dnešní církvi a společnosti.

V **úvodu** vlastního obřadu se připomíná dar kněžství daný celé církvi. Jde o tzv. obecné kněžství, kněžství Božího lidu (Ex 19,5–6; 1Pt 2,5). V Církvi československé husitské je svátost teologicky pochopena jako přenesení služeb Boží církve na způsobilé a osvědčené osoby, v nichž Duch svatý dokonává jejich vnitřní povolání (Základy víry ot. 342).

Významnou úlohu v obřadu má **modlitba** církve, kterou pronáší zástupce obce nebo jeden ze spolusvětitelů. Kandidát kněžství má být provázen přímluvnou modlitbou obce. Církev za něho prosí, aby byl věrným a horlivým služebníkem a vytrval až do konce. Obec vyzývá Ducha svatého, vlastního činitele svátosti. Děje se tak písní „Přijď, ó Duchu přesvatý“ (č. 261) nebo jinou ze svatodušních písní.

Po představení a oslovení kandidáta, četbě z Písem, případně z příslušného řádu církve následuje **vyznání víry**. Víra osobní i obsahově vyjádřená Velkým krédem je základním předpokladem pro službu v Církvi československé husitské.

Kandidát kněžství předstupuje před stůl Páně. Jeho modlitba, s níž přichází, má formu **responzoria**, které vychází ze 43. žalmu (v. 3n): „Sešli své světlo a svoji věrnost, ty ať mě přivedou ke tvé svaté hoře, k přibytku tvému. A já tam přistoupím k Božímu oltáři, k Bohu, zdroji své jásavé radosti.“ Žalm vyjadřuje cestu k Bohu. Tato cesta vedla nejprve na chrámovou horu, pak se vstupuje do chrámu a následuje přistoupení k Božímu oltáři. Tím se služebník přibližuje do Boží posvátné blízkosti a vrcholem bohoslužby je duchovní setkání s Bohem, které přináší služebníkům radost.

Na **modlitbu biskupa a slib kandidáta**, stvrzený podáním ruky, navazuje vlastní **akt svěcení**. Kandidát vyjadřuje svoji pokoru pokleknutím. Vkleče přijímá akt svěcení, které nekoná jednotlivec, ale více osob zastupujících celek církve – biskup a spolusvětitelé – kněží i laici. Vzkládání rukou (chirotonie) je doprovázeno konsekrační modlitbou: „Osvěcuj a posiluj tě, bratře (sestro) N. N., Bůh Duchem svým svatým k věrné službě učitelské, kněžské a pastýřské.“

Následuje **předání liturgických předmětů**, které symbolicky vyjadřují trojí Kristův úřad: Bible – učitelský, kalich s vínem a chléb – kněžský a štola – pastýřský.

V závěru obřadu zaznívá **doxologie**. Biskup, spolusvětitelé i novokněží volají: „Pánu Ježíši Kristu, z jehož evangelia žijeme a který nás učinil kněžstvem Božího království – jemu buď sláva i moc na věky.“ Proklamuje se tak věčné velekněžství Ježíše Krista (Žd 8,1–12) a vyjadřuje se vděčnost za dar a možnost sloužit Bohu a jeho království.

Novokněž, kterému je svěřena bohoslužba Církve československé husitské, přistoupí za stůl Páně a pokračuje v liturgii částí „obětování“. Sám sebe tak přináší do bohoslužby církve ve smyslu své celoživotní odevzdanosti Ježíši Kristu a jeho lidu.

SLUŽBA SVÁTOSTMI PODLE ŘÁDŮ CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ

DUCHOVNÍ (KNĚZ) vysluhuje **svátost křtu, večeře Páně, pokání, útěchy nemocných** a vede obřad **svátosti manželství**. Podílí se na svátostech biřmování a svěcení kněžstva. Vedle toho koná obřady mimosvátostné (například manželské jubileum, slib členů rady starších, církevní pohřeb a jiné).

BISKUP (PATRIARCHA) vysluhuje se spolusvětiteli **svátost svěcení kněžstva** a s duchovním a s pověřeným členem rady starších **svátost biřmování**. Vysluhuje všechny další svátosti a koná mimosvátostné úkony.

JÁHEN vysluhuje **svátost křtu, svátost útěchy nemocných** a při **svátosti manželství** se řídí pokyny svého faráře, jemuž je služebně podřízen a který odpovídá za jeho službu.

KAZATEL (KATECHETA, PASTORAČNÍ ASISTENT) se podílí na katechezi, pastoraci, zvěstování a modlitební službě při svátostech a dalších obřadech.

SVÁTOSTI A OBŘADY

SVÁTOST KŘTU VE SBORU

Křest je svátost první duchovní obrody, v níž Duch svatý přivtěluje křtěnce k Boží církvi a osvojuje mu milost Kristova křtu, kříže a vzkříšení. Křest je neopakovatelný. Úkonem křtu je lití vody na temeno hlavy a výrok: „Křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“ Při křtu nemluvnat a dětí jsou přítomni rodiče, kteří se stávají subjektem předcházející i následné pastýřské péče. Křest zavazuje církev, rodiče i přítomné kmotry ke svědomité křesťanské péči o víru a život pokřtěného. Z pastoračních důvodů je proto důležité, aby alespoň jeden z rodičů byl věřící Církve československé husitské. U kmotrů se předpokládá, že jsou praktikujícími křesťany. Křtu dospívajícího a dospělého předchází náležitá příprava a vyučování. Kmotři jsou buď zvoleni křtěncem, nebo jsou určení z náboženské obce. Kmotr doprovází život pokřtěného a pomáhá mu v dalším duchovním růstu. Svátost křtu je vysluhována při bohoslužebném shromáždění v rámci Liturgie nebo ve zvláštním křestním shromáždění. V domácnosti nebo v ústavních zařízeních ať je konána jen mimořádně.

a) KŘEST NEMLUVNĚTE

b) KŘEST DÍTĚTE

při bohoslužebném shromáždění náboženské obce

1. OZNÁMENÍ

Duchovní nebo starší sboru: Sestry a bratři, dnes máme pokřtít N. N. syna – dceru rodičů N. N. a N. N. z (bydliště). Závazek kmotrů na sebe berou N. N. a N. N.

2. PŘIVÍTÁNÍ

Duchovní:

○ Vítám vás ve jménu † Páně.

○ Tuto svátostnou službu konáme ve jménu našeho Pána † Ježíše Krista.

3. USTANOVENÍ KŘTU PODLE PÍSEM

Duchovní nebo starší sboru: Slyšme ustanovení křtu podle svatých Písem!

Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,18 – 20).

Přinášeli k Ježíšovi děti, aby se jich dotkl. Řekl: „Nechte děti přicházet ke mně; nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží“ (Mk 10,13–16).

4. MODLITBA

Duchovní: Modleme se:

Bože, ty jsi původce a pravý počátek všeho stvoření. Velebíme a chválíme tě z celého srdce. Děkujeme ti za život tohoto dítěte i za novou příležitost k rodičovství. Jsme ti vděčni, že toto dítě smíme přijmout od tebe a křtem je včlenit do rodiny tvé církve, aby se tak stalo dědicem tvých zaslíbení.

Obec: Amen.

5. ČTENÍ Z PÍSMAT SVATÉHO

Duchovní: Slyšme Boží slovo!

- Ježíš vzal dítě, postavil je doprostřed nich, objal je a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal“ (Mk 9,36–37).
- Ježíš zvolal v Duchu svatém: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. – Radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích“ (L 10,20n).
- Ježíš promluvil a řekl: „Já jsem světlo světa; kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života“ (J 8,12).
- Ježíš řekl těm, kteří mu uvěřili: „Zůstanete-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými“ (J 8,31–32).
- Ježíš praví: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (J 14,6).

- Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v Kristu obdařil veškerým duchovním požehnáním nebeských darů; v něm nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tvář. Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho dobroty byli skrze Ježíše Krista přijati za syny a dcery (Ef 1,3–5).

Případně následuje promluva.

6. KŘESTNÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI

Duchovní: Rodiče a kmotři, přicházíte se svým dítětem do domu Páně.

Co pro svého (svou) N. od Pána církve žádáte?

Odpověď: Křest, víru a věčný život.

Duchovní: Jste odhodláni kvůli dítěti vytrvat v odpírání zlému, a kdykoli byste upadli do hříchu, činit pokání a navrátit se k Pánu?

Odpověď: Ano.

Duchovní: Chcete, aby vaše dítě bylo křtem připojeno ke Kristovu lidu v Církvi československé husitské?

Odpověď: Chceme.

Duchovní: Rodiče a kmotři (prarodiče a sourozenci), dítě přinášené (přiváděné) ke křtu je odkázáno na vaši pomoc a podporu. Jste rozhodnuti dát mu to svou péčí, svými modlitbami, učením a svým příkladem?

Odpověď: Ano, s Boží pomocí.

Duchovní: Bůh veškeré milosti ať vás v tom všem vede svým Duchem a žehná vám.

7. PODÁNÍ HOŘÍCÍ SVÍCE

a) *jednomu z rodičů nebo kmotrů*

b) *do ruky dítěte*

Duchovní: Světlo Kristovo, které představuje tato rozžatá svíce, ať ti svítí na cestu života.

Obec: Amen.

8. VYZNÁNÍ VÍRY

Duchovní: Vyznejte nyní spolu s námi všemi Vyznání víry Církve československé husitské.

Věříme v Boha jednoho, Ducha věčného a Tvůrce všeho, Otce Ježíše Krista i Otce našeho, jenž od věčnosti vládne královstvím duší našich.

Věříme v Ježíše Krista, Syna Božího, Světlo ze Světla, Život ze Života, jenž od Otce přišel, životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby nám získal království Boží věčné.

Věříme v Ducha Božího, jenž od věčnosti do věčnosti vše oživuje, v Ježíši Kristu se zjevil, skrze proroky a otce naše mluvil a v nás chce přebývat.

Věříme v život věčný, Dobra, Pravdy a Krásy, tak jako jsme přesvědčeni o smrti zla i zlých. Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil, abychom Ducha Božího v sobě majíce, šťastni byli, život Pravdy žili, Pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli. Tak staň se!

9. PROSBA

Duchovní: Pane, vyslyš prosby svého lidu a uděl tomuto dítěti křest a s ním i plnost své milosti tak, aby povždy setrvalo v počtu tvých věrných.

Obec: Amen.

10. POLITÍ VODOU A PRONESENÍ KŘESTNÍ FORMULE

Odstarší dítě může pokleknout.

Duchovní: N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.

11. PŘIJETÍ DO SPOLEČENSTVÍ

Vzetí nemluvně do náručí a prohlášení

a) Duchovní: Pán vede jako pastýř své stádo; jehňátka shromažďuje do svého náručí a ponese je.

b) Duchovní (s rukou položenou na rameno křtěnce): Křtem se stáváš členem (členkou) nové rodiny. Bůh tě činí svým vlastním dítětem a všichni z křesťanského lidu budou nyní tvými bratry a sestrami.

12. POŽEHNÁNÍ

Duchovní (se vztaženými rukama): Bůh Otec, Syn a Duch svatý ať ti žehná, ochraňuje tě a zachovává nyní a povždy.

Obec: Amen.

13. KŘESTNÍ PÍSEŇ 19,1.4.5; 142,1–3; 189,1–2; 278,1–3

KŘEST DOSPÍVAJÍCÍHO A DOSPĚLÉHO

1. OZNÁMENÍ

Duchovní nebo starší sboru: Sestry a bratři, dnes přijme svátost křtu N. N. Závazek kmotrů na sebe berou N. N.

2. VSTUPNÍ RČENÍ

Duchovní: Tuto službu konáme podle odkazu apoštolů ve jménu našeho Pána † Ježíše Krista.

3. USTANOVENÍ KŘTU PODLE PÍSEM – zpívané viz s. 104

Duchovní nebo starší sboru: Slyšme ustanovení křtu podle Písem! **Ježíš přistoupil a řekl: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“** (Mt 28,18–20).

Obratě se a každý z vás ať přijme křest ve jméno Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů a dostanete dar Ducha svatého. To zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh (Sk 2,38n).

4. ANTIFONA – viz s. 110

Refrén: Po Bohu žízním, po živém Bohu, jenž je pramen žití.

1. Jako laň dychtí po bystré vodě, tak dychtí duše má po tobě, Bože.
2. Kéž ve dne přikáže Hospodin milosrdenství svému a v noci své písní býti se mnou.
3. Modlím se k Pánu života mého, promlouvám k Bohu, své skále (Žalm 42).

5. BIBLICKÉ SVĚDECTVÍ A ZVĚSTOVÁNÍ

- Pokropím vás čistou vodou a budete očištěni, praví Panovník Hospodin. A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich. Budete mým lidem a já vám budu Bohem (Ez 36,25–28).
- Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího. Co se narodilo z těla, je tělo, co se narodilo z Ducha je duch (J 3,3–6).

- Vy všichni jste skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli (Ga 3,26n).
- Odložte dřívější způsob života, staré lidství, které hyne klamnými vášněmi; obnovte se duchovním smýšlením; oblecté nové lidství, stvořené k Božímu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy. A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupení (Ef 4,22–24.30).
- Poznávejte Boží vůli; pak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseť ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha; a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti. Budete děkovat Otcí, který vás připravil k účasti na dědictví svatých ve světle (Ko 1,10–12).

6. KŘESTNÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI

- **Duchovní:** Bratře (sestro), přicházíš do domu Páně. Co od Pána církve žádáš?

Odpověď: Křest, víru a život věčný.

- **Duchovní:** Jsi odhodlán (odhodlána) vytrvat a odpírat zlému, a kdykoliv bys upadl (upadla) do hříchu – činit pokání a navrátit se k Pánu?

Odpověď: Ano.

- **Duchovní:** Chceš být připojen (připojena) ke Kristovu lidu křtem v Církvi československé husitské?

Odpověď: Chci.

- **Duchovní:** Jsi odhodlán (odhodlána) střežit získanou víru a rozvíjet ji?

Odpověď: Jsem odhodlán (odhodlána) s Boží pomocí.

- **Duchovní:** Nechť na tobě spočine Duch svatý – Duch moudrosti a poznání. Duch odhodlání a vnitřní síly, Duch porozumění a pravé dobroty.

- **Duchovní:** Bratře (sestro), proč přicházíš do tohoto shromáždění?

Odpověď: Žádám, abych byl (byla) pokřtěn (pokřtěna).

- **Duchovní:** Proč toužíš být pokřtěn (pokřtěna)?

Odpověď: Uvěřil (uvěřila) jsem, že Ježíš Kristus je i můj Spasitel. Chci patřit k obecnství těch, kteří tuto víru vyznávají.

- **Duchovní:** Tvé rozhodnutí buď požehnáno. Našel (našla) jsi Ježíše Krista, protože on sám tě hledal.

Duchovní klade otázku kmotrovi (kmotřím): Bratře (sestro) jsi odhodlán (jsi odhodlána, jste odhodláni) doprovázet pokřtěného (pokřtěnou) na cestě víry a pomáhat mu (jí) v dalším duchovním růstu?

Kmotr (kmoťri): Ano, s pomocí Boží.

7. PODÁNÍ HOŘÍCÍ SVÍCE

- **Zpěv duchovního. Hymnus Probud' se, kdo spíš (Ef 5,14b; J 8,12) – viz s. 113 nebo s. 114**

○ **Duchovní:** Světlo Kristovo ať ti svítí na cestu života.

Obec: Amen.

8. VYZNÁNÍ VÍRY

Duchovní: Vyznej nyní spolu s námi se všemi:

Věříme v Boha jednoho, Ducha věčného a Tvůrce všeho, Otce Ježíše Krista i Otce našeho, jenž od věčnosti vládne královstvím duší našich.

Věříme v Ježíše Krista, Syna Božího, Světlo ze Světla, Život ze Života, jenž od Otce přišel, životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby nám získal království Boží věčné.

Věříme v Ducha Božího, jenž od věčnosti do věčnosti vše oživuje, v Ježíši Kristu se zjevil, skrze proroky a otce naše mluvil a v nás chce přebývat.

Věříme v život věčný, Dobra, Pravdy a Krásy, tak jako jsme přesvědčeni o smrti zla i zlých. Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil, abychom Ducha Božího v sobě majíce, šťastni byli, život Pravdy žili, Pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli.

Tak staň se!

Svíce se odloží nebo předá kmotrovi.

9. MODLITBY

Duchovní: Všemocný Bože, tvůj Syn Ježíš Kristus se dal pokřtít v řece Jordánu. Děkujeme ti za dar vody očišťující a oživující. Požehnej naše dnešní konání svým Duchem.

Obec: Amen.

Duchovní nebo starší sboru:

○ Bože, Otče, dej bratru (sestře) N. N. život z vody a Ducha svatého.

Obec: Amen.

- Modleme se společně z celého srdce za tohoto bratra (tuto sestru) N. N., aby se mu (jí) toto obmytí stalo zdrojem věčného života.

Obec: Tak staň se.

10. POLITÍ VODOU A PRONESENÍ KŘESTNÍ FORMULE

Křtěnec klečí, není-li skloněn nad křtitelnicí nebo nestojí-li ve vodě baptisteria.

Duchovní: N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.

Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl (dosáhla) věčného života, k němuž jsi byl (byla) povolán (povolána) a k němuž ses přihlásil (přihlásila) dobrým vyznáním před mnohými svědky.

Hořící svíci je možno předat křtěnci také zde po polití vodou (viz bod 7).

11. PÍSEŇ SBORU 27,1–3.5; 69,4; 102,1–5; 170,2; 278,1–3; 295; 311; 312; 331; 335

12. PŘIJETÍ DO SPOLEČENSTVÍ

Duchovní nebo starší sboru (s podáním ruky): Vítáme tě do rodiny Páně a přijímáme do církve. Jsi zahrnut (zahrnuta) do společenství stolu Páně a mezi ty, kteří mají podíl na duchovních darech Božího lidu.

13. POŽEHNÁNÍ

Duchovní: Požehnán buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše, který nás v Kristu obdařil veškerým duchovním požehnáním nebeských darů.

SPOLEČNÝ KŘEST VE ZVLÁŠTNÍM SHROMÁŽDĚNÍ

1. OZNÁMENÍ

Duchovní nebo starší sboru: Sestry a bratři, dnes přijmou svátost křtu N. N. a N. N. Závazek kmotrů na sebe berou N. N.

2. VSTUPNÍ RČENÍ

Duchovní: Tuto svátostnou službu konáme podle odkazu apoštolů ve jménu našeho Pána † Ježíše Krista.

3. PÍSEŇ SBORU 114, 1.4.5

4. MODLITBA

Duchovní: Modleme se:

Nebeský Otče, v moci svého Ducha dal jsi svému věřícímu lidu nový život pod znamením křestní vody. Provázej nás a posiluj tímtež Duchem, abychom také my – jako znovuzrození – sloužili tobě ve víře a lásce a rostli do plnosti života z požehnání tvého Syna Ježíše Krista, který žije a vládne po věky věků.

Obec: Amen.

5. USTANOVENÍ KŘTU

Ježíš přistoupil a řekl: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,18–20).

Zhudebnění Mt 28,18–20 „Je mi dána veškerá moc“ doporučujeme nečlenit na takty, zpívat jako chorál – viz s. 104

6. MODLITBA

Duchovní nebo starší sboru: Pane, prosíme tě, vyslyš milostivě naše prosby. Ze své lásky jsi povolal nás i nové křtěnce, abychom tě poznávali. Veď nás k plné důvěře v tebe a spoj náš život trvale se svým.

7. BIBLICKÉ SVĚDECTVÍ O VODĚ A KŘTU

○ Potopa na zemi trvala čtyřicet dní, vod přibývalo, až nadnesly archu, takže se zdvihla od země. Vody mohutněly a stále jich na zemi přibývalo. Archa plula po hladině vod. Vody na zemi převelice zmohutněly, až přikryly všechny vysoké hory, které jsou pod nebesy. A zahynulo všechno tvorstvo, které se na zemi pohybuje, i každý člověk. Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše. I promluvil Bůh k Noemu: „Vyjdi z archy, ty a s tebou tvá žena i tvoji synové a ženy tvých synů. Vyved' s sebou všechno tvorstvo, jež je s tebou.“ Bůh řekl Noemu a jeho synům: „Hle, já ustanovuji svou smlouvu s vámi a s vašim potomstvem i s každým živým tvorem, který je s vámi.“ Dále Bůh řekl: „Toto je znamení smlouvy, jež kladu mezi sebe a vás: položil jsem na oblak svou duhu, aby byla znamením smlouvy mezi mnou a zemí, a vody již nikdy nezpůsobí potopu ke zkáze všeho tvorstva“ (Gn 7,17–23; 8,15–17; 9,8n).

To je předobraz křtu, který nyní zachraňuje vás. Nejde v něm zajisté o odstranění tělesné špíny, nýbrž o dobré svědomí, k němuž se před Bohem zavazujeme – na základě vzkříšení Ježíše Krista, jenž jest na pravici Boží (1P 3,21–22a).

- Mojžíš vztáhl ruku nad moře a Hospodin hnal moře silným východním větrem, až proměnil moře v souš. Vody byly rozpolceny. Izraelci šli prostředkem moře po suchu. Vody jim byly hradbou zprava i zleva. Tak uviděl Izrael velikou moc, kterou osvědčil Hospodin. Lid se bál Hospodina a uvěřil mu (Ex 14,21–22.31).
- Lid na poušti žíznil po vodě a reptal proti Mojžíšovi. Vyčítali: „Proto jsi nás vyvedl z Egypta, abys nás, naše syny a stáda umoril žízní?“ Mojžíš úpěl k Hospodinu: „Jak se mám vůči tomuto lidu zachovat? Taktak že mě neukamenují.“ Hospodin Mojžíšovi řekl: „Vyjdi před lid. Vezmi s sebou některé z izraelských starších. Také hůl, kterou jsi udeřil do Nilu, si vezmi do ruky a jdi. Já tam budu stát před tebou na skále na Chorébu. Udeříš do skály a vyjde z ní voda, aby lid mohl pít.“ Mojžíš to udělal před očima izraelských starších. To místo pojmenoval Massa a Meriba (to je Pokušení a Svár) podle sváru Izraelců a proto, že pokoušeli Hospodina pochybováním: „Je mezi námi Hospodin nebo není?“ (Ex 17,3–7).
- Mojžíš svolal celý Izrael a řekl jim: „Hleď, předložil jsem ti dnes život a dobro i smrt a zlo; když ti dnes přikazuji, abys miloval Hospodina, svého

Boha, chodil po jeho cestách a dbal na jeho přikázání, nařízení a právní ustanovení, pak budeš žít a rozmnožíš se; Hospodin, tvůj Bůh ti bude žehnat. Jestliže se však tvé srdce odvrátí a nebudeš poslouchat, ale dáš se svést a budeš se klanět jiným bohům a sloužit jim, oznamuji vám dnes, že úplně zaniknete. Nebudete dlouho živi v zemi, kam přecházíte přes Jordán, abys ji obsadil“ (Dt 30,15–18, srov. Joz 3).

- Nyní toto praví Hospodin, tvůj stvořitel, Jákobe, tvůrce tvůj, Izraeli: „Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. Neboť já Hospodin jsem tvůj Bůh, Svätý Izraele, tvůj spasitel. Přiveď mé syny zdaleka a mé dcery od končin země, každého, kdo se nazývá mým jménem a koho jsem stvořil ke své slávě, koho jsem vytvořil a učinil. Já vyleji vody v místa zprahlá žízní, bystriny na suchou zemi. Já vyleji svého ducha na tvé potomstvo a své požehnání na ty, kteří z tebe vzejdou“ (Iz 43,1–3a.6b.7; 44,3).
- Za těch dnů vystoupil Jan Křtitel a kázal v judské poušti: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské. To je ten, o němž je řečeno ústy proroka Izaiáše: ‘Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky!’“ Tehdy vycházel k němu celý Jeruzalém i Judsko a celé okolí Jordánu, vyznávali své hříchy a dávali se od něho v řece Jordánu křtít. Řekl jim: „Já vás křtím vodou k pokání, ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já – nejsem hoden ani toho, abych mu zouval obuv; on vás bude křtít Duchem svätým a ohněm“ (Mt 3,1–6.11).
- V těch dnech přišel Ježíš z Nazareta v Galileji a byl v Jordánu od Jana pokřtěn. Vtom, jak vystupoval z vody, uviděl nebesa rozevřená a Ducha, který jako holubice sestupuje na něj. A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil“ (Mk 1,9–11).
- V poslední, velký den svätků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, ‘proudy živé vody poplynou z jeho nitra’, jak praví Písmo.“ To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili (J 7,37–39a). Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé (Zj 21,6b).
- Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všecko do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází, odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se; pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy

a utírat je plátnem, jímž byl přepásán. Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš mu odpověděl: „Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš“ (J 13,3–7).

- Napsal jsem o všem, co Ježíš činil a učil od samého počátku až do dne, kdy v Duchu svatém přikázal svým vyvoleným apoštolům, jak si mají počínat, a byl přijat k Bohu; jim také po svém umučení mnoha způsoby prokázal, že žije, po čtyřicet dní se jim dával spatřit a učil je o království Božím. Když s nimi byl u stolu, nařídil jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma: „Čekejte, až se splní Otcovo zaslíbení, o němž jste ode mne slyšeli. Jan křtil vodou, vy však budete pokřtěni Duchem svatým, až uplyne těchto několik dní“ (Sk 1,1–5).
- Chtěl bych vám připomenout, bratři, že naši praotcové všichni prošli mořem, všichni byli křtem v oblaku a moři spojeni s Mojžíšem, všichni jedli týž duchovní pokrm a pili týž duchovní nápoj; pili totiž z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus (1K 10,1–4).

8. ANTIFONA – viz s. 119

Refrén: Vzdávejte Hospodinu chválu, dobrořečte jménu jeho.

1. Hlahol Hospodinu celá země!
2. Radostně služte Pánu a vstupte před jeho tvář s jásotem!
3. Vězte, že Hospodin je Bůh; on nás učinil, ne my sami sebe!
4. Vstupte do jeho bran s díkůvzdáním, do nádvoří jeho s chvalozpěvem!
5. On je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení (Ž 100).

9. BIBLICKÉ SVĚDECTVÍ A ZVĚSTOVÁNÍ

- „Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu. Ne takovou smlouvu, jakou jsem uzavřel s jejich otci v den, kdy jsem je uchopil za ruku, abych je vyvedl z egyptské země. Oni mou smlouvu porušili, ale já jsem zůstal jejich manželem. Toto je smlouva, kterou uzavřu... Svůj zákon jim dám do nitra, vepíši jim jej do srdce. Budu jim Bohem a oni budou mým lidem... Všichni mě budou znát, od nejmenšího do největšího z nich. Odpustím jim jejich nepravost a jejich hřích už jim nebudu připomínat“ (Jr 31,31–34).

- A tak, bratři, jsme dlužní, ale ne sami sobě, abychom museli žít podle své vůle. Vždyť žijete-li podle své vůle, spějete k smrti; jestliže však mocí Ducha usmrcujete hříšné činy, budete žít. Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové Boží. Nepřijali jste přece ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi (Ř 8,12–17).
- Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé (Ř 12,1n).
- Kdo je v Kristu, je nové stvoření. Co je staré, pominulo, hle, je tu nové! To všecko je z Boha, který nás smířil sám se sebou skrze Krista, a pověřil nás, abychom sloužili tomuto smíření. Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření (2K 5,17–19).
- Ukázala se dobrota a láska našeho Spasitele Boha: On nás zachránil ne pro spravedlivé skutky, které my jsme konali, nýbrž ze svého slitování; zachránil nás obmytím, jímž jsme se znovu zrodili k novému životu skrze Ducha svatého. Bohatě na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, abychom ospravedlnění jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje (Tt 3,4–7).
- Přistupujme před Boha s opravdovým srdcem a v plné jistotě víry, se srdcem očištěným od zlého svědomí a s tělem obmytým čistou vodou. Držme se neotřesitelné naděje, kterou vyznáváme, protože ten, kdo nám dal zaslíbení, je věrný (Žd 10,22n).

10. PÍSEŇ SBORU 110,1.2

11. KŘESTNÍ OTÁZKY A ODPOVĚDI

a) *Pro skupinu dětí*

Duchovní: Rodiče a kmotři, přicházíte se svými dětmi do domu Páně. Co pro ně od Pána církve žádáte?

Odpověď: Křest, víru a život věčný.

Duchovní: Jste odhodláni vytrvat v odpírání zlému, a kdykoli byste upadli do hříchu – činit pokání a navrátit se k Pánu?

Odpověď: Ano.

Duchovní: Chcete každý z vás, aby vaše dítě bylo připojeno ke Kristovu lidu v Církvi československé husitské?

Odpověď: Chceme.

Duchovní: Děti přinášené (přiváděné) ke křtu jsou odkázány na vaši pomoc a podporu. Jste rozhodnutí dát jim je svou péčí, svými modlitbami, učněním a svým příkladem?

Odpověď: Ano, s Boží pomocí.

Duchovní nebo starší sboru: Pane, vyslyš prosby svého lidu a uděl těmto dětem křest a s ním i plnost své milosti, tak aby povždy setrvaly v počtu tvých věrných.

b) Pro dospělejší a dospělé

Duchovní: Bratři a sestry, proč přicházíte do tohoto shromáždění?

Odpověď (každý sám za sebe): Žádám, abych byl(a) pokřtěn(a).

Duchovní: Proč toužíte být pokřtěni?

Odpověď: Uvěřil(a) jsem, že Ježíš je i můj Spasitel. Chci patřit k obecnství těch, kteří tuto víru vyznávají.

Duchovní: Buď požehnáno vaše rozhodnutí! Nalezli jste Krista, protože on sám vás hledal.

Duchovní klade otázku kmotrům: Jste odhodláni doprovázet pokřtěné na cestě víry a napomáhat jejich duchovnímu růstu?

Kmotři: Ano, s pomocí Boží.

12. ANTIFONA – viz s. 102

Refrén: Hospodin je síla má a moje píseň, stal se mou spásou.

1. Brány spravedlnosti mi otevřete, vejdu jimi vzdávat chválu Hospodinu.
2. Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho! (Žalm 118)

13. PODÁNÍ SVÍCE

Hymnus – viz s. 113 nebo 114 Probuď se, kdo spíš, vstaň z mrtvých a zazáří ti Kristus! On praví: Já jsem světlo světa; kdo mne následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života (Ef 5,14b; J 8,12).

Duchovní (ke každému křtěnci jednotlivě): Světlo Kristovo ať ti svítí na cestu života!

14. VYZNÁNÍ VÍRY

Duchovní: Vyznejte nyní spolu s námi všemi Vyznání víry Církve československé husitské.

Všichni společně: Věříme v Boha jednoho, Ducha věčného a Tvůrce všeho, Otce Ježíše Krista i Otce našeho, jenž od věčnosti vládne královstvím duší našich.

Věříme v Ježíše Krista, Syna Božího, Světlo ze Světla, Život ze Života, jenž od Otce přišel, životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby nám získal království Boží věčné.

Věříme v Ducha Božího, jenž od věčnosti do věčnosti vše oživuje, v Ježíši Kristu se zjevil, skrze proroky a otce naše mluvil a v nás chce přebývat.

Věříme v život věčný, Dobra, Pravdy a Krávy, tak jako jsme přesvědčeni o smrti zla i zlých. Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil, abychom, Ducha Božího v sobě majíce, šťastni byli, život Pravdy žili, Pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli. Tak staň se!

Duchovní: Usilovně hleďte zachovat jednotu Ducha, spojení svazkem pokoje.

15. MODLITBA

Duchovní: Všemocný Bože, tvůj Syn Ježíš Kristus se dal pokřtít v řece Jordánu. Děkujeme ti za dar vody očišťující a oživující. Požehnej naše dnešní konání svým Duchem.

Obec: Amen.

16. POLITÍ VODOU A PRONESENÍ KŘESTNÍ FORMULE

Duchovní: N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.

17. PŘIJETÍ DO SPOLEČENSTVÍ

Duchovní nebo starší sboru (s podáním ruky):

Křtem se stáváte členy Boží rodiny. Bůh vás činí svými vlastními dětmi a všichni z křesťanského lidu budou vašimi bratřími a sestrami. Víťame vás do rodiny Páně a přijímáme do naší náboženské obce. Jste zahrnuti do společenství stolu Páně a mezi ty, kteří mají podíl na duchovních darech Božího lidu.

18. PÍSEŇ SBORU 86,1–2.6; 69,1.4

19. MODLITBY A PRÍMLUVY

Duchovní nebo starší sboru:

- Bože, modlíme se za děti, aby rostly ve víře, do níž byly pokřtěny. Ať jí umějí vyznávat, ať si přijdou pro biřmování. Dej, aby v nich žilo a prospívalo všechno, co patří k duchovnímu životu. Modlíme se i za jejich rodiče: upevňuj je Duchem moudrosti a lásky, aby jejich domovy byly ozářeny čistotou a radostí z požehnání Kristova. Modlíme se za svou církev, Pane, abys ji učinil nástrojem a domovem svého smíření.
- Modlíme se za tyto křtěnce, za sebe navzájem a za všechny lidi. Pane, prosíme, abychom tě věrně následovali a dávali dobrý příklad dospělým, dětem a mládeži. Prosíme za rodiny, aby v nich trvale přebývala tvá láska. Za sebe i za všechny křesťany tě prosíme: obnov nás, abychom si plně uvědomovali závazek svého křtu. Za všechny lidi tě prosíme, aby se jim dostalo účasti na spáse, kterou jsi přinesl celému světu.

20. MODLITBA PÁNĚ

Duchovní: K tobě se, Otče náš, obracíme modlitbou Pána Ježíše Krista v důvěře, že nás spolu s ním vyslyšíš:

Všichni společně:

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé! Přijď království tvé! Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi! Chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

21. POŽEHNÁNÍ

Duchovní: Sám Bůh pokoje necht' vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a bez poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní.

Obec: Amen.

22. ZÁVĚREČNÁ PÍSEŇ 165; 194; 199,1.2

KŘEST MIMO SBOR (v rodině, v ústavních zařízeních)

K této výjimečné příležitosti zveme podle možnosti příbuzenstvo, známé a členy církve, aby šlo i v tomto případě o skutečné společenství. Používá se formulář obřadu křtu dítěte ve sboru, do něhož se začleňuje modlitba Páně. Další modlitby nebo písně lze volit z oddílu formuláře společného křtu ve zvláštním shromáždění.

KŘEST V KRAJNÍ NOUZI

V případě krajní nouze (ohrožení života) může křest vykonat duchovní nebo kterýkoli pokřtěný věřící. Podmínkou je, že touha po křtu je v případě dítěte vyjádřena rodičem nebo jiným blízkým příbuzným (za předpokládaného rodičovského souhlasu). V případě dospělého musí tuto touhu vyznat on sám, například rčením: „Věřím, chci být pokřtěn,“ nebo jiným zřetelným způsobem projevít onu vůli. V takových případech křest záleží v polítké vodou a ve vyřčení formule: „N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.“

POŽEHNÁNÍ DARU RODIČOVSTVÍ A PŘIVÍTÁNÍ MATKY VE SBOROVÉM SPOLEČENSTVÍ

Tímto obřadem církev vyjadřuje vděčnost Bohu za dar života. Náboženská obec může zavést obřad, k němuž seze několik matek najednou. Nekoná-li se hned po křtu, nýbrž samostatně, doporučuje se úvodem zpěv písně, například: 19,5; 24,1–3; 25,1–3.

Matka s dítětem předstoupí ke stolu Páně.

1. POZDRAV

- Ve jménu našeho Pána † Ježíše Krista.
- Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a Pána † Ježíše Krista.
- Ve jménu Otce i † Syna i Ducha svatého.

2. BIBLICKÉ SVĚDECTVÍ

Duchovní nebo člen náboženské obce: Když uplynuly dny očišťování matky a dítěte podle zákona Mojžíšova, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby s ním předstupovali před Hospodina – jak je psáno v zákoně Páně. A tehdy muž jménem Simeon veden Duchem, přišel do chrámu. Když pak rodiče přinášeli Ježíše, aby splnili, co o dítěti předpisoval Zákon, vzal ho Simeon do náručí a takto chválil Boha: „Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy – světlo, jež bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.“ Ježíšův otec a matka byli plni údivu nad slovy, která o něm slyšeli. A Simeon jim požehnal (L 2,22.23 a 27–34).

3. MODLITBY

Duchovní: Bože, věčný dárce života! Radujeme se, že tato naše sestra je opět mezi námi. Ve svém náručí drží vzácný dar, který jsi jí svěřil. Děkujeme ti, že jsi chránil ji i dítě ve chvíli, kdy přicházelo na svět.

- Velebíme tě, Pane, za to, že dítě je zdravé a že život matky zůstal šťastně zachován. Amen.
- Bože, dej nám trpělivost, abychom věrně pečovali o toto dítě v důvěře, že ty i naši starost můžeš proměnit. Od tebe přijímáme všechno jako zkoušku své víry a lásky, v níž s tvou stálou pomocí chceme obstát. Amen.

Duchovní spolu s rodiči: Bože, v tomto dítěti nám prokazuješ svou lásku. – Pomož, abychom se stali spolehlivými a důvěryhodnými rodiči. – Učiň nás chápavými a vytrvalými, – aby naše dítě si mohlo být jisto – naší péčí a ochranou. – Dej, aby vyrůstalo šťastně a dobře, – v kázni a milosti, – než dospěje k samostatné víře. Amen.

4. ČTENÍ PÍSM A ZVĚSTOVÁNÍ

- Ochraňuj mě, Bože, utíkám se k tobě! Ty jsi, Panovníku, moje dobro, nad tebe není. Hospodina stále před očima si stavím, je mi po pravici, nic mnou neotřese (Ž 16,1.2.8).
- Jak je tvůj přibytěk milý, Hospodine zástupů! Den v tvých nádvořích je lepší než tisíce jinde; vždyť Hospodin je dárce milosti a slávy, žádné dobro neodepře těm, kdo žijí bezúhonně. Hospodine zástupů, blaze člověku, jenž doufá v tebe! (Ž 84,1.11–13)

- Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, kdo chodí po jeho cestách! Blaze tobě, bude s tebou dobře. Hle, jak bývá požehnáno muži, jenž se bojí Hospodina: Tvá žena bude jako plodná réva uvnitř tvého domu, tvoje děti jak olivové ratolesti kolem tvého stolu (Ž 128,1–4).
- Maria řekla: „Duše má velebí Pána a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, že se sklonil ke své služebnici v jejím ponížení, že se mnou učinil veliké věci ten, který je mocný. Svaté jest jeho jméno a milosrdenství jeho od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí“ (L 1,46–50).
- Žena, když rodí, má zármutek, neboť přišla její hodina; ale když porodí dítě, nevzpomíná už na soužení pro radost, že na svět přišel člověk (J 16,21).
- Stále Bohu za vás děkuji pro milost Boží, která vám byla dána v Kristu Ježíši; on vás obohatil ve všem, v každém slovu i v každém poznání. Neboť svědectví o Kristu bylo mezi vámi potvrzeno, takže nejste pozadu v žádném daru milosti a čekáte, až se zjeví náš Pán Ježíš Kristus. On vám bude oporou až do konce (1K 1,4–8a).
- Žijte jako děti světla – ovocem světla je vždy dobrota, spravedlnost a pravda; zkoumejte, co se líbí Pánu (Ef 5,9n).
- Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapustte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky! (Ko 2,6.7)
- Já starší píšu vyvolené paní a jejím dětem. Velice jsem se zaradoval, když jsem mezi tvými dětmi našel takové, které žijí v pravdě, jak jsme dostali přikázání od Otce. A nyní tě prosím, paní, ne že bych ti psal nové přikázání, ale připomínám to, které máme od počátku: abychom milovali jedni druhé. A to je láska: žít podle Božích přikázání (2J 1,4–6a).

5. OSLOVENÍ MATKY

Duchovní: Milá sestro!

- Vítám vás jménem celé naší náboženské obce. Sdílíme radost vaši a vašeho muže, že Pán Bůh obdaroval váš život (život vaší rodiny) tímto dítětem. Narodilo se, a člověk má být z něho vychován tak, aby jeho životem i prací byl oslaven Bůh. Chceme vám podle svých sil pomáhat při jeho křesťanské výchově. Prosíme vás, abyste se s ním modlili, vyprávěli mu biblické příběhy a o Pánu Ježíši a přiváděli je do společných shromáždění.

SVÁTOST BIŘMOVÁNÍ

Prosíme vás dále, abyste svému dítěti ochotně věnovali své síly, svou práci, radost i starost tak, aby vyrůstalo Bohu ke cti a slávě, sobě ke spáse, vám a vašemu muži k radosti, církvi a národu k užítku.

- Simeon žehnal v jeruzalémském chrámu malému Ježíšovi a velebil Boha, že mu dopřál dočkat se jeho narození. Jeho matce Marii musel předpovědět, že bude průvodkyní svého syna i na cestě bolesti a utrpení. Tou cestou musí kráčet i mnohý učedník Ježíšův. Máme však apoštolské ujištění: trpíme-li s Kristem, budeme s ním i oslaveni; snášíme-li bolest, budeme se s ním podílet i na věčné radosti v jeho království.

Modleme se:

Prosíme, Pane, za požehnání a za milost statečné věrnosti pro tuto sestru, jejího muže i jejich dítě, aby se nelekali ani případných zkoušek a s láskou a pokorou vzali na sebe jeho Kristovo a došli vykoupení. Amen.

6. PODĚKOVÁNÍ ZA ŽIVOT DÍTĚTE

Duchovní (vezme dítě do náručí a u stolu Páně se modlí): Bože, od tebe přijímáme tento život. Vzdáváme ti za něj oběť díků a chval. Amen.

7. ODEVZDÁNÍ DÍTĚTE MATCE

Duchovní (odevzdá dítě matce): Sestro, vy a vaše rodina jste zahrnuti do modliteb církve. Prosíme za vás jako za údy těla Kristova, abyste poznávali Boží vůli plně, se vši moudrostí a duchovním pochopením. Tak budete svým životem dělat Pánu čest a stále se mu líbit, ve všem poneseť ovoce dobrých skutků, budete růst v poznání Boha a z moci jeho božské slávy nabudete síly k trpělivosti a radostné vytrvalosti; a budete děkovat Otcí, který vás připravil k účasti na dědictví svatých ve světle. On nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna (Ko 1,9–13).

8. POŽEHNÁNÍ

Duchovní:

At' Hospodin vám žehná a chrání vás,
at' Hospodin rozjasní nad vámi svou tvář a je vám milostiv,
at' Hospodin obrátí k vám svou tvář a obdaří vás pokojem! (Nu 6,24–26)

Na závěr možno zpívat některou z písní: 165; 194; 197,1–2; 198

Biřmování je svátost, v níž Duch svatý oživuje a upevňuje víru pokřtěného, který byl řádně vzdělán v evangeliu, vede ho k uvědomělému vyznání víry a slibu věrnosti evangeliu a obdařuje ho radostí a nadšením Kristova vyznavače. Biřmování zvýrazňuje obecné kněžství v církvi, proto má být kladen důraz na aktivní povinnosti víry a začlenění biřmovanců do praktických služeb v náboženské obci. Zevní úkon biřmování záleží v tom, že biskup nebo jím pověřený duchovní, který svátost vysluhuje, klade biřmovanci na hlavu ruce se slovy: „Přijmi pečeť darů Ducha svatého.“ Ke svátosti biřmování přistupuje obec po náležité přípravě pokřtěných v kurzech duchovní péče. Zkouška biřmovanců se koná v závěru přípravy ve zvláštním shromáždění za účasti rodin a za účasti biskupa. Slavnost biřmování doporučujeme konat v rámci bohoslužby. Jednotlivé části svátosti jsou proto zařazeny na příslušná místa v Liturgii.

1. ÚVOD K BOHOSLUŽBĚ

2. VSTUP

Ježíši Kristu, který nás učinil královským kněžstvem Boha, svého Otce – jemu buď sláva i moc na věky (Zj 1,6).

Ve svátosti biřmování naplňuje církev ustanovení, kterého se jí dostalo od Boha prostřednictvím Pána Ježíše Krista: **Váš Otec z nebe dá Ducha svatého těm, kdo o něj prosí** (L 11,13b).

3. SBOROVÉ MODLITBY A PŘÍMLUVY

TUŽBY

- 1) S myslí mírnou a pokornou modleme se k Hospodinu.
- 2) Za obdarování Duchem svatým, za našeho (naše) biřmovance N. N. modleme se k Hospodinu. (Za dary Ducha svatého pro našeho (naše) biřmovance...)
- 3) Za dobré svědectví víry jeho (jejich) rodičů, kmotrů i nás všech modleme se k Hospodinu.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Laický představitel sboru: Otče, děkujeme ti za dar křtu, ve kterém jsi nás přijal za své děti. Pokolení za pokolením nás tak voláš do obecenství víry, naděje a lásky. Děkujeme za ty, kteří předstupují před tebe s prosbou o dary svatého Ducha; obnov jeho mocí i nás všechny.

Zpívaná nebo recitovaná modlitba – viz Liturgie

Duchovní:

- Přispěj nám, sílu dej a v dobrém nás zachovej...
- Přijď ty sám, spásu dej a ve víře zachovej...

4. PÍSEŇ

Doporučené písně: 261, 263, 264, 267, 268, 291, 295, 312, 333, 334

5. MODLITBA PŘED ČTENÍM ZE SVATÝCH PÍSEM

(Podle Bohoslužebné knihy)

6. DRUHÉ BIBLICKÉ ČTENÍ

Dt 6,4–7	Vyznání víry
Ž 22,31n	Služba a svědectví
Ž 78,3n	Svědectví budoucím pokolením
Iz 61,6a.9b	Boží ustanovení kněžství a žehnání sloužícím
Jr 31,33n	Zaslíbení plného poznání Hospodina
Ez 36,26n	Zaslíbení darů nového ducha
Sk 1,7–8 nebo Sk 2,1–6.22.32n	Událost seslání Ducha svatého
Sk 2,38–39	Zaslíbení daru Ducha svatého
Ř 6,2b.4.14	Vysvobození k novému životu
Ř 8,6–9	Život v Duchu
Ř 8,26–30	Pomoc Božího Ducha
1K 1,6–9	Svědectví o Kristu se na nás potvrzuje
1K 12,4–12	Různá obdarování a služby v jednom těle
Ga 5,16.22–25	Život z přirozenosti a z Božího Ducha
Ef 1,13–14	Pečeť Ducha svatého
Ef 2,19–22	Patříme k duchovní Boží stavbě
Ef 3,14–19	Upevnění vnitřního člověka a cílení k plnosti
Ef 4,1b–7	Započtení do velké jednoty v Kristu

1Tm 4,6–10	Cvičení ve zbožnosti
1P 2,9	Všeobecné kněžství

7. BLAHOŠLAVENSTVÍ

8. EVANGELIUM

Mt 10,26n.32n	Kristovo povzbuzení k vyznavačství
Mt 16,24–27	Kristova odplata za věrnost
Mt 25,14–30	Podobenství o hřivnách
Mk 1,9–11	Křest Duchem
Mk 1,14–20	Evangelium povolává učedníky
L 8,4–18	Podobenství o rozsévači a přijetí slova
J 3,1–8	Ježíšova rozmluva s Nikodémem o obrodě Duchem
J 15,1–8	Podobenství o kmeni a ratolestech

9. KÁZÁNÍ

10. RESPONZORIUM NEBO ANTIFONA

○ *RESPONZORIUM – viz s. 105*

Kdo se bojíte Hospodina, chvalte ho. // Ctěte ho všichni potomci; žijte před ním v bázni (Ž 22,4). ■ Zpívejte Bohu, dobrořečte jeho jménu. // Zvěstujte den ze dne jeho spásu (Ž 96,2).

○ *ANTIFONA – viz s. 106*

Refrén: K tobě pozvedám svou duši, v tebe doufám.

1. O tvém jménu vyprávět budu svým bratřím a sestřám.
2. Ve shromáždění tě budu chválit.
3. Dej mi poznat svoje cesty, Hospodine, uč mě chodit po svých stezkách.
4. Pamatuj na mě svým milosrdenstvím.
5. Veď mě cestou své pravdy a vyučuj mě; vždyť jsi můj Bůh, moje spása (Ž 22; Ž 25).

11. PŘEDSTAVENÍ BIŘMOVANCŮ

Zprávu o vykonané přípravě podá místní farář.

12. SLOKA PÍSNĚ

13. MODLITBA BISKUPA

Bože, Otče, chválíme tě, že jsi naplnil Ježíšovy učedníky jistotou Kristova vzkříšení. Obnovil jsi jejich víru. Poslal jsi je do celého světa, aby získávali všechny národy za učedníky. Zjevil jsi jim, že Ukřižovaný vešel ve tvou slávu. Nyní kraluje v moci tvého Ducha po všechny věky. Duchu svatý, opatřuj Kristovu církev svými dary. Naplň svou silou a milostí i tyto naše sestry a bratry (tuto naši sestru, bratra, biřmovance), aby nesli (nesl, nesla) tvé ovoce: lásku, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost a sebeovládání. Amen.

14. MODLITBA BIŘMOVANCE(Ů)

Bože, Duchu svatý, uděl nám bohatství svých darů: dar moudrosti, dar rozumnosti, dar rozhodnosti, dar síly, dar tvořivosti, dar zbožnosti a dar svatě bázně před tebou. Amen.

15. VYZNÁNÍ VÍRY

Místní farář vyzve ke společnému vyznání víry:

Bůh, Otec Ježíše Krista, který si vás křtem vyvolil a který vás chce Duchem svatým posvětit, volá vás nyní k vyznání víry a ke slibu.

Biřmovanci společně s obcí recitují Velké vyznání víry:

Věříme v Boha jednoho, Ducha věčného a Tvůrce všeho, Otce Ježíše Krista i Otce našeho, jenž od věčnosti vládne královstvím duší našich.

Věříme v Ježíše Krista, Syna Božího, Světlo ze Světla, Život ze Života, jenž od Otce přišel, životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby nám získal království Boží věčné.

Věříme v Ducha Božího, jenž od věčnosti do věčnosti vše oživuje, v Ježíši Kristu se zjevil, skrze proroky a otce naše mluvil a v nás chce přebývat.

Věříme v život věčný, Dobra, Pravdy a Krásy, tak jako jsme přesvědčeni o smrti zla i zlých. Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil, abychom, Ducha Božího v sobě majíce, šťastni byli, život Pravdy žili, Pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli.

Tak staň se!

16. SLIB BIŘMOVANCE(Ů) A UDÍLENÍ SVÁTOSTI

Koná se jednotlivě. Místní farář představí biskupovi biřmovance jménem, případně jménem biřmovacím. Nad texty, které si biřmovanci vybrali a říká jí je nahlas, je možné pronést několik myšlenek biskupem či samotnými biřmovanci.

Pověřený člen obce:

- Řekni, s jakým biblickým veršem přistupuješ ke svátosti biřmování.
- A nyní pověz verš, který sis zvolil z Písma svatého a který tě oslovil.

Biřmovanec cituje vybraný text.

Biskup: Jsi rozhodnut věrně následovat Krista a žít s ním v obecnství Církve československé husitské?

Biřmovanec: Ano, s pomocí Boží.

Biskup s rukama vloženýma na hlavu biřmovance: **Přijmi pečeť darů Ducha svatého. Amen.**

17. PROHLÁŠENÍ BISKUPA

Ten, kdo si nás posvětil, je Bůh. On nám také vtiskl svou pečeť a do srdce nám dal svého Ducha jako závdavek toho, co nám připravil (2K 1,21b–22).

18. SLOKA PÍSNĚ NEBO ANTIFONA – viz s. 101

Liturgie pokračuje.

19. PODĚKOVÁNÍ BIŘMOVANCE(Ů)

Zařadíme je do sborových oznámení.

20. TEXTY VHODNÉ K VYSLÁNÍ

- Bojte se tedy Hospodina a služte mu bezvýhradně a věrně! (Joz 24,14)
- Hospodin na nás pamatuje, on nám žehná. Žehná těm, kteří se ho bojí – jak malým tak velkým. My budeme dobrořečit svému Bohu nyní i na věky (Ž 115).
- Chvalte Hospodina všechny národy a všichni lidé, neboť se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství. Hospodinova věrnost je věčná (Ž 117).
- Bože, dej mi poznat cestu, po níž mám jít, neboť k tobě pozvedám svou duši (Ž 143,8b).
- Milujete-li mne (praví Ježíš), budete zachovávat má přikázání (J 14,15).

- Ježíš pověděl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek“ (J 14,23).
- Ne vy jste vyvolili mne (praví Ježíš), ale já jsem vyvolil vás, abyste šli a nesli ovoce a vaše ovoce aby bylo trvalé; a Otec vám dá, oč byste ho prosili v mém jménu (J 15,16).
- Jako jste se dříve propůjčovali k službě nečistotě a nepravosti, k bezbožnému životu, tak se nyní dejte do služby spravedlnosti k posvěcení (Ř 6,19).
- Ti, kdo se dají vést Duchem Božím, jsou synové (a dcery) Boží (Ř 8,14).
- Vyznáš-li svými ústy Ježíše jako Pána a uvěříš-li ve svém srdci, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen (Ř 10,9).
- Žijte z moci Božího Ducha a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost (Ga 5,16).
- Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit (Ga 5,25).
- Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, který nás v něm obdařil veškerým duchovním požehnáním nebeských darů. V něm byla i vám vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého (Ef 1,3.13b).
- Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapustte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni, znovu a znovu vzdávejte díky (Ko 2,6n).
- Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl věčného života, k němuž jsi byl povolán a k němuž ses přihlásil dobrým vyznáním před mnoha svědky (1Tm 6,12).
- Setrvávej v tom, čemu ses naučil a o čem jsi přesvědčen. Víš, od koho ses tomu naučil. Od dětství znáš svatá Písma, která ti mohou dát moudrost ke spasení, a to vírou v Krista Ježíše (2Tm 3,14n).
- V tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc spasit vaše duše. Podle slova však také jednejte, nebuďte jen posluchači – to byste klamali sami sebe! (Jk 1,21b.22)
- I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti milé Bohu pro Ježíše Krista (1P 2,5).

21. POŽEHNÁNÍ

(Podle Liturgie)

SVÁTOST POKÁNÍ

Svátost pokání spočívá ve zpytování svědomí pod Božím slovem, v lítosti nad hříchy a jejich doznání, ve smíření s Bohem i s bližními a v předsevzetí nového života v Kristu. Duchovní, který svátost vysluhuje, zvěstuje kajícím Boží odpuštění. Tato svátost je vysluhována v trojí podobě:

- A) v rámci Liturgie,
- B) ve formě osobní zpovědi,
- C) v samostatném shromáždění.

A) SVÁTOST POKÁNÍ V RÁMCI LITURGIE

Samotná výsluha svátosti pokání rozšiřuje, aktualizuje a prohlubuje to, co tvoří stálý úvod Liturgie shromážděné obce.

1. ÚVODNÍ RČENÍ

- Na Panovníku, našem Bohu, závisí slitování a odpuštění, neboť jsme se bouřili proti němu a neposlouchali jsme Hospodina, svého Boha, a neřídili se jeho zákony (Da 9,9).
- Nyní tedy, je výrok Hospodinův, navratte se ke mně celým srdcem, v postu, pláči a nářku. Roztrhněte své srdce, ne oděv, navratte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšší milosrdný. Jímá ho lítost nad každým zlem (J1 2,12n).
- Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe a pravda v nás není. Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti (1J 1,8–9).
- Shledávám, že tvým skutkům mnoho chybí před Bohem; rozpomeň se tedy, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a čiň pokání (Zj 3,2b–3a).

2. MODLITBA

Duchovní nebo starší sboru: Svatý Bože, soudce náš, stojíme před tebou a pokorně vyznáváme: Otče, zhřešili jsme před tebou – nejsme hodni nazývat se tvými dětmi!

Pomoz nám, aby naše zpověď byla opravdová. Probud' nás všechny k pravému pokání a upřímné lítosti, abys nás mohl očistit a přivést ke spáse. Znáš naše srdce. Víš o našich činech i myšlenkách, o naší nevěře a hříšnosti. Dej nám v této chvíli pochopit, jaký jsi ty a jací jsme my. Pomoz nám odkrýt všechnu naši bídu a malost, aby i to nejtajnější a nejskrytější vyšlo najevo. Posilni však také naši víru, že přes všechna naše provinění nepřestáváš být naším milujícím Otcem, který nechce naši záhubu, nýbrž chce, abychom se obrátili a žili lépe. Bože, buď milostiv nám hříšným.

Amen.

3. PŘIPOMENUTÍ BOŽÍHO ZÁKONA

○ *Desatero Božích přikázání:*

- I.* Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; nebudeš mít jiného boha mimo mne.
- II.* Nezpodobníš si Boha čímkoli, aby ses tomu klaněl.
- III.* Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha.
- IV.* Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý.
- V.* Cti svého otce i matku, abys dlouho byl živ na zemi.
- VI.* Nezapomeň.
- VII.* Nesesmilniš.
- VIII.* Nepokradeš.
- IX.* Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví.
- X.* Nebudeš dychtit po ničem, co patří tvému bližnímu (Ex 20,1–17.20).

○ *Největší přikázání:*

Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.

Miluj svého bližního jako sám sebe (Mt 22,37–40).

4. ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ

Chvilka ticha

5. VEŘEJNÉ DOZNÁNÍ HŘÍCHŮ

Obec na pokyn duchovního povstane.

Duchovní: Doznáváte, že jste se provinili proti Bohu myšlenkami, slovy a činy a že zasloužíte jeho hněv a odsouzení?

Obec: Doznáváme.

Duchovní: I já doznávám.

Litujete zla, které z toho vzešlo?

Obec: Litujeme.

Duchovní: I já lituji.

Důvěřujete Božímu slitování v Ježíši Kristu?

Obec: Důvěřujeme.

Duchovní: I já důvěřuji.

Odpouštíte všechno těm, kteří se provinili proti vám?

Obec: Odpouštíme.

Duchovní: I já odpouštím.

Slibujete sloužit od nynějška Bohu v novosti života ke cti a slávě jeho svatého jména?

Obec: Slibujeme.

Duchovní: I já slibuji. Nyní se společně obraťme k Bohu:

Bože, Otče předobry! Tys nás stvořil k obrazu a podobnosti svému, a proto máme žít podle svaté vůle tvé a s tebou spolupracovat na tvém díle, Tvůrce všemocný. My však často nedbáme svých povinností a svévolnými činy rušíme zdar tvého tvoření tobě k necti, bližním svým a sobě na škodu a hanbu. Proto upřímně se přiznáváme k pokleskům a hříchům svým a ze srdce jich litujíc prosíme tě: Odpusť nám a sílu poskytni, abychom se k tobě vrátili, byli opět tvými dětmi a se svatou tvou vůlí sjednoceni směli podíl bráti na tvém království.

6. ROZHŘEŠENÍ

Duchovní:

- Odpuštění, prominutí a rozhřešení našich vin nám uděluje všemohoucí Bůh Otec, † Syn a Duch svatý.
- Všemocný a milosrdný Bůh vám uděl prominutí a odpuštění všech vašich hříchů; dej vám čas i milost a posilu svatého Ducha k nápravě životů. Sám Ježíš praví: „Odpouštějí se ti hříchy, synu, dcero; jděte a jak jste uvěřili, tak se vám i staň!“ (Mk 2,5; Mt 8,13)

- Jako služebník (služebnice) církve Kristovy a v jeho jménu vyhlášuji nad vámi, kteří vskutku činíte pokání a věříte v něho, naprosté odpuštění a zapomenutí vašich hříchů. Avšak nad nekajícími a nevěrnými musím vyhlásit, že Bůh jim neodpustí a ztrestá jejich nepravost, pokud se neobráť; neskončil čas milosti.
- Bůh veškerého milosrdenství a lásky smířil se sebou celý svět ve smrti a vzkříšení svého Syna. Svatý Duch i vám skrze tuto službu církve odpouští hříchy a naplňuje vás pokojem. Jděte, buďte živi Božím Duchem!

Obec usedne. Po sloce písně bohoslužba pokračuje.

B) OSOBNÍ ZPOVĚĎ

Věřící musí vědět o možnosti osobní zpovědi a o připravenosti duchovního k této službě (informace ve vývěsce). Svátost vysluhuje duchovní v taláru se stolou. Prostor zaručující soukromí je volen podle daných podmínek. Pro individuální pastorační péči slouží následující formulář osobní zpovědi. Duchovní je vázán zpovědním tajemstvím.

1. POZDRAV

Duchovní: Ve jménu Otce i **†** Syna i Ducha svatého.

2. VÝZVA

- Hospodin nás vyzývá: „Obratť se a odvratť se ode všech svých nevěrností a vaše nepravost vám nebude k pádu. Obratť své srdce a svého ducha. Obratť se tedy a budete žít“ (Ez 18,30–32).
- Apoštol nás vyzývá: „Čiňte pokání a obratť se, aby byly smazány vaše hříchy a přišel čas Hospodinův, čas odpočinutí“ (Sk 3,19n).
- Můžeme mít důvěru k Pánu Bohu, neboť nás zve: „Projednejme to spolu! I kdyby byly vaše hříchy jako šarlat, zbělejší jako sníh; i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna. Omyjte se, očistte se!“ (Iz 1,16n)

3. ČTENÍ PÍSM A ZVĚSTOVÁNÍ (ZPOVĚDNÍ ZRCADLO)

Duchovní: Slyš (přečti) slova Písem.

Ž 143,1–2.10–11; Ez 18,21–23; Ko 3,1–10; 1J 1,5–2,3

(Další texty v oddílu C)

4. SPOLEČNÁ MODLITBA

Duchovní: Pomodli se nyní se mnou:

Svatý Bože, nebeský Otče, tys mne stvořil podle svého obrazu a podoby a vykoupils mne z hřichu a smrti křížem svého Syna, Ježíše Krista. Křtem jsi mne ospravedlnil a uvedl do obecnství svého lidu. Já však jsem jako marnotratný syn (marnotratná dcera) promarnil(-a) tvé dary. Nyní jsem zde, abych se zpovídal(-a) tobě v církvi tvého Syna a svého Pána.

5. DOZNÁNÍ HŘÍCHŮ (ZPOVĚĎ)

Duchovní: Říkej se mnou:

Doznávám vševědoucímu Bohu – a vám, bratře (sestro), – že jsem vlastní vinou hřešil(-a) – v myšlení, ve slovech i svými skutky, – ve věcech chtěných i nechtěných. Zvláště doznávám:

Duchovní: Skončil(-a) jsi svou zpověď?

Odpověď: Ano.

Duchovní: Skloň se tedy a opakuj po mně:

Těchto a dalších hříchů, – kterých teď ani nevzpomínám, – hluboce lituji. – Proším Boha za odpuštění. – Pevně slibuji nápravu svého života.

6. PŘÍPADNÉ RADY DUCHOVNÍHO

7. MODLITBA

Duchovní: Říkej se mnou:

Smiluj se nade mnou, Pane, – pro svoje milosrdenství – a veliké smilování – a zahlaď všechny mé nevěrnosti. – Stvoř mi, ó Bože, čisté srdce, – obnov v mém nitru pevného ducha. – Ty jsi moje spása; – doufám a jsem beze strachu.

8. ROZHŘEŠENÍ

Duchovní:

- Odpuštění, prominutí a rozhřešení tvých vin ti uděluje všemohoucí Bůh Otec, **†** Syn a Duch svatý.
- Vzhledem k doznání vin, jež jsi učinil(-a), a z příkazu Pána Ježíše Krista vyhlášuji nad tebou naprosté odpuštění hříchů. Ve jménu Otce, **†** (znamená křížem komunikanta) Syna a Ducha svatého.

- Ve jménu Páně ti říkám: † (*znamená křížem komunikanta*) Odpouští se ti hříchy, bratře (sestro). Jdi a jak jsi uvěřil(-a), tak se ti staň!

9. MODLITBA

Duchovní: Bože, zachovej v nás tu milost, kterou jsi nám udělil. Pomáhej tomuto bratru (této sestře), aby uchoval(-a) své ospravedlnění z víry a vytrval(-a) v dobrém. Amen.

10. POŽEHNÁNÍ

Duchovní vloží ruce na hlavu komunikanta

- Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem (Nu 6,24–26).
- Sám Bůh pokoje nechť tě cele posvětit a zachová tvého ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista (1Te 5,23).
- Bůh se nad tebou smiloval. Jdi v pokoji a mluv ve světě o jeho velikých skutcích.
- Pán ti dopřej, bratře (sestro), abys Božímu odpuštění pevně důvěřoval(-a). Duch svatý nechť tě vodí na tvých cestách a opatruje tě pro život věčný.

C) POKÁNÍ V SAMOSTATNÉM SHROMÁŽDĚNÍ

Svátost pokání v samostatném shromáždění je formulářem pro pobožnosti s pokáním při různých příležitostech během celého liturgického roku, zejména v čase adventním a postním (Popeleční středa). Slouží současně i k pastorační péči. Svátost pokání je takto vysluhována duchovním, členům náboženské obce, manželům, rodičům a dětem a podobně – všem lidem, kteří touží po překonání odcizenosti vůči Bohu i vzájemného nepřátelství a otevírají se přijetí Božtého odpuštění a smíření.

1. DOPORUČENÁ ČETBA Z PÍSEM PRO PŘÍPRAVU

Gn 3,1–11	Mt 4,1–11	Ř 7,14–25
Gn 4,1–10	Mt 5,1–20.36–48	Ga 5,13–26
Ex 20,1–17.20	Mt 6,1–4.19–34	Fp 2,2–15
Dt 5,6–22	Mt 7,1–5.24–27	Jk 2,14–26
Ž 6,2–5.9a	Mt 18,15–17.21n	
Ž 36,2–8.10n	Mt 18,23–25	
Ž 73,1–12.16–18	Mt 25,31–46	
Ž 90,7–12	L 6,27–36	
Ž 103,8–18	L 15,11–32	
Ž 143,1–11	J 8,2–11	
Iz 59,1–4.9–14	J 15,10–13	
Ez 18,20–29		
Da 9,4–9.17–19		

2. PÍSEŇ

<i>Vhodné písně:</i>	5,1–3	32	109
	12,1–2	35	235
	16,2	39,1.4.5	236
	20,1–2	43,1.3.4.5	237
	26	63	297
	27	68	322
	29	73	324,1–2

3. POZDRAV

Duchovní:

- Tuto službu pokání a smíření konejme ve jménu Otce, † Syna i Ducha svatého.

Obec: Tak staň se.

- Milost, slitování a pokoj od Boha Otce i od našeho Spasitele † Ježíše Krista s vámi se všemi.

Obec: Tak staň se!

4. BOŽÍ VÝSTRAHY

Duchovní:

- Vymažu ze své knihy toho, kdo proti mně zhřešil – je výrok Hospodinův (Ex 32,33).
- Syn člověka přijde v slávě svého Otce se svými svatými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání (Mt 16,27).

- *Responzorium – viz s. 103*

Já, Bůh, zpytuji srdce a zkoumám nitro. // Já každému splatím podle jeho cesty, podle ovoce jeho skutků. ■ Já vidím do nitra i srdce člověka // a každému z vás odplatím podle vašich činů. ■ Navratte se už každý ze své zlé cesty// a napravte své skutky (Jr 17,10; Zj 2,23; Jr 18,11).

5. MODLITBA

- Svatý Bože, Soudce náš, stojíme před tebou a pokorně vyznáváme: Otče, zhřešili jsme před tebou – nejsme hodni nazývat se tvými dětmi! Pomoz nám, aby naše zpověď byla opravdová. Probud' nás všechny k pravému pokání a upřímné lítosti, abys nás mohl očistit a přivést ke spáse. Znáš naše srdce. Víš o našich činech i myšlenkách, o naší nevěře a hříšnosti. Dej nám v této chvíli pochopit, jaký jsi ty a jací jsme my. Pomoz nám odkrýt všechnu naši bídu a malost, aby i to nejtajnější a nejskrytější vyšlo najevo. Posilni však také naši víru, že přes všechna naše provinění nepřestáváš být naším milujícím Otcem, který nechce naši záhubu, nýbrž chce, abychom se obrátili a žili lépe. Bože, buď milostiv nám hříšným.

Amen.

- Hospodine, Bože plný slitování a milosti, Pane shovívavý, nejvyšší milosrdný a věrný! Ty chceš, aby všichni lidé došli spásky. Jsme ti vděční, že my, kdo jsme uvěřili, máme u tebe přímluvce Ježíše Krista; on je smířící obětí za naše hříchy i za hříchy celého světa. V jeho jménu se odvažujeme předstoupit před tvou tvář. Amen.

- Bože, ty nám v každé naší slabosti nabízíš pomoc. V této chvíli tě prosíme: dej nám sílu konat opravdové pokání, očisti naše srdce odpuštěním a vrať nám radost ze své blízkosti. Amen.

6. ZPĚV OBCE

- *Antifona – viz s. 109*

Refrén: Pojdte ke mně všichni a já vám dám odpočinout.

1. Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.
2. Hospodin je blízko těm, kdo jsou zkrúšeni; zachraňuje lidi, jejichž duch je zdeptán.
3. Hospodin vykoupí duše svých služebníků; nikdo z těch, kteří se k němu utíkají, vinu neponese (Mt 11,28; Ž 103,13; Ž 34,19.23).

- *Responzorium – viz s. 118*

Vyznávám se Bohu ze své nevěry. // Odpuť mou nepravost a hřích. ■ Dej mi poznat své cesty, Pane! // Uč mne chodit po tvých stezkách. ■ Cestou pravdy mne veď, // vždyť ty jsi moje spása (Ž 25).

- *Píseň*

7. PŘIPOMENUTÍ BOŽÍHO ZÁKONA

○ Desatero Božích přikázání:

- I. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; nebudeš mít jiného boha mimo mne.
- II. Nezpodobníš si Boha čímkoli, aby ses tomu klaněl.
- III. Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha.
- IV. Pamatuj na den odpočinku, že ti má být svatý.
- V. Cti svého otce i matku, abys dlouho byl živ na zemi.
- VI. Nezabiješ.
- VII. Nesesmilníš.
- VIII. Nepokradeš.
- IX. Nevydáš proti svému bližnímu křivé svědectví.
- X. Nebudeš dychtit po ničem, co patří tvému bližnímu (Ex 20,1–17.20).

○ Největší přikázání:

Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.

Miluj svého bližního jako sám sebe (Mt 22,37–40).

○ Zlaté pravidlo:

Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proroci (Mt 7,12).

○ Nové přikázání

Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým (J 13,34n).

8. ČTENÍ PÍSM A ZVĚSTOVÁNÍ (ZPOVĚDNÍ ZRCADLO)

Dt 30,11.14–20 Hleď, předložil jsem ti dnes život a dobro i smrt a zlo

Mt 7,13n Vejděte těsnou branou

L 13,6–9 Snad příště ponese ovoce

L 15,1–7 On přijímá hříšníky

L 15,8–10 Radost před anděly Božími nad jedním hříšníkem, který činí pokání

L 18,9–14 Bože, slituj se nade mnou hříšným

J 8,34–36 Kdo hřeší, je otrokem hříchu (srov. Ř 6,23.22)

J 13,1–17 Chápete, co jsem vám učinil?

J 15,1–8 Zůstaňte ve mně a já ve vás

Ř 2,1–11

Bůh nikomu nestrání

Ř 3,22–26

Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří

Ř 13,8–14

Láska – naplnění Zákona

Ef 4,17–24

Odložte dřívější způsob života

Ko 3,1n

Hleďte to, co je nad vámi

Ko 3,12–17

Ve vašem srdci ať vládne mír Kristův

Žd 11,1n; 12,1n

Obklopeni zástupem svědků

1P 1,17–21

V bázni před ním žijte dny svého pozemského života

1J 1,5–9

Říkáme-li, že jsme bez hříchu, klameme sami sebe

9. ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ

Duchovní:

- Tvým skutkům mnoho chybí před Bohem; rozpomeň se tedy, jak jsi mé slovo přijal a slyšel, zachovávej je a čin pokání (Zj 3,2b.3).
- S vděčností přijímáme ujištění prorokovo: v obrácení a ztišení bude vaše spása, v klidu a důvěře vaše vítězství (Iz 30,15).

Chvilě ticha

10. VEŘEJNÉ DOZNÁNÍ HŘÍCHŮ

Obec na pokyn duchovního povstane

Duchovní: Doznáváte, že jste se provinili proti Bohu myšlenkami, slovy a činy a že zasloužíte jeho hněv a odsouzení?

Obec: Doznáváme.

Duchovní: I já doznávám.

Litujete zla, které z toho vzešlo?

Obec: Litujeme.

Duchovní: I já lituji.

Důvěřujete Božímu slitování v Ježíši Kristu?

Obec: Důvěřujeme.

Duchovní: I já důvěřuji.

Odpouštíte všechno těm, kteří se provinili proti vám?

Obec: Odpouštíme.

Duchovní: I já odpouštím.

Slibujete sloužit od nynějška Bohu v novosti života ke cti a slávě jeho svatého jména?

Obec: Slibujeme.

Duchovní: I já slibuji.

Nyní se společně obrátíme k Bohu:

- Svatý Bože, já ubohý, hříšný člověk ti doznávám všechny své hříchy a provinění, kterých jsem se dopustil(a) myšlenkami, slovy i činy, a tak si zasloužil(a) tvůj hněv a trest. Je mi toho skutečně líto a trápím se.
- Bože, náš nebeský Otče, doznáváme před tebou, že jsme proti tobě hřešili mnoha způsoby: myšlenkami a touhami, v nichž jsme zajati a v nichž se nevyznáme. To všechno je tobě dobře známo. Stydíme se hluboce a ze srdce litujeme těchto svých poklesků, přestoupení a pohoršení. Velebíme tě za tvou velikou dobrotivost a za tvou milost, že nám pro Ježíše Krista chceš odpustit a milosrdně nám pomoci v naší slabosti.

11. ROZHŘEŠENÍ

Duchovní:

- Odpuštění, prominutí a rozhřešení našich vin nám uděluje všemohoucí Bůh Otec, † Syn a Duch svatý.
- Všemocný a milosrdný Bůh vám uděl prominutí a odpuštění všech vašich hříchů; dej vám čas i milost a posilu svatého Ducha k nápravě životů.
Sám Ježíš praví: „Odpouštěj se ti hříchy, synu, dcero; jděte a jak jste uvěřili, tak se vám i staň!“ (Mk 2,5; Mt 8,13)
- Jako služebník (služebnice) církve Kristovy ve jménu Páně vyhlašuji nad vámi, kteří vskutku činíte pokání a věříte v něho, naprosté odpuštění a zapomenutí vašich hříchů. Avšak nad nekajícími a nevěrnými musím vyhlásit, že Bůh jim neodpustí a ztrestá jejich nepravost, pokud se neobráť; neskončil čas milosti.
- Bůh veškerého milosrdenství a lásky smířil se sebou celý svět ve smrti a vzkříšení svého Syna. Svatý Duch i vám skrze tuto službu církve odpouští hříchy a naplňuje vás pokojem. Jděte, buďte živi Božím Duchem!

Obec usedne.

12. PÍSEŇ DÍKŮVZDÁNÍ

○ *Vhodné písně:*

128; 131; 165; 171; 173; 179; 183; 185; 188; 192; 323; 324,1–2; 326

○ *Responzorium – viz s. 108*

Panovníku, otevři mé rty, // ať má ústa hlásají tvou chválu (Ž 51,17). ■
Budu zpívat Hospodinu, neboť se mě zastal. // Já v tvé milosrdenství doufám, moje srdce jásá nad tvou spásou (Ž 13,6). ■ Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní. // On tě věncí svým slitováním, po celý tvůj věk tě sytí dobrem (Ž 103,2–5). ■ Vzdávejte chválu Bohu, dobrořečte jeho jménu. // Neboť je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení (Ž 100,4n).

13. ZÁVĚREČNÁ MODLITBA

Duchovní nebo kdokoli ze shromážděných:

- Pane Bože, nebeský Otče, ze srdce ti děkujeme, že jsi ve svém jednorozeném Synu vyhlásil věčné smíření. Skrze Krista jsi nám daroval i odpuštění hříchů. Prosíme tě o pomoc, abychom zůstali povždy vděční za tvou milost, v ní měli své potěšení při všech nouzích a pokušeních a abychom před tebou vedli nový, svatý život.
- Pane Bože, nebeský Otče, ty jsi nás ve křtu osvobodil od pout zla a daroval jsi nám zaslíbení nového života. A protože jsi nám tu dnes znovu odpustil naši vinu a přijal nás za své děti, prosíme: Vyplň svůj příslib na nás a dej nám sílu, abychom napříště putovali jako děti světla. Sešli svého Ducha, aby nás posiloval při odolávání jakémukoli pokušení a dal nám poslušně se osvědčit jako učedníkům Pána Ježíše.

14. POŽEHNÁNÍ

Duchovní:

- Ať nám žehná Otec, který nás povolal do slávy svého království, ať nás vede † Syn, který nás přijal mezi své bratry, (*se vztaženýma rukama*) ať je s námi Duch svatý, který si v nás učinil přibyték.
- Nyní je vám odpuštěno v nebesích, vám, kteří jste byli ztraceni a jste nalezeni. Byli jste mrtví, a hle, nyní oživeni † v Kristu Ježíši, našem Pánu. Odejděte v pokoji (*se vztaženýma rukama*) a necht' vás posvětit Duch, který sestoupil do vašeho srdce a uvedl vás na cestu spravedlnosti.

Obec: Amen.

15. ZÁVĚREČNÁ PÍSEŇ

SVÁTOST VEČEŘE PÁNĚ MIMO LITURGII

Základem svátosti večeře Páně jsou slova jejího ustanovení Ježíšem, prosba o Ducha svatého, použití svátostných znamení chleba a kalicha s vínem a víra ve skutečnou přítomnost Ježíše Krista. Večeře Páně je středem Liturgie – pravidelných bohoslužeb obce, ale může se konat i mimo ně. Tato podoba svátosti večeře Páně je určena menšímu společenství věřících, kteří sedí kolem stolu. Tímto způsobem může být vysluhována svátost večeře Páně ve skupině duchovních, členů rady starších, mládeže a podobně. Vychází se bezprostředně ze slov ustanovení svátosti večeře Páně. Nejprve je lámán a přijímán chléb a pak si komunikanti navzájem podávají kalich, ze kterého pijí. Obřad má blízko k husitské a reformační praxi, kde je nejprve všem podáván chléb a potom kalich s vínem.

1. VÝZVA

- Vaše srdce buď cele při Hospodinu, našem Bohu, abyste se řídili jeho nařízeními a dodržovali jeho příkázání (1Kr 8,61).
- Naději slož v Hospodina. Buď rozhodný, buď udatného srdce. Naději slož v Hospodina! (Ž 27,14)
- Toto je stůl, který je před Hospodinem (Ez 41,22).
- Napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko (L 21,28).
- Já vám uděluji království, jako je můj Otec udělil mně, abyste v mém království jedli a pili u mého stolu (L 22,29n).
- Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa! (J 1,29)
- Bůh neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? (Ř 8,32)

2. PÍSEŇ

Doporučené písně ke svátosti večeře Páně:

5, 20, 22, 32, 51, 65, 111, 129, 132, 150, 174, 175, 242, 284, 285

3. POZDRAV

Duchovní: Tuto službu konáme ve jménu Boha Otce i † Syna i Ducha svatého.

Společenství: Tak staň se.

4. POKÁNÍ

a) Úvodní verš (čte někdo z přítomných)

- Tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný (J 3,16).
- Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky (1Tm 1,15).
- Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista. V něm jsme vykoupeni jeho obětí a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost, kterou nás zahrnul (Ef 1,3.7n).

b) Společná modlitba

Duchovní: Svatý Bože, dovoláváme se tvých zaslíbení a takto se k tobě modlíme:

Společenství: Bože, náš milosrdný Otče, – který jsi k nám vyslal své slovo smíření, – prosíme tě: vzbud' v nás Duchem svatým upřímnou kajcnost. – Zbav nás pychy, svévole a falešných jistot. – Dej, abychom ze srdce toužili po tvé spravedlnosti, – a tak našli milost před tvou tváří. – Proto jsme se shromáždili ve jménu Ježíše Krista, – který je naším Pánem.

c) Zpytování svědomí (podle vhodného zpovědního zrcadla)

Duchovní: Zkoumejme a zpytujme své cesty, vraťme se zpět k Hospodinu. Pozvedněme s dlaněmi i srdce k Bohu na nebesích (Pl 3,40n).

Zpovědní zrcadlo a po něm:

Společenství: Má duše se rozpomíná, rozpomíná a hroutí se ve mně. Beru si však k srdci a s důvěrou očekávám Hospodinovo milosrdenství, jež nepomíjí; jeho slitování, jež nekončí (Pl 3,20–22).

Chvilé ticha.

První část prosby za odpuštění vyslovuje duchovní nebo jednotliví přítomní.

Pane Ježíši, Synu živého Boha – *Odpověď:* SMILUJ SE NAD NÁMI!

Ty, prostředníku nové smlouvy –

Kriste, který jsi pro nás snášel utrpení a ukřižování –

Ty, který jsi pro nás vstal z mrtvých –

Ježíši Kriste, Pane své církve –

Ty, který jsi dobrá vůle pro svět a naděje pro celou zemi –

Zde je možno uplatnit základní christologické výpovědi CČSH. Jako odpověď obce je možné užít některou z variant Kyrie (Zpěvník CČSH č. 328).

d) Zaslíbení Božího odpuštění

Duchovní: Bůh nás vysvobodil z moci tmy a přenesl do království svého milovaného Syna; v něm máme vykoupení a odpuštění hříchů (Ko 1,13n).

5. PÍSEŇ

6. TEXTY PRO ZVĚSTOVÁNÍ

J 6,48–51.56–57

Ježíš řekl: Já jsem chléb života. Vaši otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tohoto chleba, živ bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já mám život z Otce, tak i ten, kdo mne jí, bude mít život ze mne.

L 24,28–31a

Když už byli blízko vesnice, do které šli, on jako by chtěl jít dál. Oni však ho začali přemlouvat: „Zůstaň s námi, vždyť už je k večeru a den se schyluje.“ Vešel tedy a zůstal s nimi. Když byl spolu s nimi u stolu, vzal chléb, vzdal díky, lámal a rozdával jim. Tu se jim otevřely oči a poznali ho.

Sk 2,41a.42.46–47

Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse.

Ex 12,3.11.15a.16.24–27a Hod Beránka a nekvašených chlebů

Ex 16,4.33–35 Sycení manou

Ex 24,7–11 Stvrzení Boží smlouvy s lidem

Iz 53,4–9 Zástupné utrpení Božího služebníka

Mt 25,1–13 Podobenství o připravených na svatbu

Mt 26,17–30 Příprava Ježíšovy velikonoční večeře

Mt 28,16–20 Trvalá Ježíšova přítomnost s námi a naše poslání
(Mk 16,14n)

Mk 2, 15–17 Uzdravení hříšníků u Ježíšova stolu

Mk 2,22

Výzva k opuštění starých zvyklostí

Mk 8,1–10

Zázračné nasycení

L 12,35–40

Bdělé očekávání Pána, který bude obsluhovat u stolu

L 14,15–24

Podobenství o hostině – o milosti a soudu

L 15,11–24

Podobenství o návratu marnotratného syna
a otcovské radosti

L 24,13–36

Zjevení Páně při výkladu Písem a lámání chleba

L 24,36–53

Způsob Ježíšova bytí u Boha a mezi lidmi

J 2,1–11

Zázrak uvěření

J 3,16–21

Spásná záchrana od Boha a otevřená cesta ke světlu

J 6,27–35

Ježíš – chléb z nebe a chléb života

J 6,47–51.53–56 Přijímání Krista; sjednocení s ním pro život věčný

J 13,3–10.12–17 Umývání nohou Pánem na znamení apoštolátu a služby

J 15,2–5a.8n Ježíšovy ratolesti nesou plody

J 21,1–14 Ježíšovo zjevení při společném jídle

Ř 5,8–10 Kristovo společenství ospravedlněných

Ř 8,1–11 Vysvobození, které v Kristu přináší Duch

Ř 12,1n

Oběť věřících pro pravou bohoslužbu

1K 10,14–17.21 Společenství stolu Páně nás tříbí

1K 11,26–28 Zastavení před přistoupením ke stolu Páně

Fp 2,5–11

Bůh povýšil Ukřižovaného nade vše

Žd 7,26n

Oběť velekněze

1Pt 1,3–9

Chvála za spasení

1J 4,7–13

Bůh nám daroval lásku, abychom v lásce žili

Zj 21,1–6.9a.10–12.21–27;22,1–2.5 Nové nebe a nová země

7. MEDITACE NAD TEXTEM

8. DUCHOVNÍ PÍSEŇ

9. VERŠ K OBĚTOVÁNÍ

Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. – Přinášejme skrze Ježíše stále oběť chvály Bohu; naše rty nechť vyznávají jeho jméno. (Nezapomínejme také na dobročinnost a štědrost; takové oběti se Bohu líbí.) (Žd 13,15–16)

10. MODLITBA

Duchovní: V této oběti díky a chvály oslavujeme památku svého vykoupení, nebeský Otče. Děkujeme ti za tyto dary – chléb a kalich s vínem, připomínající si Kristovo zrození a působení, jeho smrt a vzkříšení, jeho nanebevstoupení i jeho zaslíbený příchod ve slávě. Posvěť to, co předkládáme, a posvěť i nás, abychom ve víře přijali tuto svátost. Mocí Ducha svého utvrď novou smlouvu s námi; dopřej nám svůj pokoj, obdar nás jistotou a vytrvalostí, posilni nás k účinné lásce. A tak nás připrav pro svůj poslední den, kdy všechny sobě oddané uvedeš do radosti svého věčného království.

Společenství: Amen.

11. MODLITBA PÁNĚ

12. USTANOVENÍ VEČEŘE PÁNĚ A PŘIJÍMÁNÍ

Duchovní: Při poslední večeři se svými učedníky Pán Ježíš Kristus vzal chléb, požehnal, lámal a dával jim:

Toto je mé tělo, které se vydává za vás.

Účastníci přijímají chléb.

Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim:

Pijte z něho všichni; tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví, která se prolévá za vás a za mnohé.

To číňte na mou památku!

Účastníci pijí víno z kalicha.

13. POSLÁNÍ

Duchovní:

- Jako milované děti následujte Božího příkazu a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá (Ef 5,1n).
- I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista! (1 Pt 2,5)

14. DĚKOVNÁ MODLITBA

Společenství: Pane Bože, nebeský Otče, ze srdce ti děkujeme, že jsi ve svém jednorozeném Synu vyhlásil věčné smíření. Skrze Krista jsi nám daroval i odpuštění hříchů. Prosíme tě o pomoc, abychom zůstali povždy vděční za tvou milost, v ní měli své potěšení ve všech nouzích a při všech pokušeních a abychom před tebou vedli nový, svatý život.

15. POŽEHNÁNÍ

Duchovní:

- A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, necht' nás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen (Žd 13,20–21).
- Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám; ne jako dává svět, já vám dávám. Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí! (J 14,27)
- Kež je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kež nad námi rozjasní svou tvář! Ať je známa na zemi tvá cesta! (Ž 67,2–3a)
- Dobrořeč, má duše, Hospodinu, celé nitro mé, jeho svatému jménu! Dobrořeč má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní! On ti odpouští všechny nepravosti, ze všech nemocí tě uzdravuje, vykupuje ze zkázy tvůj život, věncí tě svým milosrdenstvím a slitováním, po celý tvůj věk tě sytí dobrem (Ž 103,2–5a).
- Bůh pokoje buď se všemi vámi. Amen (Ř 15,33).
- Sám Bůh pokoje necht' vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal, on to také učiní (1Te 5,23–24).
- A Pán Kristus budiž svatý ve vašich srdcích. Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel o naději, kterou máte (1Pt 3,15).

16. ZÁVĚREČNÁ PÍSEŇ 126, 157, 186, 191, 192, 307

SVÁTOST MANŽELSTVÍ

v samostatném shromáždění mimo Liturgii

Manželství je svátost, v níž muž a žena – věřící, se v lásce navždy spojují a jsou Duchem svatým posvěcováni, aby byli Božím obrazem v Kristu, nástrojem Stvořitele ke vzniku nových lidských bytostí a základem rodiny podle Boží vůle. Svátost manželství vyžaduje duchovní péči přípravnou i následnou. Koná se formou osobní duchovní péče i formou kurzů pro snoubence a manžele. Tato svátost se koná zpravidla v samostatném shromáždění mimo Liturgii. Obřad spočívá v tom, že manželé si slibují uprostřed věřící obce před Bohem manželskou lásku, věrnost a oddanost a pijí společně z kalicha na znamení slibu obětavé lásky.

V případě, že je svátost manželství současně právním aktem, musí se postupovat podle zákonných norem a aktualizovaných matričních směrnic. Jde-li o veřejnoprávní akt, drží se duchovní textu uvedeného v „rámečku“. V případě, že jde o obřad svátosti manželství, postupuje duchovní podle uvedeného církevního textu.

1. PŘIVÍTÁNÍ PŘI VSTUPU DO SBORU

Nejlépe laický představitel náboženské obce:

Budte vítáni na prahu Božího domu (v Božím domě). Žádáte si Božího požehnání na cestu, kterou společně začínáte. Přistupte tedy, abyste se postavili pod Boží slovo, přijali svátost manželství a stvrdili před Bohem slib, který si dáváte.

Jestliže se přivítání při vstupu nekoná, duchovní pozdraví svatebčany od stolu Páně.

2. VARHANNÍ PŘEDEHRA NEBO RESPONZORIUM

a) recitované:

- Pojdte, zaplesejme Hospodinu!//
Vstupme před jeho tvář s díkyvzdáním a oslavujme ho!//
Skloňme kolena před Hospodinem, který nás učinil; //
on je náš Bůh, my lid jeho pastvy, ovce, jež vodí svou rukou (Ž 95).

- Radostně služte Hospodinu! //
Vstupte před jeho tvář s plesáním. //
Vězte, že on je Bůh; on nás učinil, a ne my sami sebe. //
Vzdávejte mu chválu, dobrořečte jeho jméno – neboť Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení (Ž 100).
 - Dobrořeč, má duše, Hospodinu, //
celé nitro mé jeho svatému jménu! //
Nezapomínej na žádné dobrodiní. //
Jeho milosrdenství je od věků na věky s těmi, kteří se ho bojí; //
s těmi, kteří dodržují jeho smlouvu, //
kteří pamatují na jeho ustanovení a plní je (Ž 103).
- b) zpívané – viz s. 101, s. 112 nebo s. 117*

3. PŘEDSTAVENÍ SNOUBENCŮ (MANŽELŮ) A JEJICH PROHLÁŠENÍ

Dnes přijmou svátost manželství bratr N. N. a sestra N. N. Svědky jsou N. N. a N. N.

Snoubenci se dohodli na (společném) příjmení...
Snoubenci prohlásili, že jim nejsou známy okolnosti vylučující uzavření manželství, že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvážili úpravu budoucích majetkových vztahů.

4. PROSBA

Duchovní: Pane, dovrš ty sám svým požehnáním to, co my zde † ve tvém jménu začínáme.
Amen.

5. USTANOVENÍ SVÁTOSTI MANŽELSTVÍ PODLE PÍSEM

Duchovní nebo starší sboru:

Od počátku stvoření Bůh učinil člověka jako muže a ženu; proto opustí muž svého otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou tí dva jedno tělo; takže již nejsou dva, ale jeden. A proto, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! (Mk 10,6–9)

6. MODLITBA

Duchovní: Bože, nebeský Otče, předstupujeme před tebe s těmi, kteří se dnes radují a jsou plni naděje, abychom ti děkovali.

- Děkujeme za tyto snoubence (manžele), že jsi o ně pečoval, daroval jim víru a přivedl je k tomuto dni.
- Děkujeme za jejich rodiče a za všechny, kteří je svou péčí a svým příkladem přivedli až k tomuto dni. Děkujeme, že jsi tyto dva lidi jednoho pro druhého našel a dal jim pocítit sílu a štěstí lásky. Prosíme, veď je tak, aby jejich manželství se stalo předobrazem čistého života s Kristem ve společenství církve. K tobě, Bože přesvatý, se chceme cele přimknout a u tebe vytrvat. Neboť ty jsi počátek, střed a dovršení všeho.

Duchovní pokračuje zpěvem: Přijď ty sám, sílu dej a ve víře zachovej nás, Bože, svou milostí. Pane Bože náš, tvoje moc je nevýslovná a milosti síla nevypravitelná, ty sám podle řádu lásky své shlédni na nás v tomto našem sboru, prokaž i nám štědrou milost svou a požehnej dědictví svému. Neboť tobě náleží veškerá čest i sláva, Otci, Synu, Duchu svatému po věky věků.

7. SKLONĚNÍ SE PŘED BOHEM (POKÁNÍ)

Snoubenci mohou pokleknout.

Duchovní: Přišli jste se postavit před Boha milostiplného, ale i svatého a soudícího. Nežli vstoupíte do svátosti manželství, očistěte se ode všeho, co by se nesneslo s vašim posvěcením. Obnovte se pro nový začátek doznáním vin a slibem vzájemného odpuštění. Doznáváte, že jste přestupovali Boží přikázání?

Odpověď: Doznáváme.

Duchovní: Litujete zla, které z toho vzešlo?

Odpověď: Litujeme.

Duchovní: Promíjíte a zapomínáte vzájemně všechna minulá provinění a odpouštíte si navzájem, aby i Bůh to všechno prominul a smazal?

Odpověď: Promíjíme a zapomínáme.

Duchovní: Neboť jestliže si odpustíte, i vám odpustí váš nebeský Otec (Mt 6,14). Žádáte Boží rozhršení?

Odpověď: Žádáme.

Duchovní: Staň se vám ta milost Otce, † Syna i Ducha svatého!

8. ČTENÍ PÍSMO A ZVĚSTOVÁNÍ

Gn 1,27.28a; 2,24	Bůh stvořil člověka jako muže a ženu
Gn 2,18–24	Žena je muži pravou pomocí. Svazek obou je darem Božím
Př 18,22	Kdo našel ženu, našel dobro a došel u Hospodina zaslíbení
Pís 8,6–7	Pečeť lásky
Mt 7,24–29	Kdo slyší má slova a plní je, staví na skále
Mt 19,3–8	O manželství a rozluce
Mt 22,35–40	Láska – největší přikázání Zákona
Mk 10,6–9	Ustanovení jednoty muže a ženy
J 13,34	Nové přikázání lásky
J 15,9–11	Věrnost v lásce
Ř 15,7	Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal nás
1K 13,1.4–7.13	Láska – nejvyšší dar
Ef 5,25–33	Manželství – předobraz čistého života s Kristem
Fp 1,9–11	Láska – poznání – ovoce života
Fp 2,2–3	Láska – dovršení radosti
Ko 3,9b.10	Obnovte své lidství
Ko 3,12–16a.17	Cesta věřících životem
Žd 13,4a	Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni
1J 3,18–24	Hluboká láska
1J 4,7.12	Bůh a láska

9. PÍSEŇ NEBO HUDEBNÍ MEZIHRA

10. VZÁJEMNÉ SLIBY

Otázka ženichovi: Ptám se tě, bratře N. N., bereš si ze svobodné vůle zde přítomnou sestru N. N. za svou manželku?

Odpověď: Ano.

Otázka nevěstě: Ptám se tě, sestro N. N., bereš si ze svobodné vůle zde přítomného bratra N. N. za svého manžela?

Odpověď: Ano.

Duchovní: Přišli jste, abyste se jeden druhému provždy zavázali. Vězte, že ne jen někdo z lidí, ale Bůh je svědkem mezi vámi! (Gn 31,50) Ptám se vás tedy před Bohem: Přijímáte jeden druhého jako dar a pomoc od Hospodina?

Odpověď: Ano.

Duchovní: N., chceš milovat a ctít N., kterou ti Bůh svěřuje jako manželku, a vést s ní život podle Božích přikázání po všechny dny, dokud budete živi?

Odpověď: Ano, chci s Boží pomocí.

Duchovní: N., chceš milovat a ctít N., kterého ti Bůh svěřuje jako manžela, a vést s ním život podle Božích přikázání po všechny dny, dokud budete živi?

Odpověď: Ano, chci s Boží pomocí.

Duchovní: Na potvrzení tohoto slibu si podejte ruce a říkejte:

Ženich: Já N. – беру si tě N. – za svou pravou a věrnou manželku – a slibuji, – že ti zachovám manželskou lásku, – věnost a oddanost, – že tě žádným způsobem neopustím, – nýbrž že s tebou všechno, – dobré i zlé, – až do smrti oddaně ponesu. – K tomu mi dopomáhej všemohoucí Bůh.

Nevěsta: Já N. – беру si tě N. – za svého pravého a věrného manžela – a slibuji, – že ti zachovám manželskou lásku, – věnost a oddanost, – že tě žádným způsobem neopustím, – nýbrž že s tebou všechno, – dobré i zlé, – až do smrti oddaně ponesu. – K tomu mi dopomáhej všemohoucí Bůh.

Oba společně: Kamkoli půjdeš, půjdu. – Kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem – a tvůj Bůh mým Bohem. – Ať se mnou Hospodin naloží jakkoliv, – rozdělí nás od sebe jen smrt (Rt 1,16.17).

11. STVRZENÍ SVÁTOSTI

Duchovní obváže štolou spojené ruce snoubenců a modlí se: Všemohoucí Bože! Svým Zákonem jsi ustanovil manželství jako svazek jednoho muže a jedné ženy. Potvrď slib těchto dvou lidí, který před tebou a před svědky přijímám jako služebník (služebnice) církve ve jménu našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista, který praví:

Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! (Mk 10,9)

12. VÝMĚNA PRSTENŮ

Duchovní: Tyto prsteny budou viditelným znamením vašeho manželského slibu. Braťře, buď požehnan v této své ženě. Sestro, buď požehnána v tomto svém muži.

Ženich navlékne prsten nevěstě a nevěsta ženichovi. Říkejte společně: Co jsme si my dva v Hospodinově jménu přísahali, – toho ať je Hospodin navěky svědkem – mezi mnou a tebou (1S 20,42).

13. PITÍ Z KALICHA

Duchovní: Zvedám kalich spásy a vzývám jméno Hospodinovo (Ž 116,13).

Kalich života vám po okraj plní. Ano, dobrota a milosrdenství provázet vás budou všemi dny vašehožití (Ž 23,5b.6).

Požehnej, Bože, těmto novomanželům, kteří budou pít společně z tohoto kalicha na znamení, že také z kalicha života chtějí společně přijímat dobré i zlé.

Novomanželé pijí jeden po druhém z kalicha, který oba společně drží.

14. ZÁVĚREČNÁ MODLITBA

Duchovní: Bože, který jsi Stvořitelem všeho, Pane, který do všeho vkládáš svou vůli, Otče, který jsi připraven slyšet nás ještě dříve, než k tobě zavoláme – tys učinil člověka ke svému obrazu jako muže a ženu, aby byli jedno tělo a jedna duše. Obdarováváš nás vším potřebným k životu. Shlédni milostivě na tyto manžele. Udržuj je v trvalé věnosti a úctě jednoho k druhému. Ochraňuj je před pokušením a poklesky. Utvrzuj a rozmnožuj jejich víru, naději a lásku. Dej jim vytrvalost, aby v zájmu své spásy přijímali Kristovo evangelium. Osvěcuj je svatým Duchem, aby se oddávali do tvé vůle, dobře si vedli a nakonec se tobě odevzdali. Amen.

Zde je možné zařadit modlitbu Páně.

15. POŽEHNÁNÍ

- Ať Hospodin vám žehná a chrání vás, ať Hospodin rozjasní nad vámi svou tvář a je vám milostiv, ať Hospodin obrátí k vám svou tvář a obdaří vás pokojem (Nu 6,24–26).
- Kež je vám Bůh milostiv a dá vám požehnání, kež nad vámi rozjasní svou tvář! (Ž 67,2)

- Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětil a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi (1Te 5,23.28).

16. PROHLÁŠENÍ PRAVOPLATNOSTI MANŽELSTVÍ

Duchovní: Vážení novomanželé a svědci, prosím o vaše podpisy do sňatkového protokolu.

Novomanželé a svědci se podpisují do sňatkového protokolu a do knihy oddaných náboženské obce.

Protože byly splněny podmínky, které ukládá český právní řád pro vznik manželství, **prohlašuji vaše manželství za právoplatně uzavřené.**

17. APOŠTOLSKÁ VÝZVA A SVATÝ POLIBEK

Duchovní: Žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. Pozdravte se svatým políbením (2K 13,11).

18. PÍSEŇ NEBO VARHANNÍ DOHRA

Vhodné písně: 48; 85,1–2; 140; 194; 198; 199,1; 313

MANŽELSKÉ JUBILEUM

Přejí-li si manželé u příležitosti 25., 50. nebo 60. výročí sňatku zvláštní obřad ve sboru, konáme slavnost před shromážděnou obcí, aby byla zdůrazněna úcta k manželství v křesťanské církvi. Obřad se koná po vyznání víry v rámci bohoslužby nebo se koná samostatně.

1. VARHANNÍ PŘEDEHRA

2. PŘIVÍTÁNÍ PŘI VSTUPU DO SBORU

Duchovní nebo laický představitel sboru: Buďte vítáni v tomto sboru, v němž zvěstujeme slovo živého Boha. Přicházíte poděkovat Bohu za jeho vedení a prosit o požehnání na další životní cestu. Přistupte tedy, abyste se postavili pod Boží slovo a poděkovali za své manželství, které jste uzavřeli před Bohem před 25 (50, 60) lety.

3. ÚVODNÍ POZDRAV

Duchovní: Tuto slavnost děkuvzdání konáme ve jménu Otce i † Syna i Ducha svatého.

4. ANTIFONA

a) recitovaná:

Refrén: Vzdávejte Hospodinu chválu, dobrořečte jménu jeho!

1. Hlahol Hospodinu celá země!
2. Radostně služte Pánu a vstupte před jeho tvář s jásotem!
3. Vězte, že Hospodin je Bůh, on nás učinil, ne my sami sebe!
4. Vstupte do jeho bran s děkuvzdáním, do nádvoří jeho s chvalo zpěvem!
5. On je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost do všech pokolení (Ž 100).

b) zpívaná – viz s. 119

5. MODLITBY

Duchovní: Bože, s vděčností stojíš před tebou v této radostné chvíli náš bratr N. se svou manželkou N. po 25 (50, 60) letech společného manželského života. Přicházejí poděkovat za to, že jsi je jednoho pro druhého našel, svátostí manželství je nerozlučně spojil, vzájemnou láskou je obdařil, v strastech posiloval, že jsi je vedl jako rodinu cestami života a k dnešnímu dni je zachoval. Vyslyš jejich vděčné modlitby a buď jim i nadále v Ježíši Kristu průvodcem a ochráncem. Amen.

Manželé: Bože, děkujeme ti, že jsi spojil před 25 (50, 60) lety naše životní cesty. Vděčíme ti za náš svazek lásky. Jsme si stále blízcí a navzájem se milujeme. Pomoz nám, abychom dokázali společně nést všechny radosti i všechna břemena tak, jako tomu bylo doposud. Ať pokládáme toho druhého za přednějšího sebe. Buď s námi i nadále, neboť ty jsi počátek i dovršení všeho. Amen.

6. SKLONĚNÍ PŘED BOHEM (POKÁNÍ)

Duchovní: Přišli jste se postavit před Boha milostiplného, ale i svatého, který bude soudit i vaše manželství. Skloňte se před Bohem a očistěte se ode všeho, co by se nesneslo s vaším posvěcením. Obnovte se pro budoucí dny společného života doznáním vin a slibem vzájemného odpuštění. Doznáváte, že jste ne vždy dbali Boží vůle a přestupovali Boží přikázání?

Odpověď: Doznáváme.

Duchovní: Litujete zla, které z toho vzešlo?

Odpověď: Litujeme.

Duchovní: Promíjíte a zapomínáte vzájemně všechna minulá provinění a odpouštíte si navzájem, aby i Bůh to všechno prominul a smazal?

Odpověď: Promíjíme a zapomínáme.

Duchovní: Neboť jestliže si odpustíte, i vám odpustí váš nebeský Otec (Mt 6,14). Žádáte Boží rozhřešení?

Odpověď: Žádáme.

Duchovní: Staň se vám ta milost Otce, † Syna i Ducha svatého!

7. ČTENÍ PÍSMO A ZVĚSTOVÁNÍ

○ I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou“ (Gn 2,18).

○ Kdo našel ženu, našel dobro a došel u Hospodina zalíbení (Př 18,22).

○ Polož si mě na srdce jako pečeť, jako pečeť na své rámě. Vždyť silná jako smrt je láska, neúprosná jako hrob žárlivost lásky. Žár její – žár ohně, plamen Hospodinův. Lásku neuhasí ani velké vody a řeky ji nezaplaví. Kdyby za lásku chtěl někdo dávat všechno jmění svého domu, sklídl by jen pohrdání (Pís 8,6–7).

/Polož mne jako pečeť na srdce své, jako pečetní prsten na ruku svou. Nebo silně jest jako smrt milování, tvrdá jako hrob horlivost; uhlí její uhlí řeřavé, plamen nejprudší. Vody mnohé nemohly by uhasiti tohoto milování, aniž ho řeky zatopí. Kdyby někdo dával chtěl všecken statek domu svého za takovou milost, se vším tím pohrdnut by byl (Kralická bible Pís 8,6–7)/.

○ Jako si Otec zamiloval mne, tak jsem si já zamiloval vás, říká Ježíš. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce, jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem vám pověděl, aby moje radost byla ve vás a vaše radost aby byla plná (J 15,9–11).

○ Všecko, co je psáno, bylo napsáno k vašemu poučení, abychom z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději. Bůh trpělivosti a povzbuzení ať vám dá, abyste jedni i druzí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše, a tak svorně jedněmi ústy slavili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista. Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás (Ř 15,4–7).

○ Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoli, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá (1K 13,4–7).

○ Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval, aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem; tak si on sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná. Proto i muži mají milovat své ženy jako své vlastní tělo. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe. Nikdo přece nemá v nenávisti své tělo, ale živí je a stará se o ně. Tak i Kristus pečuje o církev; vždyť jsme údy jeho těla. Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev. A tak i každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu (Ef 5,25–33).

- Jako vyvolení Boží, svatí a milovaní, oblečte milosrdný soucit, dobrotu, skromnost, pokoru a trpělivost. Snášejte se navzájem a odpouštějte si, má-li kdo něco proti druhému. Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. Především však mějte lásku, která všechno spojuje k dokonalosti. A ve vašem srdci ať vládne mír Kristův, k němuž jste byli povoláni v jedno společné tělo. A buďte vděční (Ko 3,12–15).
- A za to se modlím, aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala a s ní i poznání a hluboká vnímavost; abyste rozpoznali, na čem záleží, a byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův, plní ovoce spravedlnosti, které z moci Ježíše Krista roste k slávě a chvále Boží (Fp 1,9–11).
- Dověrte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe (Fp 2,2–3).
- Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni. (Žd 13,4a)

8. PÍSEŇ NEBO HUDBA

9. PODĚKOVÁNÍ MANŽELŮ

Duchovní: Sestro N., bratře N., chcete poděkovat Bohu za to, že vás před 25 (50, 60) lety spojil svátostí manželství a chcete poděkovat jeden druhému za těch 25 (50, 60) let manželského života?

Odpověď: Ano, chceme.

Duchovní: Podejte si tedy ruce a říkejte společně: Děkuji Bohu, že mi tě dal, – a za všechna dobrodiní a ochranu, – které nám poskytoval, – a děkuji i tobě – za chvíle štěstí, – za každé vlídné slovo, – za všechny oběti pro mne podstoupené, – za to, že se mnou sdílíš radosti i starosti. Slovo, které jsme si dali, – já a ty, – platí. – Hospodin je navěky svědkem – mezi mnou a tebou! (1S 20,23)

Pokud je obřad zařazen v Liturgii po vyznání víry, obřad zde končí. Jubilanti se účastní večeře Páně s obcí a budou zahrnuti do závěrečného požehnání. Koná-li se obřad samostatně, pokračuje společným pitím z kalicha.

10. PITÍ Z KALICHA.

Duchovní: Zvedám kalich spásy a vzývám jméno Hospodinovo. Kalich života vám po okraj plní. Ano, dobrota a milosrdenství provázet vás budou všemi dny vašeho žití (Ž 23,5b.6). Požehnej, Bože, těmto manželům, kteří budou pít společně z kalicha na znamení, že jako dosud i nadále chtějí přijímat společně z kalicha života dobré i zlé.

Manželé pijí jeden po druhém z kalicha, který oba společně drží.

11. ZÁVĚREČNÁ MODLITBA

Duchovní: Dobrotivý Bože, děkujeme ti za pomoc, kterou jsi až dosud těmto manželům poskytoval. Prosíme, veď je i nadále cestou Kristovou. Až je jednou k sobě povoláš, daruj jim radost věčného života s tebou pro Ježíše Krista, našeho Pána, s nímž se k tobě modlíme:

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé, přijď království tvé! Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi! Chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

12. VÝZVA

Duchovní: Nakonec, bratře a sestro: žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. Pozdravte se svatým políbením (2K 13,11).

13. POŽEHNÁNÍ

Duchovní:

- Kéž nám je Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! (Ž 67,2)
- Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi (2K 13,13).
- Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Milost našeho Pána Ježíše Krista buď s vámi (1Te 5,23.28).

14. PÍSEŇ: vhodné písně: 191, 194, 198, 313

SVÁTOST ÚTĚCHY NEMOCNÝCH

Ke službě církve patří návštěvy nemocných, ať již v ústavních zařízeních nebo doma. Zavrholením této duchovní péče je svátost útěchy nemocných. V této svátosti je nemocný posilován Duchem svatým skrze Boží slovo a modlitby a potěšován ve víře v život věčný v Ježíši Kristu. Zevní úkon této svátosti záleží ve čtení z Písma svatého, v modlitbách přítomných a znamenání nemocného křížem. Důležité je, aby znamení kříže bylo spojeno s fyzickým dotykem. Ve formuláři A je vlastní svátost obsažena v bodech 1 až 4a, pak pokračuje od bodu 7 (Otčenáš) až po bod 11 (Požehnání). K této svátosti se může připojit samostatně svátost pokání (bod 5) nebo společně se svátostí večeře Páně (bod 5 a 6).

A) ÚTĚCHA NEMOCNÝCH S POKÁNÍM A VEČERÍ PÁNĚ

1. POZDRAV

- Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho (Ko 1,2b).
- Pokoj i láska a víra od Boha Otce a Pána † Ježíše Krista (Ef 6,23).
- Milost vám všem, kdo nepomíjející láskou milujete našeho Pána † Ježíše Krista (Ef 6,24).
- Pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, ať střeží vaše srdce i mysl v † Kristu Ježíši (Fp 4,7).

2. ÚVODNÍ ČTENÍ

- Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy! On nás potěšuje v každém soužení, abychom i my mohli těšit ty, kteří jsou v jakékoli tísní – tou útěchou, jaké se nám samým dostává od Boha (2K 1,3–4).
- Veleben budiž Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. Dědictví nehynoucí, neposkvrněné a nevadnoucí je připraveno pro

vás v nebesích a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase. Z toho se radujte, i když snad máte projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, mnohem dražocennější než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus (1Pt 1,3–7).

3. ZPĚV DUCHOVNÍ PÍSNĚ NEBO ŽALM

a) Doporučené písně:

11, 27, 55, 82, 88, 94, 166, 287

b) Vhodné žalmy:

- Mému srdci přibývá soužení, Bože, vyved' mě z úzkosti. Ochraňuj můj život, vysvobod' mne (Ž 25,17.20).
- Ty mně, Hospodine, neodepřeš svoje slitování. Kéž mě stále opatruje tvoje milosrdenství a věrnost! (Ž 40,12).
- Slyš mé bédování, Bože, věnuj pozornost mé modlitbě; volám k tobě se sklíčeným srdcem. Ty jsi moje útočiště, chci se utéci do skryše tvých křídel, na věky pobývat v tvém příbytku (Ž 61,2–5).
- Bůh je Bohem, jenž nás zachraňuje. Je to on, Panovník Hospodin, kdo vyvádí z tenat smrti (Ž 68,21).
- Úpěnlivě volám k Bohu, v den svého soužení se dotazuji Panovníka. Sténám a připomínám si Boha (Ž 77, 1a.3a.4a).
- Hospodine, nakloň se ke mně, jsem tak ponížený (-á) a zubožený (-á). Spas svého služebníka (svou služebnici), který (-á) v tebe doufá. Vlej do mé duše radost. A já ti celým srdcem budu vzdávat chválu. Z nejhlubšího podsvětí jsi vytrhl mou duši (Ž 86,1–2.4.12.13).
- Bože, tisíc let je ve tvých očích jako včerejšek, jenž minul. A počet našich let je nepatrný. Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce (Ž 90,4.10.12).
- Mé dny se obracejí v dým, jak zlomená bylina schne moje srdce. Bože můj, teď uprostřed mých dnů mě odtud neber! Vyslyš mou modlitbu (Ž 102,4a.5a.25a.2a).
- Bůh ví, že jsme jen stvoření, pamatuje, že jsme prach. Dny člověka jsou jako tráva – sotva ho ovane vítr, už tu není. Avšak Hospodinovo milosrdenství je od věků na věky s těmi, kteří se ho bojí (Ž 103,14–17a).

- Hospodina miluji, on slyší můj hlas, moje prosby. Ovinuly mě provazy smrti, přepadly mě úzkostí podsvětí; nacházím jen soužení a strasti. Vžívám však Hospodinovo jméno: Bože, prosím zachraň mi život! – Můžeš opět odpočinout, moje duše; neboť Hospodin se tě zastal. Před ním dále smíš chodit v zemi živých (Ž 116,1–9).
- Z hlubin bezedných tě volám, Hospodine, má duše vyhlídí Pána víc než strážný jitro. Skládám naději v tebe, čekám na tvé slovo (Ž 130,1.5.6).
- Rozpínám své ruce k tobě, Bože; moje duše po tobě žízní jak vyprahlá země. Pospěš, můj duch dokonává; neukrývej přede mnou svou tvář, nebo se budu podobat těm, kteří sestupují do hrobu. Nauč mne plnit svou vůli, neboť jsi můj Bůh (Ž 143,6.7.10).
- Tebe, Boha, chci chválit co živ budu (Ž 146,1).

4. ČTENÍ Z PÍSM A ZVĚSTOVÁNÍ

a) Texty ke svátosti útěchy nemocných

- Mt 6,25–34 Nemějte starost o svůj život
- Mt 8,2–4 Uzdravení malomocného
- Mt 8,14n Uzdravení Petrovy tchyně
- Mt 9,27–31 Uzdravení dvou slepců
- Mk 6,7–13 Vyslání Dvanácti
- Mk 7,31–37 Uzdravení hluchoněmého
- Mk 8,22–26 Uzdravení slepého v Betsaidě
- Mk 9,17–29 Uzdravení chlapce
- Mk 16,17.18b Vzkládání rukou na nemocné
- L 13,10–17 Uzdravení v sobotu
- Sk 3,1–9 Chromý v chrámu
- Ř 8,18–25 Soudím, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena.
- Ř 8,35–37 Ani smrt, ani život, ani přítomnost ani budoucnost nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.
- 2K 4,16–5,4 I když navenek hyneme, vnitřně se obnovujeme. Víme, že bude-li stan našeho pozemského života stržen, čeká nás příbytek od Boha.
- Ef 3,14–19 Prosíme, aby se pro bohatství Boží slávy ve vás jeho duchem posílil a upevnil vnitřní člověk.
- Fp 3,7–16 Cokoli mi bývalo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu.

- Fp 4,4–7 Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu.
- 2Tm 2,11–13 Jestliže s Kristem vytrváme, budeme s ním i vládnout.
- Žd 12,5–13 Podvolujte se Boží výchově. Posilněte své zemdlené ruce i klesající kolena.
- Jk 5,14–16 Je někdo z vás nemocen? Ať zavolá starší z církve, ti ať se nad ním modlí a potřájí ho olejem ve jménu Páně.
- 1Pt 4,19 A tak ti, kteří trpí podle vůle Boží, ať svěří své duše věrnému Stvořiteli a činí dobré.
- 1Pt 5,6,7 Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas. Všechnu svou starost vložte na něj, neboť mu na vás záleží.
- Zj 21,1–4 A viděl jsem nové nebe a novou zemi. On sám, Bůh, bude s nimi a setře jim každou slzu z očí.

b) Texty k pokání

- Mt 9,1–8 Ochrmuť na lůžku. Ježíš mu řekl: „Bud' dobré mysli, synu; odpouštěj se ti hříchy.“ Pak dodal: „Vstaň, vezmi své lože a jdi domů!“ (Podobně: Mk 2,2–12; L 5,17–25)
- J 5,21–24 Kdo věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.
- Ř 5,1–11 Jestliže jsme jako Boží nepřátelé byli s Bohem smíření smrtí jeho Syna, tím spíše nás – smířené – zachrání jeho život.
- Ř 8,31–35 Kdo odsoudí vyvolené Boží?
- 2K 5,1–10 Všichni se musíme ukázat před soudným stolicem Kristovým.
- Jk 5,15n Modlitba víry zachrání nemocného. Pán jej pozdvihne a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. Vyznávejte hříchy jeden druhému.

c) Texty k přijímání večeře Páně

- Ž 103,2–4 Dobrořeč, má duše, Hospodinu; nezapomínej na žádné jeho dobrodiní. On vykupuje ze zkázy tvůj život, věnčí tě svým milosrdenstvím a slitováním.
- Ž 145,14–15 Oči všech s nadějí vzhlížejí k tobě a ty jim v pravý čas dáváš pokrm.
- J 6,47–51 Toto je chléb, který sestupuje z nebe; kdo z něho jí, nezemře, živ bude na věky.

Není-li vložena svátost pokání a večeře Páně, vlastní svátost útěchy nemocných pokračuje 7. bodem MODLITBOU PÁNĚ.

5. ZPOVĚĎ

Je-li přítomno více osob, použijeme obřad Svátosti pokání se společnou zpovědí.

a) Biblická výzva

- Hospodin nás vyzývá: Obratťe se a odvratťe se ode všech svých nevěrností a vaše nepravost vám nebude k pádu. Obratťe své srdce a svého ducha... Obratťe se tedy a budete žít (Ez 18,30–32).
- Apoštol nás vyzývá: Čiňte pokání a obratťe se, aby byly smazány vaše hříchy a přišel čas Hospodinův, čas odpočinutí... (Sk 3,19n).

b) *Slovo duchovního:* Bratře (sestro), budeš se zpovídat Bohu svatému a vševědoucímu. Jsem ustanoven(-a), abys přede mnou doznal(-a), co tě tíží a trápí a čeho lituješ. Dbej, aby byla na tvých rtech čistá pravda!

c) *Modlitba:* Pomodli se nyní se mnou: Svatý Bože, – nebeský Otče, – tys mne stvořil – podle svého obrazu – a podoby – a vykoupil mne – z hříchu a smrti – křížem svého Syna – Ježíše Krista. – Křtem jsi mne ospravedlnil – a uvedl do obecenství – svého lidu. – Já však jsem – jako marnotratný syn (marnotratná dcera) – promarnil(-a) – tvé dary. – Nyní jsem zde, – abych se zpovídal(-a) – tobě, Bože, – v církvi tvého Syna – a svého Pána.

d) *Doznání:* Říkej se mnou: Doznávám všemohoucímu Bohu – a vám, bratře (sestro), – že jsem vlastní vinou – hřešil(-a) v myšlení, – ve slovech – i svými skutky, – ve věcech chtěných – i nechtěných. Zvláště doznávám...

Duchovní: Skončil(-a) jsi svou zpověď?

Odpověď: Ano.

e) *Lítost a předsevzetí:*

○ *Duchovní:* Skloň se nyní a opakuj po mně: Těchto a dalších hříchů, – na které teď ani nevzpomínám, – hluboce lituji. – Proším Boha za odpuštění. – Pevně slibuji – nápravu svého života.

○ *Duchovní:* Nyní se společně obratíme k Bohu: Bože, Otče předobry! Tys nás stvořil k obrazu a podobnosti svému, a proto máme žít podle svaté vůle tvé a s tebou spolupracovat na tvém díle, Tvůrce všemocný. My však často nedbáme svých povinností a svévolnými činy rušíme zdar tvého tvoření tobě k necti, bližním svým a sobě na škodu a hanbu. Proto upřímně se přiznáváme k pokleskům a hříchům svým a ze srdce jich litující prosíme tě: Odpuť nám a sílu poskytni, abychom se k tobě vrátili, byli opět tvými dětmi a se svatou tvou vůlí sjednoceni směli podíl bráti na tvém království.

Následují případné rady duchovní (-ho).

f) *Rozhřešení:*

Vzhledem k doznání vin, jež jsi učinil(-a), a z příkazu Pána Ježíše Krista vyhlášuji nad tebou naprosté odpuštění tvých hříchů. Ve jménu Otce, † Syna a Ducha svatého.

Není-li vysluhována večeře Páně, pokračuje bodem 7. MODLITBOU PÁNĚ.

6. PŘIJÍMÁNÍ VEČEŘE PÁNĚ

a) *Duchovní:* Ve své nemoci hledáš (hledáte) Boha. Víš (víte), že věřícímu všechny věci mají napomáhat dobrému. Smířen(-a) s Pánem, přijmi (přijměte) z jeho otcovské ruky svůj nynější úděl v křesťanské trpělivosti a důvěřivé poslušnosti. On sám tě (vás) k tomu nyní svým svátostným zpřítomněním posílí.

b) *Obětování*

V míru a pokoji podejme srdce svá Bohu v oběť svatou. Na usmířenou a v oběť chvály.

c) *Eucharistická modlitba:*

Lidumilný Bože, děkujeme ti za všechny nezasloužené dary života. Připomínáme si Ježíše uzdravujícího a křísícího, Ježíše sloužícího. Byl trápen pro naši nevěrnost, na soud vydán pro naše přestoupení a vzkříšen pro naše ospravedlnění. Nyní nás Duchem zcela osvobozuješ od zákona hříchu a smrti, vykupuješ z otroctví zániku a uvádíš do svobody a slávy svých dětí. Shromáždění v Kristově jménu prosíme tě za jeho životodárnou přítomnost v této svaté večeři. Předkládáme ti chléb a kalich s vínem a prosíme, aby tyto dary posvětil tvůj Duch a staly se pro nás pokrmem a nápojem k odpuštění hříchů, chlebem věčného života a kalichem spásy.

d) *Ustanovení večeře Páně:*

Při poslední večeři se svými učedníky Pán Ježíš Kristus vzal chléb, požehnal, lámal a dával jim: Toto je mé tělo, které se vydává za vás. Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim: Pijte z něho všichni; tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví, která se prolévá za vás a za mnohé. To čiňte na mou památku.

Odpověď: Amen.

e) *Modlitba:* Velebíme a chválíme tě, Pane náš, za tvé vtělení, dokonalý život na zemi, tiché odevzdání, utrpení i smrt, za tvé vzkříšení a na nebe vstoupení. Ty přebýváš po pravici Otce oslavený, spravuješ a vedeš svou církev ke spáse i službě světu. K tobě voláme: „Přijď!“

f) Přijímání

7. MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé! Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi! Chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky. Amen.

8. VOLÁNÍ KE KRISTU

Duchovní: Úpěnlivě tě prosíme, Pane Ježíši: Vlož na svého nemocného (na svou nemocnou) ruce, aby byl(-a) zachráněn(-a) (Mk 5,23).

9. ZNAMENÁNÍ KŘÍŽEM

Duchovní:

- **Znamenám tě (vás) křížem ve jménu Otce, Syna a svatého Ducha.** A naléhavě prosím našeho Pána a Spasitele, abys (abyste) vytrval(-a) v jeho přítomnosti, tak aby ses (abyste se) mohl(-a) zbavit veškeré nemoci duše a případně těla. Kéž ti (vám) pak dá vítězství pokoje a života. Amen.
- Kladu na tebe (vás) ruce a **znamenám tě (vás) křížem ve jménu našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista**, se snažnou prosbou, aby tě (vás) podpíral. Kéž tě (vás) naplní svou milostí a dá ti (vám) poznat uzdravující moc své lásky. Amen.

10. ZÁVĚREČNÁ MODLITBA

- Můj Pane Bože, děkuji ti za milost, které se mi od tebe nyní dostalo. Prosím, naplň mé srdce pokojem. Posiluj mne, abych trpělivě snášel(-a) své utrpení a zkoušku. Odevzdávám se do tvých rukou – se svým tělem, duší a duchem, neboť tys mne v Pánu Ježíši vykoupil.
- Ty sám, Bože, jsi nyní posvětil ducha našeho nemocného bratra N. (naší nemocné sestry N.), aby se důvěřivě oddal(-a) do tvé otcovské vůle a péče. Dej, aby i v těchto těžkých chvílích velebil(-a) tvé svaté jméno a aby v pevné víře naplňoval(-a) a dovršoval(-a) běh svého života.
- Děkujeme ti, všemocný Pane Bože, že jsi nás tímto posvátným darem občerstvil a obnovil. Dej, ať nyní prospíváme ve víře až do konce. Duše má velebí Pána a můj Duch jásá v Bohu, mém Spasiteli (L 1,46b.47).

- Nebeský Otče, přijmi milostivě naši oběť díky i prosbu, se kterou se k tobě obracíme: Posvěcuj a připravuj nás všechny v tomto pomíjivém čase pro své věčné království tak, abychom tě se všemi Kristovými věrnými provždy velebili a oslavovali. Neboť ty žiješ a vládneš, svatý Otče, v jednotě s naším Pánem Ježíšem Kristem, v moci a síle Ducha svatého – od věčnosti do věčnosti. Amen.

11. POŽEHNÁNÍ

- Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem (Nu 6,24–26).
- Ten, kdo nás staví na pevný základ v Kristu a kdo si nás posvětil, je Bůh. On nám také vtiskl svou pečeť a do srdce nám dal svého Ducha jako závdavek toho, co nám připravil (2K 1,21–22).
- Ať ti dá sílu Bůh, který nás spasil a povolal svatým povoláním... ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši... On zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu (2Tm 1,8–10).

B) DUCHOVNÍ POSILA UMÍRAJÍCÍ(HO)

Tento formulář svátosti útěchy nemocných se týká těžce nemocných a umírajících. Duchem svatým jsou posilováni skrze Boží slovo a modlitbu a potěšování ve víře v život věčný v Ježíši Kristu. Také zde je pevnou součástí znamenání křížem s fyzickým dotykem nemocného.

1. POZDRAV

Duchovní: Tuto svátostnou službu konáme ve jménu Otce, † Syna i Ducha svatého. Amen.

2. RČENÍ

- Hospodin je můj pastýř, nebudu mít nedostatek. I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty (Ž 23,1.4).
- Mému srdci přibývá soužení. Vyveď mě z úzkosti. Ochraňuj můj život, vysvobď mě, ať nejsem zahanben (-a), vždyť se utíkám k tobě (Ž 25,17.20).
- Hospodin je blízko všem, kteří volají k němu, všem, kdo ho volají opravdově (Ž 145,18).

3. OSLOVENÍ UMÍRAJÍCÍ(HO)

Chystáš se přijmout svatou večeři našeho Pána Ježíše Krista, aby tě zbavil slabosti a posílil tě na cestě k věčnému domovu u Boha.

4. ZPOVĚĎ A ROZHŘEŠENÍ

Seber tedy své síly, doznej své hříchy a modli se se mnou: Milosrdný Bože, doznávám ti všecku svoji vinu a prosím, abys mi pro Ježíše Krista všechny mé hříchy milostivě odpustil. Činíš-li toto pokání z celého srdce, vyznej: „ano“.

Odpověď: ANO (vyjádření souhlasu).

Duchovní: Staň se tedy, jak věříš! (Mt 8,13) Odpouštěj se ti všechny hříchy.

5. ZNAMENÁNÍ KŘÍŽEM (fyzickým dotykem)

Znamenám tě křížem ve jménu Otce, Syna a svatého Ducha. Bůh sám nechť tě opatří Duchem svatým. Ať tě zproští všeho hříchu, zbaví tě trápení a utrpení a zachová tě k naplnění a dovršení pro své království – v životě věčném.

6. MODLITBA

Pane Bože, nebeský Otče, pro Ježíše Krista buď milostiv našemu bratru N. (naší sestře N.) Chceš-li jej (ji) odvolat z tohoto světa, pak ho (ji) pokojně provázej do příbytku u tebe. Svátostí večeře Páně jej (ji) pozvedni k utěšené víře tak, aby v životě či smrti byl(-a) oddán(-a) tobě a našemu Spasiteli Ježíši Kristu.

7. RČENÍ

Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večerět a on se mnou (Zj 3,20).

8. ZPŘÍTOMNĚNÍ VEČEŘE PÁNĚ

Při poslední večeři se svými učedníky Pán Ježíš Kristus vzal chléb, požehnal, lámal a dával jim: Toto je mé tělo, které se vydává za vás. Pak vzal kalich, vzdal díky a podal jim: Pijte z něho všichni; tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví, která se prolévá za vás a za mnohé. To činite na mou památku.

Odpověď: Amen.

9. PŘIJÍMÁNÍ VEČEŘE PÁNĚ

10. MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé, přijď království tvé! Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi! Chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva na věky.
Amen.

11. SLOVO ODEVZDÁNÍ

- Svého ducha kladu do tvých rukou, vykoupils mě, Hospodine, Bože věrný. Ty jsi můj Bůh, moje budoucnost je ve tvých rukou (Ž 31,6.16).
- Nyní propouštíš v pokoji svého služebníka (svou služebnici), Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení, které jsi mi připravil přede všemi národy (L 2,29–31).

- Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň (L 22,42).
- Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha (L 23,46b).

12. ZÁVĚREČNÁ MODLITBA

- Pane Ježíši Kriste, děkuji ti za tvé vykoupení. Smím-li dále žít, pak mi zachovej svou blízkost navždy. Mám-li ještě trpět, pomáhej mi k trpělivosti a obdař mne silou. A přichází-li moje poslední hodinka, stůj při mně, ať skonám k životu věčnému. Amen.
- Dej, Bože, ať tento bratr (tato sestra) zůstane provždy tvým vlastnictvím a ať se těší z nehynoucího dědictví u tebe. Nic ho (ji) neodloučí od tvé lásky v Ježíši Kristu – ani přítomnost ani budoucnost, ani smrt či život. Amen.

SVÁTOST KNĚŽSKÉHO SVĚCENÍ

Svěcení kněžstva je svátost, v níž Boží církev na modlitbách přenáší služby svého kněžství na osoby způsobilé a osvědčené; v ní Duch svatý přistupuje ke svěcenci, aby dokonil jeho vnitřní povolání ke kněžskému poslání. Základem obřadu svátosti svěcení kněžstva je vzkládání rukou na hlavu svěcence biskupem a spolusvětiteli – duchovními a laiky, a při tom pronášená slova: „Osvěcuj a posiluj tě Bůh Duchem svým svatým.“ Trojím symbolickým jednáním a předměty je zdůrazněn trojí služební úřad Kristův, který se uskutečňuje skrze církev a její služebníky. Učitelství je vyjádřeno předáním Bible, kněžský úřad kalichem a miskou s bohoslužebným chlebem a pastýřský štolou. Tato svátost se koná vždy v rámci Liturgie, která se slouží až do kázání obvyklým způsobem.

TEXTY PRO ZVĚSTOVÁNÍ

Iz 61,6.3b	Čím jsou nazváni Boží vyvolení
Jr 23,3n	Boží zaslíbení pastýřů
Mt 9,36–38	Vyslání dělníků na žně (L 10,1n)
Mk 8,34–38	Následování
L 10,1–11	Poslání učedníků
J 10,1–15	O dobrém pastýři
J 15,1–8	O kmeni a ratolestech
J 15,13–16	Základ pro poslání učedníků
J 21,17–18.19b	Závazné následování
Ř 10,12b–15	Poslání ke zvěstování evangelia
1K 4,1n.5	Služba Božím tajemstvím
2K 5,17–20; 6,1	Kristovi poslové a spolupracovníci
Fp 2,5–11.13–16	Smýšlení v duchu Ježíše Krista
1Te 5,12–24	Služba novému společenství
Žd 4,14–16	Pravý velekněz – Ježíš

Káže biskup nebo některý z duchovních – spolusvětitelů.

PÍSEŇ: 9; 51,1.4.5; 71; 110; 111; 120; 127

1. ZAHÁJENÍ OBŘADU

- Boží jméno buď požehnáno nyní i na věky. Chvalte, Hospodinovi služebníci, chvalte jméno Hospodina! (Ž 113,1n)

- Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine zástupů! Blaze těm, kdo bydlí ve tvém domě; mohou tě zde vždycky chválit (Ž 84,2.5).
- Milost, milosrdenství a pokoj (vám) od Boha Otce a † Krista Ježíše, našeho Pána (2Tm 1,2).
- Milost a pokoj od Boha Otce a † Krista Ježíše, našeho Spasitele (Tt 1,4).

2. PŘIPOMÍNKA BOŽÍHO DARU KNĚŽSTVÍ CÍRKVI

- Budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země. Budete mi královstvím kněží, pronárodem svatým (Ex 19,5).
- Sobě ustanovím věrného kněze, praví Bůh, který bude konat, co mám na srdci a v mysli. Vybuduji mu trvalý dům, kde bude vykonávat po všechny dny svůj úřad před mým pomazaným (1S 2,35).
- Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a uče je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku (Mt 28,19n).
- Pokoj vám! Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás... Přijměte Ducha svatého (J 20,21n).
- I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista (1Pt 2,5).

3. MODLITBA CÍRKVE

Zástupce obce nebo jeden ze spolusvětitelů: Bože, vyslyš modlitbu své církve: Prosíme za všechny, kdo jsou a budou povoláni ke službě. Prosíme za bratra (sestru) N. N., aby se stal(a) tvým věrným a horlivým služebníkem (tvou věrnou a horlivou služebnicí). Kéž vytrvá až do konce – z tvé milosti, v požehnání Pána Ježíše Krista a v moci Ducha svatého. Amen.

4. PÍSEŇ VZÝVAJÍCÍ DUCHA SVATÉHO

Doporučené písně: 261; 264; 265; 268.

5. PŘEDSTAVENÍ A DOPORUČENÍ KANDIDÁTA (TKY, TŮ)

Koná zástupce školy, na niž se kandidát připravoval, nebo pověřený člen církevní rady pro výchovu duchovních.

6. PŘIPOMENUTÍ CHARAKTERU KNĚŽSKÉ SLUŽBY

Konají laičtí spolusvětitelé.

a) Oslovení kandidáta:

Vyzýváme tě a povzbuzujeme v Pánu Ježíši Kristu, aby sis byl (-a) vědom (-a) svatého kněžství, k němuž jsi povolán (-a) a ustanovován (-a). Jaké bohatství se ti svěruje na cestu! Buď dobrým pastýřem stáda, za něž Kristus dal svůj život. Nepolevuj nikdy ve své práci a pílí, abys trvale přispíval (-a) ke známosti Boha a k plnosti života v Kristu.

b) Četba z Písem

Lv 10,10	Musíte rozlišovat svaté od nesvatého a čisté od nečistého
Mal 2,7	Kněz je poslem Hospodina zástupů
J 12, 26	Kdo mně chce sloužit, ať mě následuje
Ř 12,1–12	Rysy křesťanského života
2K 4,1–10	Apoštolská slabost i síla
Fp 4,4–9	Apoštolská pokojnost
Ko 3,23n	Váš Pán je Kristus – jemu sloužíte
2Tm 2,1–7.15	Výzva k věrné službě
Žd 10,19–25	Ve znamení Kristovy oběti
1Pt 5,2–4	Ryzí pastýřská starostlivost

c) Poučení o duchovenské službě z řádů CČSH

7. VYZNÁNÍ VÍRY

Biskup vyzve svěcence a shromážděné ke společnému vyznání víry:

Věříme v Boha jednoho, Ducha věčného a Tvůrce všeho, Otce Ježíše Krista i Otce našeho, jenž od věčnosti vládne královstvím duší našich.

Věříme v Ježíše Krista, Syna Božího, Světlo ze Světla, Život ze Života, jenž od Otce přišel, životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby nám získal království Boží věčné.

Věříme v Ducha Božího, jenž od věčnosti do věčnosti vše oživuje, v Ježíši Kristu se zjevil, skrze proroky a Otce naše mluvil a v nás chce přebývat.

Věříme v život věčný, Dobra, Pravdy a Krávy, tak jako jsme přesvědčeni o smrti zla i zlých. Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil, abychom Ducha Božího v sobě majíce šťastni byli, život Pravdy žili, Pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli.

Tak staň se!

8. RESPONZORIUM

a) *recitované*: Bože, na pomoc mi podej svoji ruku, // tvých ustanovení a tvých svědectví se držím. ■ Sešli své světlo a svoji věrnost, // ty ať mě přivedou k tvé svaté hoře, k příbytku tvému. ■ A já tam přistoupím k Božímu oltáři, // k Bohu, zdroji své jásavé radosti (Ž 119, 173.168; 43,3n).

b) *zpívané* „Přijď, Duchu svatý“ – viz s. 116

9. BISKUPOVA MODLITBA

Bože, rozprostrí nad tímto svým služebníkem (touto svou služebnicí, těmito svými služebnicí) své svrchované požehnání. Osvět' ho (ji, je), aby nad tvým slovem bez přestání rozjímal (-a, -li), vyznával (-a, -li), co od tebe slyšel (-a, -li), učil (-a, -li) tomu, co vyznává (vyznávají) a dosvědčoval (-a, -li) svým životem, co hlásá (hlásají). Ať ryzostí života bez kolísání přispívá (přispívají) k bohoslužbě tvé církve. Dej, Pane, ať slouží zvěstováním, svátostmi, pastýřskou péčí a všemi dalšími službami, k nimž ho (ji, je) povoláváš. Dopřej mu (jí, jim) i nám, aby to, co nyní z tvé milosti v kněžské službě začíná, vytrvalo bez úhony až ke dni Kristovu. Pán Ježíš Kristus ať s tebou, Bože, v jednotě Ducha svatého věčně v nás žije a vládne na věky věků.

Obec: Amen.

10. SLIB

Biskup se obrací ke každému kandidátu jednotlivě: Víš, že tě ke službě povolává Bůh, a jsi připraven(a) ji přijmout a věrně v ní setrvat?

Kandidát: Ano, spoléhám na Boha.

Biskup: Jsi odhodlán(a) žít z Ducha Božího a celým svým životem se kněžské službě oddat?

Kandidát: Ano, s pomocí Boží.

Biskup: Zavazuješ se, že budeš zvěstovat a učit slovo Boží, setrvat s církví v bohoslužbě a vysluhovat svátosti a pastýřsky pečovat o svěřenou obec?

Kandidát: Ano, s pomocí Boží.

Biskup: Budeš se držet vyznání víry Církve československé husitské, naplňovat její řády a pečovat o to, aby v ní vládl Duch Kristův?

Kandidát: Ano, s pomocí Boží.

Stvrzuje slib podáním ruky biskupovi a spolusvětitelům.

Biskup (obrácen k obci): Před Bohem a Pánem Ježíšem Kristem, který soudí živé i mrtvé, zavazuje se N. N. plnit svůj kněžský slib. My všichni jsme svědky.

Obec: Tak jest!

Biskup (obrácen ke kandidátovi): Všemocný Bůh, který tě přijímá za svého služebníka (svou služebnici), nechť tě k opravdové službě zmocní a naplní tě svou milostí.

Kandidát: Amen.

11. AKT SVĚCENÍ

Vzkládání rukou

Kandidát klečí. Biskup a spolusvětitelé kladou ruce na jeho hlavu se slovy:

Osvěcuj a posiluj tě, bratře (sestro) N. N., Bůh Duchem svým svatým k věrné službě učitelské, kněžské a pastýřské.

a) *Předání Bible*

Laický spolusvětitel: Drž se knihy Písem svatých, abys v ní hledal(a) a vždy nalézal(a) svědectví o tom, který je Cesta, Pravda a Život.

Novokněz pokládá Bibli na stůl Páně.

b) *Předání chleba a kalicha s vínem*

Spolusvětitel – duchovní: Zde přijmi do své péče bohoslužbu Církve československé husitské a dbej, aby byla konána v Duchu a v pravdě.

Novokněz obojí pokládá na stůl Páně.

c) *Předání štol*

Biskup: Přijmi stolu, znamení Kristova jha, aby zavazovala tebe i tvé věřící bratry a sestry k novému životu pod mocí jeho Ducha.

Biskup předává novokněži stolu a klade mu ji na ramena.

12. ZÁVĚREČNÁ DOXOLOGIE

(biskup, spolusvětitelé a novokněží)

Pánu Ježíši Kristu, z jehož evangelia žijeme a který nás učinil kněžstvem Božího království – jemu buď sláva i moc na věky.

Obec: Amen.

13. PÍSEŇ 6, 28, 46, 77, 102, 123, 296

Během zpěvu písně novokněz přistoupí ke stolu Páně a pokračuje v Liturgii částí Obětování.

SLIB ČLENŮ RADY STARŠÍCH

Všeobecné kněžství osobitým způsobem naplňují věřící, kteří se sdružují v radě starších konkrétní náboženské obce. Také jejich povolání do služby se vyjadřuje samostatným obřadem. Tento obřad se koná v rámci Liturgie po vyznání víry. Obdobným způsobem skládají slib členové diecézních rad a ústřední rady.

SBOROVÉ MODLITBY A PŘÍMLUVY

Prosíme za členy nově zvolené rady starších a za ostatní pracovníky náboženské obce, aby byli horliví, vytrvalí, ochotní a věrní ve službě tobě a tvému království. Smiluj se, Hospodine!

Sem zahrneme vzpomínku na zesnulé členy rady starších a příslušné přímluvy za církve a její služebníky podle Bohoslužebné knihy.

1. VHODNÉ PÍSNĚ

11; 30,1.7; 36; 37; 77; 84; 87; 99; 102; 110,1.2; 120; 162; 163; 195

2. PŘEDSTAVENÍ ČLENŮ RADY STARŠÍCH

Duchovní: Sestry a bratři, dne... byli zvoleni na shromáždění náboženské obce tito bratři a sestry:... Nyní předstupují, aby složili slib věrného plnění svých povinností podle řádů naší církve.

Členové rady starších předstoupí.

3. ČTENÍ PÍSMÁ

Poslyšte čtení Písma svatého o službě v Božím lidu:

Ex 17,8–15 Podpora v duchovním zápase

Ex 18,13–27 Cena spolupráce

Mk 9,35–37 Služebníci na Božím díle

L 22,24–30a Příklad Ježíšovy služby

J 12,26 Kdo slouží Kristu, dojde cti od Otce

1K 12,4–7 Dary ke společnému prospěchu

1Te 5,12–22 Apoštolská výzva ke sboru a jeho představeným

2Te 1,11–12 Modlitba za představené sboru

Fp 2,1–5 Konání služby s pokorou

1Tm 5,17 Starší se podílejí na zvěstování evangelia

2Tm 2,22–25 Vlastnosti Kristova služebníka

4. SLIB

Biskup nebo jeho zástupce se ptá členů rady starších: Chcete plnit své poslání v radě starších a přispívat k růstu Božího království ve společenství této náboženské obce?

Odpověď: Chci s Boží pomocí.

Každý odpovídá jednotlivě a stvrzuje slib podáním ruky.

5. MODLITBY

Duchovní: Bože, Otče náš a Pane, prosíme tě za tyto bratry a sestry, které volba postavila do čela náboženské obce. Poskytni jim moudrost, horlivost i trpělivost z Ducha svatého, aby v pokoře konali svou službu pro čest a slávu jména Ježíše Krista. Amen.

Předseda rady starších nebo některý z jejích členů: Bože, Otče, náš Stvořiteli, Synu a Duchu svatý, děkujeme ti za Církev československou husitskou. Věříme, že vznikla z tvé milosti, aby šířila světlo Kristova evangelia. Děkujeme ti za všechny tvé služebníky a svědky, kteří sloužili této náboženské obci před námi. Prosíme tě, uschopte nás nehodné ke službě a daruj nám své požehnání pro své dílo v naší náboženské obci. Amen.

Biskup nebo jeho zástupce: Pán nechť řídí vaše srdce k Boží lásce a k trpělivosti Kristově a žehná vám ve vaší službě.

6. VÝZVA

Duchovní:

- Kdo takto slouží Kristu, je milý Bohu a lidé si ho váží. A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu (Ř 14,18).
- On vám bude oporou až do konce, abyste v onen den našeho Pána Ježíše Krista nebyli obviněni. Věrný je Bůh, který vás povolal do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem (1K 1,8.9).
- A tak moji milovaní bratři a sestry, buďte pevní, nedejte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná (1K 15,58).

ANTIFONY A RESPONZORIA

- V konání dobra neumdlévejme; neochabneme-li, budeme sklízet v ustanovený čas. A dokud je čas, čiňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry (Ga 6,9–10).
- Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, čiňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci (Ko 3,17).

7. PÍSEŇ (uvedené vhodné písně ze Zpěvníku nebo píseň „Má duše, Hospodina chval“ – viz s. 107)

Liturgie pokračuje částí Obětování. Členové rady starších přistupují ke svátosti večeře Páně.

1. Dobrořeč, má duše, Hospodinu

Duchovní

1. Dobro - řeč, má du - še, Ho - spo - di - nu,
2. Nezap - mínej na žád - né do - bro - di - ní,
3. S těmi, kteří do - dr - žu - jí je - ho smlou - vu

Obec (sbor)

1. celé nit-ro mé jeho sva - té - mu
2. je - ho milosrdenství je od věků na věky s těmi, kte - ří
3. kte - ří pamatují na jeho ustanovení a.

1. jmé - nu.
2. se ho bojí.
3. plní je.

1.2. Spojka 3. Závěr

2. Hospodin je síla má a moje píseň

Refrén: Sbor

Hospodin je sí-la má a mo-je píseň, stal se mou spá-sou.

Duchovní

1. Brá-ny **spravedlnosti** ve-jdu ji-mi vzdá-vat **chvá - lu** Hospodinu.
mi otevřete,

Duchovní

2. To-to je **den**, který učinil Hospodin, **já-sej-me** a **ra-duj-me** se z ně-ho!

3. Já, Bůh, zpytuji srdce

Duchovní

1. Já, **Bůh**, zpytuji srdce a zkou - mám **nitro**.
2. Já **vidím** do ni - tra i srd - ce **člověka**.

3. Navrat'te se už **kaž - dý** ze své **zlé** cesty.

Sbor

1. Já ka-ždé-mu spla-tím po-dle je-ho cesty, po-dle ovoce

je-ho skut-ků. 2. A ka-ždé-mu z vás od-pla-tím

po-dle va-šich či - nů. 3. A na-prav-te své skut-ky.

4. Je mi dána veškerá moc

Je mi dá - na ve - ške - rá moc na ne - bi i na ze - mi.
Jdě - te ke všem ná - ro - dům a zí - ská - vej - te mi u - čed -
ní - ky a křtě - te je ve jmé - no Ot - ce i Sy - na i
Du - cha sva - té - ho a uč - te je, a - by za - cho - vá - va -
li vše - cko, co jsem vám při - ká - zal. A hle, já jsem s vá -
mi po vše - chny dny až do sko - ná - ní to - ho - to vě - ku. A - men.

5. Kdo se bojíte Hospodina, chvalte ho

Duchovní
1. Kdo se bo - jíte Hospodina, chval - te ho.
2. Zpí - vej - te Bohu, dobrořečte je - ho jmé - nu.

Obec
1. Ctě - te ho všichni potomci, žij - te před ním v bázni.
2. Zvě - stuj - te den ze dne je - ho spásu.

6. K tobě pozvedám svou duši

Refrén: obec

K to - bě po - zvedám svou duši, v te - be doufám.

Duchovní:

1. O tvém jmé - nu vyprávět budu svým bra - třím a sestřám.
 2. Ve shro - má - ždění bu - du tě chválit.
 3. Dej mi po - znat svoje cesty, Hospodine, uč mě chodit po tvých ce - stách.
 4. Pa - ma - tuj na mne svým mi - lo - sr - denstvím.
 5. Ved' mě ce - stou své pravdy a vyučuj mě, vždyť jsi můj Bůh, mo - je spá - sa.

7. Má duše, Hospodina chval

Má du - še, Ho - spo - di - na chval! Rád bych mu vdě - čnost vy - zpí - val;

ať zní mu žal - my na po - čest až do kon - ce mých čas - ných cest.

8. Panovníku, otevři mé rty

Duchovní

1. Pa - no - vníku, o - te - vři mé rty,
 2. Bu - du zpívat Hospodinu, ne - boť se mě zastal.
 3. Do - bro - řeč, duše má, Hospodinu, na žá - dné je - ho dobrodiní.
 nezapomínej

4. Vzdá - vej - te chválu Bohu, dobro - řeč - te je - ho jménu!

Sbor (obec)

1. má ú - sta hlásají
 2. Já v tvé milosr - denství doufám, moje srdce jásá

3. On tě věnčí svým slitováním, celý tvůj věk tě
 4. Neboť je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věrnost

tvou chválu.
 nad tvou spásou.

syťí dobrotou.
 do všech pokolení.

9. Pojďte ke mně všichni

Refrén:

Pojd - te ke mně vši - chni a já vám dám od - po - či - nout.

Duchovní

1. Jako se nad syny slitová - vá o - tec,
 2. Hospodin je blízko těm, kdo jsou zkru - še - ni,

3. Hospodin vykoupí duše svých slu - žeb - ní - ků,

slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bo - jí.
 zachraňuje lidi, jejichž duch je zdep - tán.

nikdo z těch, kteří se k němu utíkají, vi - nu ne - po - ne - se.

10. Po Bohu žízním

Refrén:

Sbor: Po Bo-hu ží-zním, po ži-vém Bo-hu, jenž je pra-men ži - tí.

The musical score for the chorus consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The piano accompaniment is in two staves, with a treble and bass clef, and a key signature of one flat. The music is in a 4/4 time signature and features a simple, hymn-like melody.

Duchovní

1. Jako laň dychtí po by - stré vo - dě,
2. Kéž ve dne Hospodin přikáže mi - lo - sr - den - ství své - mu
3. Modlím se k Pánu ži - vo - ta mé - ho,

The musical score for the spiritual part consists of three verses, each with a vocal line and a piano accompaniment. The vocal lines are in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. The piano accompaniment is in two staves, with a treble and bass clef, and a key signature of one flat. The music is in a 4/4 time signature and features a simple, hymn-like melody.

1. tak dychtí du - še má po to - bě, Bo - že.
2. a v noci své pí - sni bý - ti se mnou.
3. pro - mlouvám k Bo - hu, své ská - le.

The musical score for the chorus consists of three verses, each with a vocal line and a piano accompaniment. The vocal lines are in a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. The piano accompaniment is in two staves, with a treble and bass clef, and a key signature of one flat. The music is in a 4/4 time signature and features a simple, hymn-like melody.

11. Pojdte, zaplesejte Hospodinu

1. Pojd' - te, za - ple - sej - te Ho - spo - di - nu!
2. Skloň - me ko - le - na před Ho - spo - di - nem!

1. Vstupme před jeho tvář s díkyvdáním a o - sla -
2. Který nás učinil, on je náš Bůh, my lid jeho pastvy, o - vce,

1. vujme ho.
jež vodí svou rukou.

1.2.Spojka Závěr

12. Probud' se, kdo spíš

Pro - bud' se, kdo spíš, vstaň z mrt - vých a za - zá - ří ti Kri - stus!
On pra - ví: Já jsem svě - tlo svě - ta; kdo mne ná - sle - du - je,
ne - bu - de cho - dit ve tmě, a - le bu - de mít svě - tlo ži - vo - ta.

Pro - bud' se, kdo spíš, vstaň z mrt - vých a za - zá - ří ti Kri - stus!
On pra - ví: Já jsem svě - tlo svě - ta; kdo mne ná - sle - du - je,
ne - bu - de cho - dit ve tmě, a - le bu - de mít svě - tlo ži - vo - ta.

Pro - bud' se, kdo spíš, vstaň z mrt - vých a
za - zá - ří ti Kri - stus! On pra - ví: Já jsem svě - tlo
svě - ta; kdo mne ná - sle - du - je, ne - bu - de cho - dit
ve tmě, a - le bu - de mít svě - tlo ži - vo - ta. *dohra*

12. Probud' se, kdo spíš (s varhanním doprovodem)

Pro-bud' se, kdo spíš, vstaň z mrt-vých a za-zá-ří ti Kris - tus!

On pra-ví: Já jsem svě-tlo svě-ta; kdo mne ná - sle-du-je,

ne-bu-de cho - dit ve tmě, a - le bu-de mít svě - tlo ži - vo - ta.

Pro-bud' se, kdo spíš, vstaň z mrt-vých a za-zá-ří ti

Kris-tus! On pra-ví: Já jsem svě-tlo svě - ta; kdo mne

ná - sle-du - je, ne - bu - de cho - dit ve tmě, a - le

bu-de mít svě-tlo ži - vo - ta! Pro-bud' se, kdo

spíš, vstaň z mrt - vých a za - zá - ří ti Kris - tus!

On pra-ví: Já jsem svě-tlo svě - ta; kdo mne ná - sle-du-je,

ne - bu - de cho - dit ve tmě, a - le bu - de mít svě - tlo ži - vo - ta.

dohra

13. Přijď, Duchu svatý

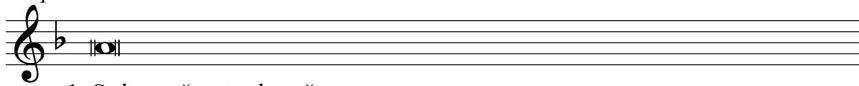

1. Přijď, Du - chu sva - tý, naplň srdce svých věrných a oheň lásky
2. Přijď a o - či - sti je ohněm svým a zavlaž rosou nebe -
3. Naplňuj je mo - cí svou a utvrzuj v nich víru, nadě -

1. své v nich roz - něť.
2. ské své vlá - hy.
3. ji a lá - sku.

Odpověď:

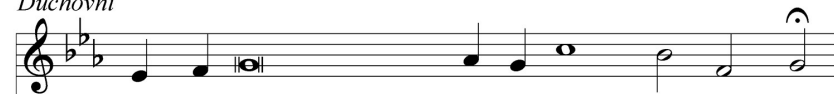
1. Srdce naše s touhou če -
2. Aby hodna byla uvítati svého Pána a důstojným
3. A budou tobě oddanými svědky

1. ka - jí na pří - chod tvůj.
2. mu by - la pří - byt - kem.
3. až do kon - čin ze - mě.

14. Radostně služte Hospodinu

Duchovní

1. Ra - dost - ně služte Hospodinu! Vstup - te před jeho tvář s plesá - ním.
2. Vzdá - vej - te mu chválu, do - bro - řečte je - ho jménu!

Sbor

1. Vězte, že on je Bůh, on nás učinil a ne my
2. Neboť Hospodin je dobrý, jeho milosrdenství je věčné, jeho věr - nost

1. sa - mi sebe.
2. do všech pokolení.

15. Vyznávám se Bohu ze své nevěry

Duchovní

1. Vy - zná - vám se **Bohu** ze své nevěry.
 2. Dej mi poznat své cesty, Pane.
 3. Cestou pravdy své mne ved',

Sbor (obec) *Závěr*

1. Odpusť mou nepravost a hřích.
 2. Uč mne chodit po tvých stezkách.
 3. vždyť ty jsi mo - je spása.

16. Vzdávejte Hospodinu chválu

Refrén: sbor

Vzdá-vej-te **Hospodinu** chvá - lu, do-bro-ře-čte **jmé-nu je-ho!**

Duchovní

1. Hla - hol **Ho-spo-di - nu** ce - lá země!
 2. Radostně služte **Pá - nu** a vstupte před je-ho tvář s jásotem!
 3. Vězte, že Hospodin je Bůh; **on** nás u-či-nil, **ne** my sa-mi sebe!
 4. Vstupte do jeho bran s **dí-ků-vzdáním**, **do** nádvoří jeho s **chvalo**zpěvem!

Duchovní

5. On je dob - rý, je - ho miłosrdenství je věč - né,

je - ho věr - nost do všech pokolení.

Prameny a literatura:

Obřadní příručky a návrhy v CČSH

Farský, K.: Obřadní příručka pro církev československou. Praha 1920 ■ Druhý návrh obřadní příručky pro církev československou. Praha 1920, 60 s. ■ Obřadní modlitby mimoliturgické pokud nejsou obsaženy ve zpěvníku navrhuje Dr. K. Farský. in: Zpěvník písní duchovních. Třetí vydání. Praha 1923, s. 1–42 ■ Agenda (K. Farského) in: Zpěvník písní duchovních. Praha 1930, s. 270–371 ■ Návrh obřadních modliteb. Liturgické komisi předkládá duchovenstvo církve českomoravské vikariátů budějovického a táborského. (uspořádal K. Salfický), České Budějovice 1940, 32 s. ■ Tuháček, A.: Obřadní příručka CČM (rukopis). Ústřední rada církve českomoravské v Praze – Dejvicích, č. j. 3.434/44, 51 s. ■ Agenda. Za vedení ideové rady Církve československé zpracoval a upravil V. Drtina. Blahoslav, Praha 1951, 334 s. ■ Bohoslužebná kniha církve československé. Za vedení Liturgické komise zpracoval a upravil Alois Tuháček. Nápěvy Josef. F. Pícha. Vyd. Ústřední rada CČS Praha 1952, s. 291–296.301–320 ■ Agenda Církve československé husitské. První část, Liturgický výbor VII. sněmu CČSH za vedení Josefa Špaka. Praha 1994 (pracovní text), 102 s. ■ Obřadní příručka. Agenda Církve československé husitské. První část. Praha 2006

Bohoslužebné knihy, řády a sněmovní dokumenty CČSH

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Podle ekumenického vydání z roku 1985 (první vydání v roce 1979) ■ Bohoslužebná kniha Církve československé husitské. Liturgie podle patriarchy Karla Farského a Druhá liturgie CČSH. Vyd. ÚR CČSH, Praha 1992 ■ Liturgické modlitby podle období církevního roku /malý misál/. Vyd. ÚR CČSH, Praha 1992 ■ Pobožnost podle F. Kalouse. Vyd. ÚR CČSH, Praha 1995 ■ Bohoslužebná kniha Církve československé husitské. Liturgie podle patriarchy Karla Farského. Druhá liturgie CČSH. Ústřední rada CČSH, Praha 2004 ■ Zpěvník Církve československé husitské. Blahoslav Praha 2005 ■ Bohoslužebný řád CČS. in: Liturgie patriarchy Dr. Karla Farského. ÚR CČS, Praha 1939, s. 8–16 ■ Bohoslužebný řád Církve československé husitské. in: Usnesení VI. řádného sněmu CČSH. Praha 1983, s. 84–90 ■ Ústava Církve československé husitské. Praha 2005 ■ Bohoslužebný řád CČSH. Vyd. ÚR CČSH,

Praha 1992 ■ Bohoslužebný řád CČSH. in: Liturgie CČSH vyd. 2004, s. 17–22 ■ Řád duchovenské služby CČSH schválený v roce 2005. Praha 2006 ■ Základy víry Církve československé husitské. ÚR CČSH, Praha 1975

Z literatury ke svátostem a obřadům: CČSH

Farský, K.: Stručný výklad náboženské nauky. in: Zpěvník CČS Praha 1922, s. 205–213; Farský, K.: CČS, Stručné informace o náboženských názorech, úkolech a organizaci církve československé. 2. vydání, Praha 1929; Horský, R.: Problematika kazuálních kázání. NR 1962, s. 7–16; Horský, R.: Bohoslužebné předměty a symboly v církvi československé. Praha 1963; Horský, R.; Durchánek, M.: O svátostech a křesťanském pohřbu s připojením pohřebních kázání. Praha 1976; Mánek, J.: Novozákonní základy svátostí. NR 1950, s. 314–327; Mánek, J.: Slovo a svátosti. NR 1955, s. 49–53; Matyáš, M.: Svátosti a Boží přítomnost. TR 1971, s. 154–157; Rutrle, O.: Poselství Obřadní příručky Dr. K. Farského. NR 1952, s. 100–115; Rutrle, O.: Význam svátostí v životě církve. NR 1952, s. 72–102.146n.193–200; Rutrle, O.: Aktualita Božího slova v „kazuálních“ kázáních. NR 1955, s. 104–110; Rutrle, O.: Svátost a posvěcení života. NR 1960, s. 11–17.54–56; Salajka, M.: Svátostné obecenství s Bohem. in: Rozhovory o duchovní práci v církvi. Praha 1977, s. 72–94; Salajka, M.: Modlitba věřícího společenství. Praha 1979; Salajka, M.: Tři svátosti. TR 1983, s. 108–112; Salajka, M.: Podněty k obřadům v CČSH (ekumenická soudobá synopse). Praha 1986; Salajka, M.: Svátosti, kazuálie, obřady. in: Teologie a praxe církve. Praha 2000, s. 56–79; Spisar, A.: Věrouka II., Praha 1945, s. 136–275; Trtík, Z.: Komentář k věrouce, dílu II., Praha 1955, s. 127–172; Trtík, Z.: Ježíš Kristus ve svátostech. NR 1960, s. 148–153

Pravoslavná, římskokatolická a protestantská literatura

Adam, A.: Liturgika. Křesťanská bohoslužba a její vývoj. Praha 2001, s. 140–300; Berger, R.: Kleines liturgisches Wörterbuch. Freiburg 1969; Berkouwer, G. C.: The Sacraments. Grand Rapids/MI. 1969; Donghi, A.: Gesta a slova. Úvod do symbolické mluvy liturgie. Kostelní Vydří 1995; Filipi, P.: Hostina chudých. Kalich, Praha 1991; Guardini, R.: O posvátných

znameních. Kostelní Vydří 1992;; Kormarník, P.: Základné sväté tajiny pravoslávnej cirkvi. Teologicko-praktický výklad. Prešov 1996; Kunetka, F.: Svátosti – dary Slova, které se stalo Tělem. Dogmaticko-liturgická studie. Olomouc, bez vrocení; Kunetka, F.: Liturgika. Úvod do liturgie svátostí. Kostelní Vydří 2001; Lawler, M.: Symbol and Sacrament: A Contemporary Sacramental Theology. New York 1987; Matějka, J.: Liturgie svátostí a svátostin po Druhém vatikánském sněmu. Liturgika VI. Praha 1976; Onasch, K.: Liturgie und Kunst der Ostkirche in Stichworten unter Berücksichtigung der Alten Kirche. Leipzig 1981; Pokorný, L.: Světlo svátostí a času. Praha 1990; Schützeichel, H.: Die Feier des Gottesdienstes. Eine Einführung. Düsseldorf 1996; Wenz, G.: Einführung in die evangelische Sakramentenlehre. Darmstadt 1988; White, J. F.: Sacraments as God's Self Giving. Nashville/TN 1983; Worgul, G.: From Magic to Metaphor: A Validation of the Christian Sacraments. New York 1980

Obřadní příručka – Agenda Církve československé husitské – první část

Připravil Liturgický výbor VIII. sněmu CČSH
za vedení emeritního patriarchy Josefa Špaka

Na Agendě se podíleli tito členové liturgického výboru a spolupracovníci:
Prof. ThDr. Milan Salajka, biskup Štěpán Klásek, ThDr. Tomáš Butta,
ThDr. Světluše Košíčková, PaedDr. Zdeněk Kovalčík, Mgr. Eva Mikulecká,
Drahomíra Krchňáková, Mgr. Václav Křesina, Šárka Matyášová, PhDr. Jiří
Pospíšil, Mgr. Michaela Procházková, Jarmila Slabová, Miloslava Skálová, Mgr.
Zdeněk Svoboda, Mgr. Jana Špaková, Mgr. Eva Červená, Mgr. Eva Matějková

Předmluva: biskup – správce církve Štěpán Klásek

Výkladové poznámky k obřadům: ThDr. Tomáš Butta za odborné spolupráce
Prof. ThDr. Milana Salajky

Hudební část: PhDr. Jiří Pospíšil, PaedDr. Zdeněk Kovalčík

Sazba not: Quido Dostál

Ilustrace: Mgr. Lumír Čmerda

Korektura: Iva Gottliebová, Mgr. Jana Krajčířiková, Mgr. Kateřina Řeřichová

Grafická úprava: Ing. Pavel Pánek

Tisk: PBtisk, s. r. o.

Vydala Církev československá husitská, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6
ve spolupráci s Náboženskou obcí CČSH Praha 1-Staré Město

Praha 2006

ISBN: 80-7000-054-6

